

కార్మిక లోకం

మాసపత్రిక

సంచిక : 10

సంపుటి : 35

అక్టోబర్ - 2021

రూ. 10/-

చౌకగా ప్రభుత్వ (ప్రజల) ఆస్తులు
ప్లేవేట్ కార్పొరేట్ల పరం

విజయవాడ విమానాశ్రయం
విజయవాడ హवाईఅడ్డా
VIJAYAWADA AIRPORT

సెప్టెంబర్ 24 స్కీమ్ వర్కర్స్ దేశవ్యాప్త సమ్మె

అక్టోబర్ - 2021

కార్మిక లోకం

సి.ఐ.టి.యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ మాసపత్రిక

సంపుటి : 35
సంచిక : 10
విడి ప్రతి వెల : రూ. 10/-
సం॥ చందా : రూ. 100/-

విషయసూచిక

సంపాదకీయం	3
బొమ్మలు చెప్పిన కథ	4
ఈ మాసం కవిత	5
డాక్టర్ డాక్టర్	6
వినిమయ ధరల సూచిక	7
కవర్ పేజీ కథనం	8 - 13
అమ్మకాల దేశభక్తి	14, 15
కార్మిక గర్వన పాదయాత్ర	16, 17
మద్దపేజీ కథనం	18, 19
మహిళల్లారా ఏకంకండి	20
ఆమె ఒక జీవితోత్సవం	21, 22
శ్రామిక మహిళ	23 - 26
ఉద్యమ వార్తలు	27 - 29
ఈ మాసం కథ	30 - 33
సినిమా సమీక్ష	34

అడ్రస్ :

నందూరి ప్రసాదరావు భవన్,
24-24-14, రజకవీధి,
దుర్గాపురం, విజయవాడ-3
సెల్ : 7382983142

ఎడిటర్ : ఎం.పి.గృహార్

వర్కింగ్ ఎడిటర్ : కె.స్వరూపరాణి

ఎడిటోరియల్ బోర్డు :

పి. అజయ్ కుమార్,

కె.ఉమామహేశ్వరరావు,

ఎం.వి.సుధాకర్,

కె.సత్యరంజన్, జి.వి.రంగారెడ్డి

మేనేజర్

మేనేజర్ : యం.బాలకాశి

సంపాదకీయం

వెనక్కి తగ్గుతారా... గద్దె దిగుతారా...

మోడీ సర్కారు తీసుకొచ్చిన మూడు రైతు వ్యతిరేక నల్ల చట్టాలు, 4 లేబర్ కోడ్స్ రద్దు కోసం సంయుక్త కిసాన్ మోర్చా పిలుపు మేరకు సెప్టెంబర్ 27న భారత్ బండ్ సంపూర్ణంగా జయప్రదమైంది.

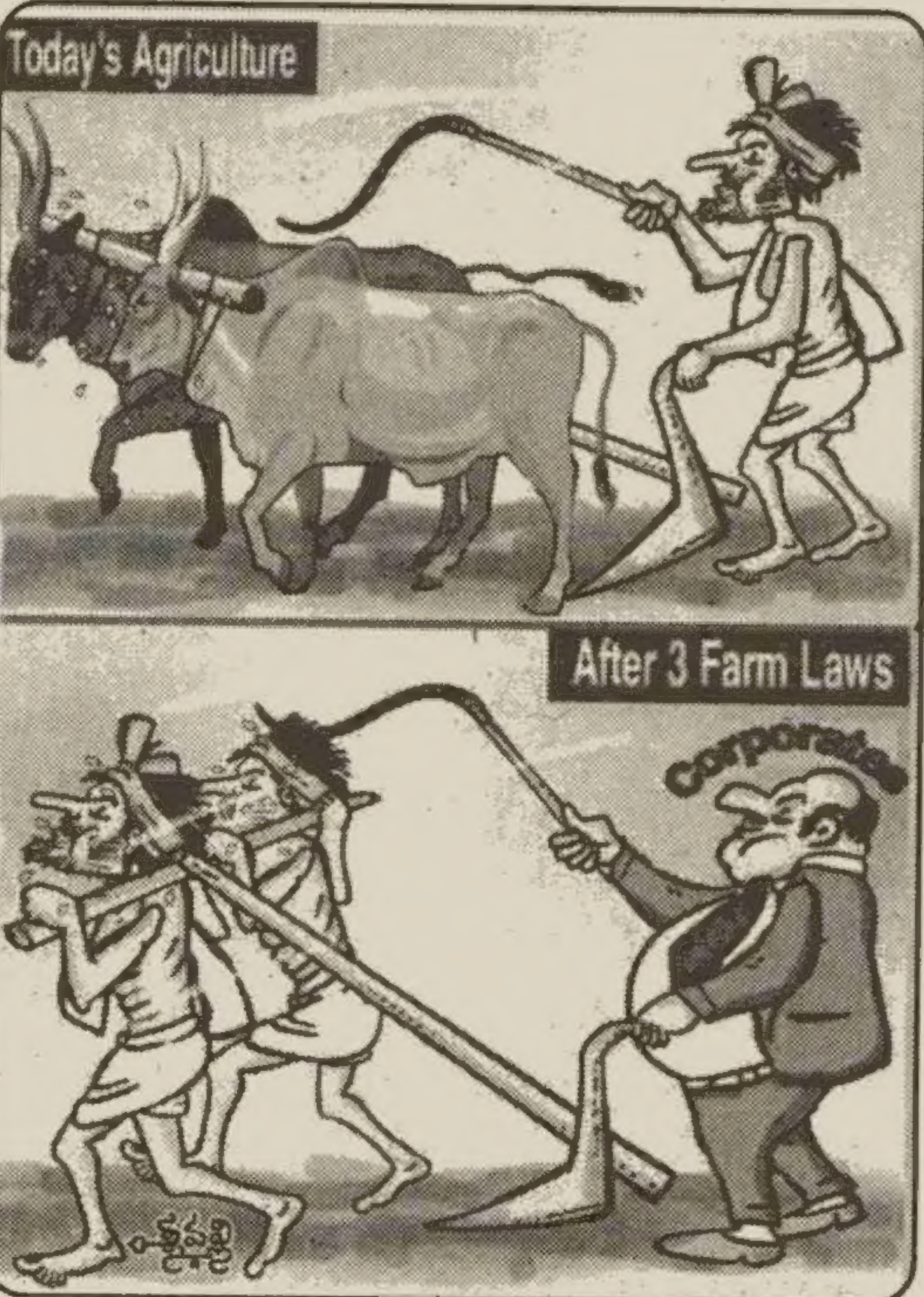
మోడీ ప్రభుత్వం 2020 జూన్ లో రాజ్యాంగ విరుద్ధంగా తీసుకొచ్చిన రైతు వ్యతిరేక, కార్పొరేట్ల అనుకూల ఆర్డినెన్స్ లకు వ్యతిరేకంగా నిరసన తెలుపుతున్న వివిధ రైతు సంఘాలు సమష్టి పోరాటం చేయాలని నిర్ణయించాయి. పంజాబ్ లో మొదలైన ఉద్యమం దేశవ్యాప్తంగా ఊపందుకుంది. 540 రైతు సంఘాలు సంయుక్త కిసాన్ మోర్చాలో భాగస్వామ్యమయ్యాయి. వ్యవసాయ రంగాన్ని కార్పొరేట్ల హస్తగతం చేసే నిరంకుశ చర్యలకు వ్యతిరేకంగా దేశవ్యాప్తంగా 19 రాజకీయ పార్టీలు, రైతులు, వ్యవసాయ కార్మికులు, ఉద్యోగ కార్మికులు, యువజన, విద్యార్థి, మహిళా సంఘాల నుండి, కవులూ, కళాకారుల నుండి మంచి స్పందన వచ్చింది. రైతుల న్యాయమైన డిమాండ్లతో 10 నెలలుగా ఆందోళనలు జరుగుతున్నా మోడీ సర్కార్ మొండిగా వ్యవహరించడం అత్యంత శోచనీయం.

కరోనా విజృంభిస్తున్న వేళ ఇదే అదనుగా వ్యవసాయ పంటల మార్కెట్ కమిటీలు ఎత్తివేసే, కాంట్రాక్టు సేద్యం మరింత పాదుకొనే, నిత్యావసర నిల్వలపై పరిమితులెత్తేసే మూడు చట్టాలను మోడీ సర్కార్ ఏకపక్షంగా చేసింది. తమ ఉనికికే ముప్పు కలిగించే వినాశకర నల్ల చట్టాలను రద్దు చేయాలని కోరుతూ గత ఏడాది నవంబర్ 27న రైతులు ఢిల్లీకి పయనమవ్వగా ఢిల్లీ సరిహద్దుల్లోనే నిలిపేసింది. లక్షలాది మంది రైతులు శాంతియుతంగా ఆందోళన చేస్తున్నారు. దాదాపు ఇప్పటి వరకు 600 మందికి పైగా రైతులు ప్రాణాలు కోల్పోయినా కేంద్రం నల్ల చట్టాలను వెనక్కి తీసుకోవడానికి సిద్ధపడకపోవడం అమానవీయం.

ప్రపంచంలో అతి పెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశమని చెప్పుకునే మోడీ.. రైతులు తమ జీవనోపాధిని, భవిష్యత్తును కాపాడుకోవడం కోసం పోరాటం చేస్తుంటే రోడ్లను బ్లాక్ చేసి, బారికేడ్లను ఏర్పాటు చేసి పోలీసు నిర్బంధాన్ని ఉపయోగిస్తున్నారు. ప్రజలకు ఇబ్బంది కలగకుండా జరుగుతున్న కిసాన్ మోర్చా ఉద్యమాన్ని అణచివేసేందుకు కేంద్రం అత్యంత కుట్రపూరితంగా వ్యవహరిస్తోంది. అందరికీ అన్నం పెట్టే అన్నదాత అనివార్యమై కన్నెర్ర చేశాడు. రైతన్నకు కార్మికలోకం భుజం భుజం కలిపింది. ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు ప్రైవేటీకరణ, 4 లేబర్ కోడ్లు రద్దు చేయాలని, ప్రభుత్వ (ప్రజల) ఆస్తులు కార్పొరేట్ సంస్థలకు కారుచౌకగా దోచిపెట్టేందుకు చేస్తున్న కుట్రలయత్నాలను ప్రభుత్వం వెనక్కి తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేస్తూ సెప్టెంబర్ 27 బండ్ లో రైతులతో కలిసి ఉద్యోగ, కార్మిక సంఘాలు పెద్ద ఎత్తున పాల్గొన్నాయి.

రాష్ట్రంలో బండ్ సంపూర్ణంగా జరిగింది. వ్యాపార, వాణిజ్య వర్గాల నుండి స్వచ్ఛంద మద్దతు లభించింది. ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ విద్యా సంస్థలు మూతబడ్డాయి. ఆర్టీసీ బస్సులు డిపోలకే పరిమితమయ్యాయి. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కార్యాలయాల్లో పనులు స్తంభించాయి. రైతు, కార్మిక సంఘాలతో పాటు వివిధ రాజకీయ పార్టీలు, ప్రజా సంఘాలు, ట్రాన్స్ పోర్ట్ రంగం.. మద్దతు తెలపడటంతో బండ్ సంపూర్ణంగా జరిగింది. ప్రభుత్వం పెట్రోల్, డీజిల్, గ్యాస్ ధరలు నియంత్రించాలి. నల్ల చట్టాలు, లేబర్ కోడ్లు వెనక్కి తీసుకోవాలి. లేదా మోడీ గద్దె దిగాలి. ఈ లక్ష్య సాధనకు కార్మికలోకం ప్రతినబూనాలి.

చాయ్ అమ్మే టప్పుడు ఎవరూ
చూసింది లేదు అయినా
నమ్మేశారు

డిగ్రీ చదివేటప్పుడు ఎవరూ
చూసింది లేదు అయినా
నమ్మేశారు

ఇప్పుడు దేశాన్నే అమ్మేస్తున్నాడు
అందరూ చూస్తున్నారు
అయినా నమ్మడంలేదు

తాతల్ని తగలేశాం
తండ్రుల్ని తరిమేశాం
అమ్మల్ని తెగనమ్ముతున్నాం
రండి..... పరిగెత్తుకు రండి
ఇది సర్కారు వారి పాట

నింగా..... నేలా..... నీరా.....
ఖనిజమా..... కర్మాగారమా.....
రోడ్డో..... రైలో..... విమానమో.....
రండి..... భక్షకులై పొండి
ఇది సర్కారు వారి పాట

అమ్మకానికో కొత్త రూపమిస్తాం
అద్దెకంటూ కొత్త ముసుగు వేస్తాం
అస్సబీయులకు తివాబీలు పరుస్తాం
రండి..... అందినంత దోచుకోండి
ఇది సర్కారు వారి పాట

అనుభవాలేం అక్కరలేదు
మీ గత ప్రజ్ఞలతో పనేలేదు
మన మధ్య బంధమే పదివేలు
రండి..... మిలాఖతై పొండి
ఇది సర్కారు వారి పాట

డూ డూ బసవన్నలకి తర్ఫీదిచ్చాం
బాజా భజంత్రీలకు సంభావనలు పంచాం
రాజైనా, మోజైనా కనుసన్నల్లోనే ఉంచాం
రండి..... నిర్భయంగా మసలండి
ఇది సర్కారు వారి పాట

ఇది ప్రజల ఆస్తులనే హక్కు లేదెవ్వరికి
మా శ్రమతో నిర్మించాం అనొద్దు ఎప్పటికీ
అమ్మటమే మా వేదం, నినాదం
రండి..... పంచుకు పొండి
ఇది సర్కారు వారి పాట

గొడవ చేసి ఓపిక లేదెవ్వడికి
రోజుకో రచ్చతో అలసి పోయారిప్పటికి
మతం మత్తులో ముంచామెప్పటికి
రండి..... దేశ సంపదను మింగండి
ఇది సర్కారు వారి పాట

అలసించిన ఆశా భంగం
అందుకుంటే ఆశల స్వర్గం
కామధేనువే కద భారత దుర్గం
రండి..... కొత్త దొరలుగా అవతరించండి
ఇది సర్కారు వారి పాట

- వి.ఆర్.తూములూరి

అవినీతి

సరుకు సంబంధాలు
అలుముకున్న వ్యవస్థలో...
కలం మడి కట్టుకొని
ముడుచుక్కార్పుంటుందా...?

కాసులతో కొగిలింతలు
ఆస్తులతో అనుబంధాలు
కరెన్సీ కాళ్లకు మొక్కులు
ముడుపుల కోసం... మంతనాలు

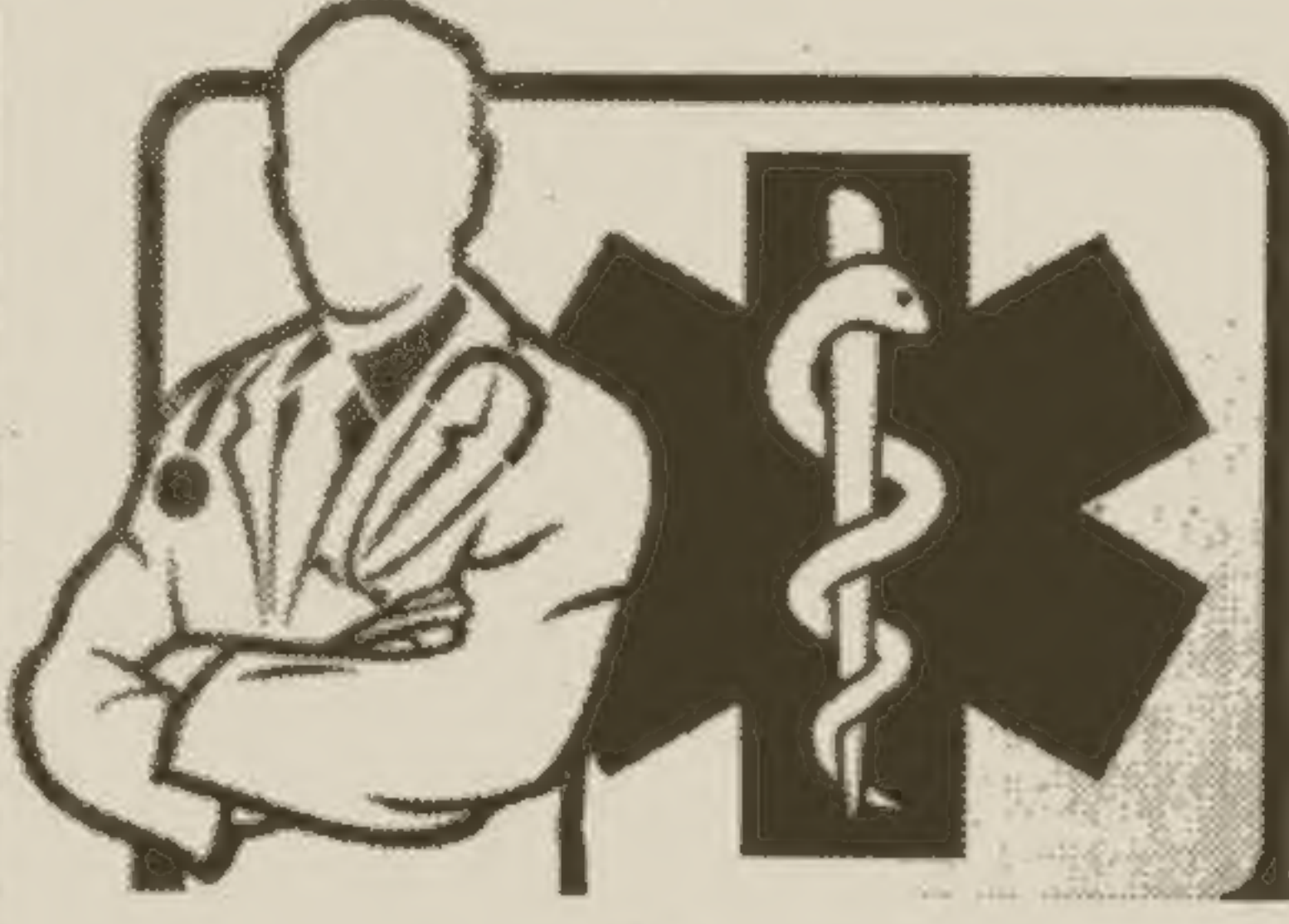
ఇవన్నీ... దోపిడి వ్యవస్థ రోగాలు..
ఆవు పంట చేలో మేస్తుంటే...

దూడ గట్టున నిలబడి
గుటకలు మింగదు కదా...!

అవినీతి ఒక అంటురోగం
అది పైనుండి కిందకు పారే...
అక్రమాల జలపాతం.
ఓటుకు నోటుతో లంకి
కుదిరినంతకాలం.. అవినీతికి
ఉండదు ఏ అవరోధం.

- వి.రాజగోపాల్, విజయనగరం
9490098036

డాక్టర్... డాక్టర్...

ఆరోగ్యం

ప్రోటీన్ అధికంగా గల ఆహారాలు

ప్రోటీన్, ఆరోగ్య పరిరక్షణలో ఓ ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తుంది. ప్రోటీన్ అధికంగా ఉన్న ఆహారాలు రోగ నిరోధక శక్తిని పునరుద్ధరిస్తాయి. ప్రోటీన్ సంక్రమణతో పోరాడటానికి సహాయపడుతుంది. ప్రోటీన్ లోపం రోగనిరోధక పనితీరు బలహీనపడటానికి అత్యంత సాధారణ కారణం. ప్రోటీన్, జీవితానికి ఒక బిల్డింగ్ బ్లాక్ గా, శరీరంలోని ప్రతి కణంలో ప్రోటీన్ ఉంటుంది. పెరుగుదల, అభివృద్ధికి, వ్యాధులపై పోరాడటానికి ప్రోటీన్ చాలా ముఖ్యమైనది. సగటు భారతీయ వయోజనుడు తీసుకోవలసిన ప్రోటీన్ RDA కిలో శరీర బరువుకు 0.8-1.0 గ్రా. ఉండాలి. ఆరోగ్యకరమైన వయోజన జనాభా రోజుకు 50-60 గ్రా ప్రోటీన్ తీసుకోవాలి.

ప్రోటీన్ తినడం వలన జీవక్రియను పెంచుతుంది, సంతృప్తిని మెరుగుపరుస్తుంది. శక్తి స్థాయిలను అధికంగా ఉంచుతుంది. ప్రోటీన్ తగినంతగా తీసుకోవడం బలహీనత, అలసటకు దారితీస్తుంది. గాయం నయం చేయడంలో ఆలస్యం అవుతుంది. ఎక్కువ కాలం పోషకాహార లోపంతో పాటు కేంద్రకొవ్వు, మధుమేహం, అధిక ట్రైగ్లిజరైడ్ స్థాయిలు వంటి జీవనశైలి వ్యాధులకు దారితీస్తుంది.

ప్రోటీన్ అధికంగా కల ఆహారాలు

1. మొలకలు : మొలకెత్తి చిన్న మొక్కలుగా పెరిగిన విత్తనాలను మొలకలు అంటారు. ప్రోటీన్, ఫోలేట్, మెగ్నీషియం, భాస్వరం, మాంగనీస్, విటమిన్లు 'సి', 'కె' మొలకల్లో ఎక్కువగా ఉంటాయి. ముంగ్, అల్పాల్పా, చిక్పా, అవిసె లేదా చియా మొలకలు పెద్ద మొత్తంలో ముఖ్యమైన అమైనో ఆమ్లాలను అందిస్తాయి. ఇవి జీర్ణక్రియను సులభతరం చేస్తాయి. ప్రోటీన్ అవసరాలను వేగంగా నెరవేరుస్తాయి. మొలకలు యాంటీఆక్సిడెంట్లను పెంచి యాంటీ న్యూట్రీయెంట్లను తగ్గిస్తాయి. శరీరం త్వరగా కోలుకోవడానికి వీలు కల్పిస్తాయి.

2. ఎర్ర మాంసాల్లో అమైనో ఆమ్లాలు పుష్కలంగా ఉన్నాయి: ఎర్ర మాంసంలో అమైనో ఆమ్లాలు, వివిధ రకాల గట్-

హీలింగ్ ఎలిమెంట్స్ ఎక్కువగా ఉన్నాయి. విటమిన్లు, ఖనిజాలు, యాంటీఆక్సిడెంట్లు, ఇతర పోషకాలతో నిండి ఉండి, ఆరోగ్యంపై పెద్ద ప్రభావాన్ని చూపుతాయి. అయినప్పటికీ వీటిని మితంగానే తీసుకోవాలి.

3. చేప అద్భుతమైన ప్రోటీన్ మూలం : ప్రోటీన్ మాత్రమే కాదు, చేపలు అధిక-నాణ్యత గల ఒమేగా - 3 కొవ్వు ఆమ్లాలతో పాటు విటమిన్లు-డి, బి 2 (రిబోఫ్లేవిన్), కాల్షియం, భాస్వరం, ఇనుము, జింక్, అయోడిన్, మెగ్నీషియం, పొటాషియం వంటి ఖనిజాలను కలిగి జీర్ణానికి సులభమైనవి. యాంటీ ఇన్ఫ్లమేటరీ లక్షణాలను కలిగి ఉన్నాయి.

4. పప్పుధాన్యాలు, చిక్కుళ్ళు : ఇవి ప్రోటీన్, ఐరన్, జింక్, విటమిన్లు, సెలీనియం, కాల్షియం శోషణకు సహాయపడే లైసిన్ వంటి ముఖ్యమైన అమైనో ఆమ్లాల్లో సమృద్ధిగా ఉంటాయి, జీర్ణం కావడం సులభం, రోగనిరోధక వ్యవస్థ అభివృద్ధిలో ముఖ్యంగా ప్రయోజనకరంగా ఉంటాయి.

5. గుడ్లు అవసరమైన అన్ని అమైనో ఆమ్లాలను అందిస్తాయి :

గుడ్లలో యాంటీ ఆక్సిడెంట్లు అధికంగా ఉంటాయి, ఆరోగ్యకరమైన రోగనిరోధక వ్యవస్థకు గుడ్లలో అధిక విటమిన్-డి కంటెంట్ అవసరం. రక్తంలో చక్కెర నియంత్రణలో ఇవి సహాయపడతాయి, ఇది అడ్రినల్ వనితీరం, హార్మోన్ల సమతుల్యతను పునరుద్ధరించడానికి అవసరం. గుడ్లలో పెద్ద మొత్తంలో ప్రోటీన్ ఉంటుంది. రోజూ రెండు గుడ్లు అంటువ్యాధులపై పోరాటంలో గణనీయంగా సహాయపడతాయి, శరీరం మొత్తం ఆరోగ్యాన్ని పునర్నిర్మిస్తాయి.

వినిమయ ధరల సూచిక రాష్ట్రానికి (బేస్ 2001=100) కేంద్రానికి బేస్ 2016=100
2021

సెంటర్ సిరీస్	మే	జూన్	జూలై	ఆగస్టు
ఆల్ ఇండియా	120.6	121.7	122.8	123.0
గుంటూరు	120.8	122.3	123.0	123.0
నెల్లూరు	118.5	119.7	119.8	120.7
విశాఖపట్నం	131.6	133.4	134.5	135.4
హైదరాబాద్	119.9	121.3	123.0	122.4
రాష్ట్ర సిరీస్	మార్చి	ఏప్రిల్	మే	జూన్
విజయనగరం	357	358	359	360
రాజమండ్రి/కాకినాడ	375	377	378	380
జగ్గయ్యపేట	381	382	383	386
తిరుపతి	345	345	347	350
ఏ.పి	346	346	347	350

రింకింగ్ ఫ్యాక్టర్	1971=100	1960=100	1982=100	2001=100
ఆల్ ఇండియా	-	4.93	4.63	2.88
హైదరాబాద్	-	5.23	4.79	2.44
గుంటూరు	-	5.60	4.57	2.61
విశాఖపట్నం	2.48	1.87	4.64	2.44
నెల్లూరు				
విజయవాడ	-	-	4.28	
విజయనగరం	-	-	3.93	
కాకినాడ	2.55	1.81	4.26	
జగ్గయ్యపేట	-	-	4.28	
తిరుపతి	-	-	4.57	

పాఠకులకు విజ్ఞప్తి

‘కార్మికలోకం’పై మీ స్పందనను అహ్వానిస్తున్నాం. పత్రికలోని వ్యాసాలు, వార్తలు, వ్యాఖ్యలపై మీ అభిప్రాయాలు నిర్మోహ మాటంగా రాసి పత్రిక అభివృద్ధికి సహకరించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. లేఖలతో పాటు తాజా పాస్‌పోర్ట్ సైజ్ ఫోటో కూడా పంపగలరు.

అడ్రస్ : నందూరి ప్రసాదరావు భవన్, 24-24-14, రజకపీఠ,
దుర్గాపురం, విజయవాడ-520003.

ఫోన్ : 9490098022

e-mail : karmikalokam@gmail.com,

సర్క్యులేషన్ వివరాలకు సంప్రదించాల్సిన ఫోన్ నెంబర్:

7382983142

కొత్త చందాలు కట్టేవారు, పాతవి పునరుద్ధరించుకొనే వారు డబ్బును యూనియన్ బ్యాంక్, విజయవాడ పేరుతో పంపించగలరు. ప్రతినెలా 25న చందాలు పంపగలరు.

Karmika Lokam A/c No. : 448802010000833
(IFSC : UBIN0534641), Governorpet Branch, Vijayawada.

రచయితలకు సూచన

‘కార్మికలోకం’ పత్రికకు

రచనలను ఆవశ్యవిస్తున్నాయి. కార్మికుల జీవితానికి సంబంధించిన కథలు, కవితలు, వాస్తవ జీవిత చిత్రణలు పంపించొచ్చు. కార్మికులను కదిలించే వాటికి ప్రాధాన్యత. రచనలను 20వ తేదీలోపు 'కార్మికలోకం' మెయిల్ లేదా పోస్టల్ అడ్రెస్కు పంపించ మనవి.

- ఎడిటర్

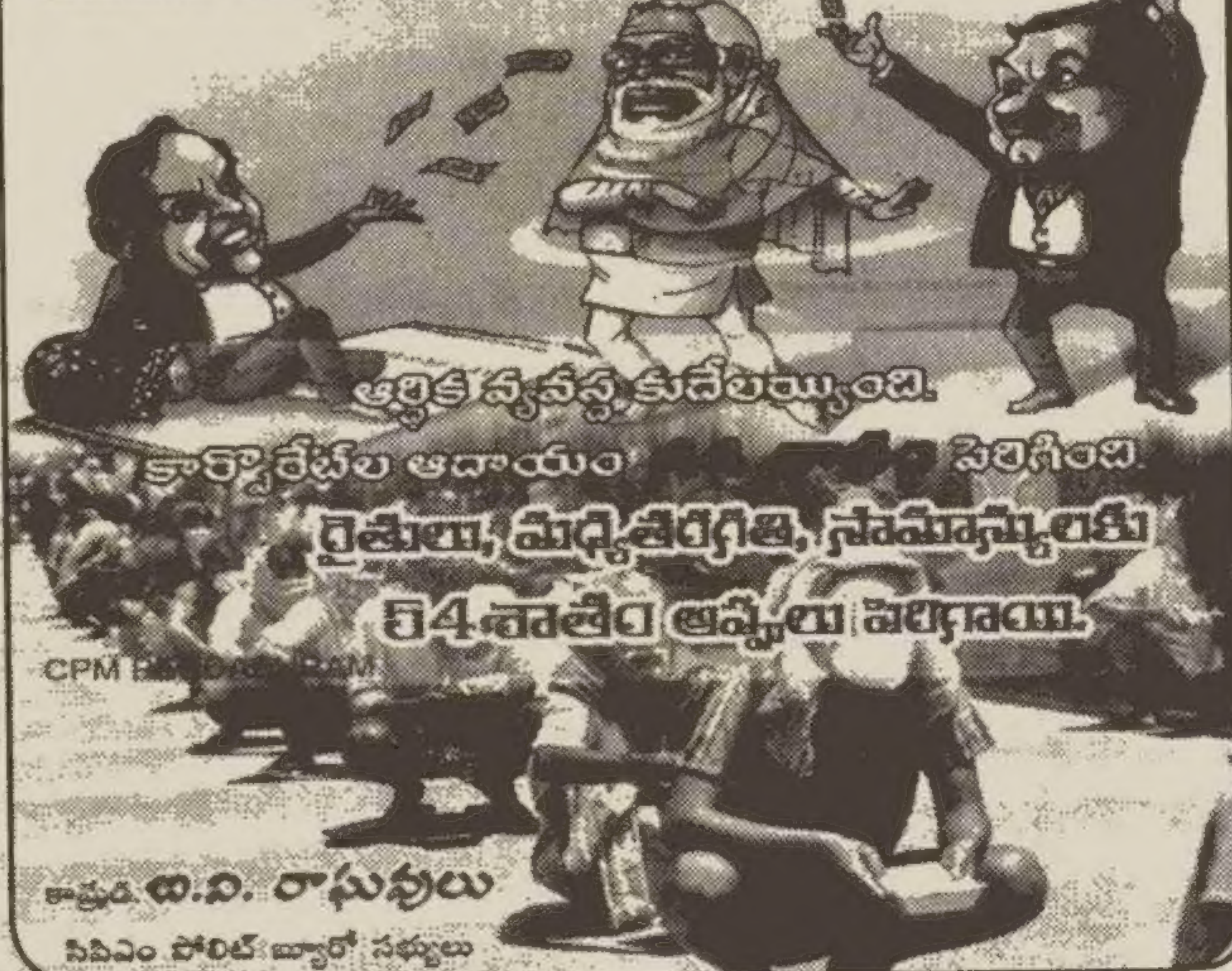
MISTAKE

సవరణ

కార్మికలోకం సెప్టెంబర్ పత్రిక, 18వ పేజీలో
'యూనియన్ల రిజిస్ట్రేషన్, గుర్తింపు', వ్యాసం -
మూడో కాలంలోని రెండో పేరా ఐదో లైన్లో ఉన్న
'మించి' బదులుగా 'తగ్గిన' అని చదువుకోవాలని
కోరుతున్నాము. పొరపాటుకు చింతిస్తున్నాము.

- ఎడిటర్

కరోనా సమయంలో మోడీ విధానాలతో...

చౌకగా ప్రభుత్వ (ప్రజల) ఆస్తులు ప్రైవేట్ కార్పొరేట్ల పేరం

- నిషిత ఛాదురి

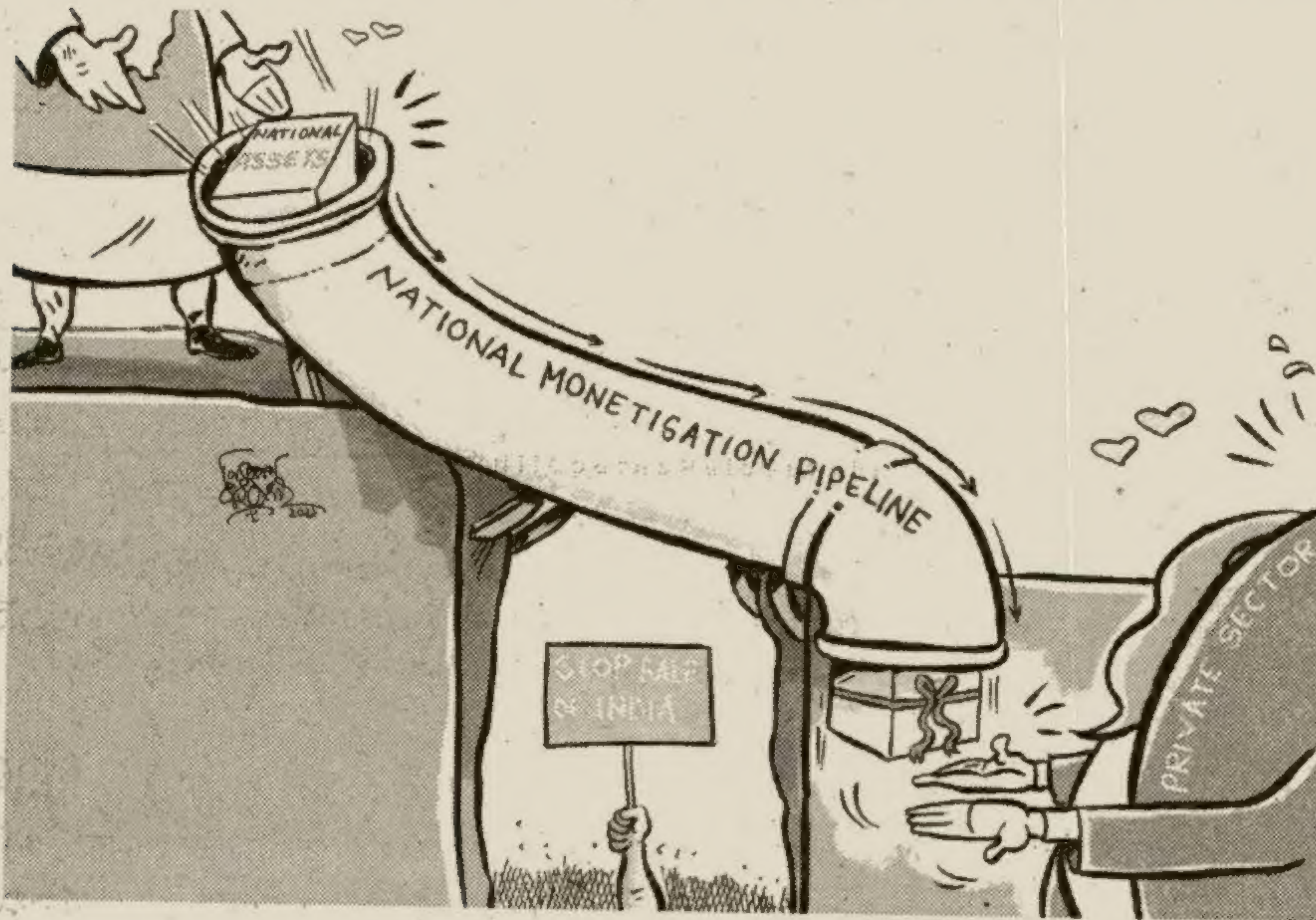
మోడీ నాయకత్వంలోని బీజేపీ ప్రభుత్వం 4 సంవత్సరాల జాతీయ మోనిటైజేషన్ (నగదీకరణ) పైప్ లైన్ (ఎన్ఎమ్పి)ను ఇటీవల ఆవిష్కరించింది. దీని ద్వారా మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి అవసరమైన రూ. 6 లక్షల కోట్లు అందుబాటులోకి వస్తాయని తెలిపింది. వాస్తవానికి ఎన్ఎమ్పి అనేది దేశంలో భారీగానున్న మౌలిక సదుపాయ రంగాలకు చెందిన “పనిచేసే ఆస్తుల్ని” విదేశీ బహుళ జాతి గుత్త

చివరలోనే పడింది. అప్పటి నుండి వచ్చిన ప్రభుత్వాలన్నీ ప్రభుత్వ పరిశ్రమలు, సర్వీసులు, ఆర్థికరంగం, ఖనిజ నిక్షేపాలు, మౌలికరంగ సంస్థల్ని తరతమ మోతాదుల్లో ప్రైవేట్ వరం చేసే పనిని చేపట్టాయి. ప్రభుత్వరంగ సంస్థల యాజమాన్యాలకు ఆ సంస్థల్ని నిర్వహించే సామర్థ్యం, నిపుణత్వం లేనందున, నష్టాలను చవి చూస్తున్నందున ప్రభుత్వ ఆస్తుల్ని ప్రైవేటీకరించాల్సి వస్తోందన్న మోసపూరిత వాదనను

మోడీ ప్రభుత్వ నినాదం -
ప్రైవేటీకరించాల్సిందే!

7 సం॥ల క్రితం వచ్చిన మోడీ ప్రభుత్వం, వ్యాపారం చెయ్యడం ప్రభుత్వం పనికాదన్న వాదన ముందుకు తెచ్చి అందుకే తక్కువ మందితో ప్రభుత్వ ఏర్పాటు అని గొప్పగా చెప్పింది. ఎన్ని అడ్డంకులొచ్చినా, ఎలాగైనా ప్రైవేటీకరించడమే తమ విధానమని దూకుడుగా ముందుకు సాగుతోంది. అయితే నయా ఉదారవాద విధానాలు ప్రారంభమైనప్పటి నుండి దేశంలోని కార్మికోద్యమం ఈ విధానాలను నికరంగా వ్యతిరేకిస్తోంది. ప్రైవేటీకరణకు అడ్డంకులను కల్పించి, అనేక రంగాల్లో ఈ క్రమం వేగాన్ని తగ్గించడంలో ఐక్య కార్మికోద్యమ నిరంతర, నికర జోక్యం ప్రధాన పాత్ర పోషించింది. మొత్తంగా చూస్తే ప్రైవేటీకరణ ప్రక్రియ పూర్తి స్థాయిలో ఊపందుకోలేకపోయింది. దేశంలో నెలకొన్న రాజకీయ, ఆర్థిక నేపథ్యం కారణాన దేశీయ, విదేశీ ప్రైవేటు సంస్థలు ఆశించిన ఆసక్తి చూపించలేదు. గడిచిన 30 సంవత్సరాలలో వాటాల విక్రయం ద్వారా రూ. 5.5 లక్షల కోట్లు ప్రభుత్వాలకు ఆదాయంగా రాగా అందులో ఏడేళ్ల మోడీపాలనలోనే రూ. 3.96 లక్షలకోట్లు వచ్చినప్పటికీ గుండు గుత్తగా ప్రభుత్వరంగ సంస్థలను ప్రైవేట్ వారికి అప్పజెప్పేద్దామన్న లక్ష్యం నెరవేర లేదు.

ప్రైవేటీకరణ లక్ష్యాలను చేరుకోవడం అసాధ్యమవడంతో మోడీ ప్రభుత్వం నేడు భారీగానున్న ప్రభుత్వాధీనంలోని మౌలిక రంగ ఆస్తులను ప్రైవేటువారికి దాదాపు ఉచితంగా అప్పజెప్పి డబ్బులు చేసుకోవాలనుకుంటోంది. ఈ ఆస్తుల ద్వారా వచ్చే ఆదాయంలో పిసరంత వాటా తీసుకునే

సంస్థలతో సహా బడా కార్పొరేట్లకు కట్టబెట్టడానికి ఉద్దేశించింది. ప్రజా ధనంతో నిర్మించిన ఆస్తుల్ని వాడుకొని భారీగా డబ్బు పోగేసుకోవడానికి బీజేపీ ప్రభుత్వం తన ఆశ్రిత పెట్టుబడి దార్లను దీనిద్వారా అనుమతిస్తుంది.

భారతదేశానికి ఇటువంటి విధానమేమీ కొత్త కాదు. జాతీయ ఆస్తుల్ని ప్రైవేట్ వరం చేసే క్రమం.. 1991లో పార్లమెంట్ లో చెయ్యబడిన నయా ఉదార వాద విధాన ప్రకటనతో ప్రారంభమైంది. అయితే ఇందుకు అంకురం 80వ దశకం

ముందుకు తేవడం ద్వారా బడా కార్పొరేట్ల సిద్ధాంతవేత్తలు, ప్రభుత్వంలోని వారి రాజకీయ ఏజెంట్లు ఈ చర్యను సమర్థిస్తున్నారు. తదనంతరకాలంలో ప్రైవేట్ సంస్థలతో ఏ మాత్రం తీసిపోని బాగా లాభాలార్జిస్తున్న ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు మాత్రమే ప్రైవేటీకరణకు లక్ష్యంగా చేయబడ్డాయి. వాస్తవానికి ఈ ప్రైవేటీకరణను ప్రక్రియ అనేక మార్గాల్లో చేపడుతున్నారు. జాతీయ మోనిటైజేషన్ పైప్ లైన్ అనేది జాతీయ ఆస్తుల్ని కొల్లగొట్టే నీచమైన రీతిలో రూపకల్పన చేసిన తాజామార్గం.

జూనియర్ భాగస్వామిగా ప్రభుత్వం ఉండబోతోంది. అనేక రూ. లక్షల కోట్ల విలువ చేసే 'పనిలో ఉన్న' మౌలికరంగ ఆస్తులతో బాటు ఉత్పాదక జాతీయ ఆస్తులన్నింటినీ కారుచౌకగా దేశీయ విదేశీ ప్రైవేటు గుత్త సంస్థలకు దోచిపెట్టే నీచమైన ప్రణాళికే ఈ జాతీయ మోనిటైజేషన్ పైప్లైన్!

2021-22 కేంద్రబడ్జెట్లో ప్రభుత్వం ఆస్తుల నగదీకరణపై చాలా ఎక్కువగా నొక్కి వక్కాణించింది. మౌలిక వసతుల అభివృద్ధికి అవసరమైన ఆర్థిక వనరులను సమకూర్చడానికి, ఇది ఒక వినూత్న ప్రత్యామ్నాయ సాధనమని గొప్పగా చెప్పుకుంది. 'పనిలో ఉన్న' మౌలిక రంగాల ఆస్తుల నగదీకరణకు సంబంధించిన జాతీయ మోనిటైజేషన్ పైప్లైన్ పథకరచనకు భూమికను బడ్జెట్ కల్పించింది. ఎన్ఎంపీపై నీతి ఆయోగ్ తయారు చేసిన వాల్యూమ్ 1లో ఎన్ఎంపీని ఎలా అమలు చేయాలన్న మార్గదర్శకాలను పొందుపరిచారు. వాల్యూమ్ 2లో కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆధీనంలోని ఏయే కీలక మౌలిక రంగ ఆస్తుల నగదీకరణ చెయ్యాలన్నది పేర్కొన్నారు.

మోసపూరిత వాదనలు

పని చేసే మౌలికరంగ ఆస్తులనేవి ఎటువంటి నిర్వహణా రిస్కులు లేనివని ప్రభుత్వం వాదిస్తోంది. అంటే దీనిని మేమిటి? ఇవన్నీ ప్రభుత్వ పెట్టుబడులతో నిర్మించబడిన ఆస్తులని! వాటిని పూర్తిగా పనిలో పెట్టడం కోసం, ఆదాయాన్ని లేక యూజర్ చార్జీలు సంపాదించడం కోసం ప్రైవేటు వారికి అప్పగిస్తున్నారు. ఈ ఆస్తులన్నీ రిస్కు లేనివని ప్రభుత్వం చెప్పడం ద్వారా, పెట్టుబడులు తిరిగి సంపాదించుకోగలమా లేదా అన్న ఆందోళన ప్రైవేట్ వారికి ఉండనవసరం లేదన్న భరోసా ఇస్తోంది. ఇలా చెప్పడం ద్వారా మౌలికరంగాలను మరింత అభివృద్ధి చెయ్యడానికి ప్రైవేటువారు పెట్టుబడులు పెట్టడానికి ఉత్సాహం చూపుతారని ప్రజలను నమ్మించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది.

ఇది ప్రజల్ని వెర్రివెం గళప్పలు చేసే మోసపూరితమైన, పూర్తిగా తప్పుడు వాదన! ఈ ఆస్తుల మీద అధికారిక యాజమాన్యపు హక్కులు లేకుండా వాటి మీద ప్రైవేటువారెందుకు తమ పెట్టుబడులను పెడతారు? వీరు ఆ విధంగా అదనపు పెట్టుబడులు పెట్టరు సరికదా ఈ మౌలిక సదుపాయాల మీద ఇష్టం వచ్చినట్లు యూజర్ చార్జీలను పెంచుతారు. తమ అధీనంలో ఉండే 30-50 ఏళ్లలో ఎన్ని నూతన వాణిజ్య మార్గాల్లో వీటి నిర్వహణ, ద్వారా వినియోగదారుల నుండి ఎక్కువ డబ్బు పిండుకుంటారు. చేజిక్కించుకొన్న మౌలిక రంగాలపై ప్రైవేటువారు పెట్టుబడి పెట్టి వాటిని మరింత విస్తరిస్తారన్న "నమ్మకాన్ని" ప్రజల్లో కల్పించాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది.

నగదీకరణకు ఎంపిక చేసిన ఆస్తుల నేవి నిరుపయోగంగా పడి ఉన్న లేక పూర్తిగా నగదీకరణ కాని లేక పూర్తిగా ఉపయోగంలోకి తేబడనివని కూడా ప్రభుత్వం చెబుతోంది. ఇదిమళ్ళా మరో తప్పుడు, మోసపూరిత ప్రకటనే! దశాబ్దాల కాలంలో హైవేలు, విద్యుత్ ప్రసారలైన్లు, చమురు, గ్యాస్ పైప్లైన్లు, రైల్వేనెట్వర్క్లు, స్టేషన్లు, పోర్టులు, టెలికాం టవర్లను వినియోగించే వాళ్ల సంఖ్య నికరంగా పెరుగుతూ వస్తోంది. దీనితోబాటు ఈ మౌలిక రంగాల నిర్వహణ, వినియోగ స్థాయిలనేవి ఆర్థిక వ్యవస్థ స్థితిపై ఆధారపడి ఉంటుంది. దేశంలోని విద్యుత్ ఉత్పత్తి సామర్థ్యం, తయారీ రంగాల కార్యకలాపాలపై విద్యుత్ ట్రాన్సిమిషన్ గ్రిడ్ నెట్వర్క్ ఉపయోగిత ముడిపడి, ఆధారపడి ఉంటుంది. దేశీయ తయారీరంగ నికర క్షీణత మూలాన తగ్గిన విద్యుత్ వినియోగానికి పవర్ గ్రిడ్ కార్పొరేషన్ను నిందించగలమా? ఇందుకు దోహదపడిన మోడీ ప్రభుత్వ విధ్వంసకర పాలనను ఈ నీచమైన నగదీకరణ పథకంతో సమర్థించుకోవచ్చా!

ఎన్ఎంపీ అనేది పూర్తి అమ్మకం కాదన్నది ప్రభుత్వం మరో మోసపూరిత

వాదన! ఒక నిర్దిష్ట కాల పరిమితికి వసూలు చేసుకునే హక్కులను ప్రైవేటు వారికి ప్రభుత్వం బదలాయిస్తుంది. ఇందుకు బదులుగా ప్రైవేట్వారు ప్రభుత్వానికి అడ్వాన్స్ డబ్బులు, వసూళ్లలో వాటా ఇవ్వడమేకాక ఆస్తులపై పెట్టుబడులు పెట్టడానికి కట్టుబడతారు. ప్రభుత్వం ఏం చెప్పినా, కొంత అడ్వాన్స్ సొమ్ముకు బదులుగా జాతీయ మౌలిక రంగాలను దీర్ఘకాలం పాటు ప్రైవేటువారికి అప్పజెప్పడమే. అడ్వాన్స్గా ఇచ్చే సొమ్ము కచ్చితంగా చాలా అధమంగా ఉంటుంది. జాతీయ మౌలికరంగ ఆస్తులను దాదాపు ఉచితంగా ప్రైవేటు వారికి అప్పజెప్పే అనైతిక పద్ధతి ఇది. ప్రభుత్వానికి వచ్చే అడ్వాన్సు సొమ్ము, సంవత్సరాల తరబడి వసూళ్లలో వచ్చే వాటాను మౌలిక రంగాల కల్పనకు, దేశవ్యాప్త ఉపాధి కల్పనకు ఉపయోగిస్తామని ప్రభుత్వం చెబుతోంది. లాభాలార్జించే ప్రభుత్వరంగ సంస్థలను ప్రైవేటుపరం చెయ్యడమనేది దేశ ఆర్థికాభివృద్ధికి, ఉపాధి కల్పనకు అవసరమని ప్రధాన మంత్రి ఇంతకు ముందే ప్రకటించారు. దీని ఫలితమేంటన్నది అందరికీ బాగా తెలిసిందే! ఇప్పుడు మళ్లీ దాదాపు అలాంటి ప్రకటనే చేస్తోంది.

ఆర్థిక స్వావలంబనను, పెద్ద ఎత్తున ఉపాధిని కల్పించటంలో కేంద్ర ప్రభుత్వరంగ సంస్థలూ, వాటి మౌలికరంగ ఆస్తులు కచ్చితంగా కీలకమైన పాత్ర నిర్వహించాయి. నిర్వహిస్తూనే ఉన్నాయి. ఇంతేకాక ప్రైవేటు రంగ పరిశ్రమలు, సేవారంగ సంస్థలు చాలా పెద్ద ఎత్తున అభివృద్ధి చెందడానికి, వ్యాప్తి చెందడానికి ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు దోహదపడ్డాయి. నేటి ఈ కసరత్తు ఏరకంగా దేశానికి, ప్రజలకు భవిష్యత్లో ఉపయోగపడుతుందో వివరణ లేదు. ఉద్యోగాలు కోల్పోవడం, నిరుద్యోగం పెరగడం భాయం

2014లో 16 లక్షల 50 వేల మందిగా నున్న ప్రభుత్వరంగ సంస్థ ఉద్యోగులు సంఖ్య ఏడేళ్ల మోడీపాలనలో

2020 సంవత్సరం నాటికి 9 లక్షల 80 వేలకు తగ్గిపోయింది. ఈ కసరత్తుల ద్వారా నిరుద్యోగం పెరుగుతోంది. పెద్ద పెద్ద మాటల వెనుకనున్న అసలు ఉద్దేశ్యాన్ని ఇప్పటికే గ్రహించాం.

ఇప్పటికే ఉద్యోగాలు కోల్పోవడం, నిరుద్యోగమనేవి ఆందోళన కలిగిస్తున్నాయి. ఎన్ఎంపీతో ఈ పరిస్థితి మరింత దిగజారుతుంది. కోవిడ్ కు ముందే దేశంలోని నిరుద్యోగిత రేటు గత 45 సం॥లలో మున్నెన్నడూ లేనంత ఎక్కువగా ఉంది. కోవిడ్ తర్వాత పరిస్థితి మరింత దిగజారింది. కోవిడ్ మహమ్మారి, తత్పర్యవసానంగా విధించబడిన లాక్డౌన్లు, కర్ఫ్యూల ఫలితంగా భారీ ఎత్తున ఉద్యోగాలు కోల్పోయినట్లు అందుబాటులో నున్న డేటా తెలుపుతోంది. అసంఘటిత రంగంలో పని చేసే కార్మికులు, మహిళలు చాలా ఘోరంగా దెబ్బతిన్నారు. అసంఘటితరంగ కార్మికులు, క్యాజువల్ వర్కర్లగాకుండా నెలవారీ జీతాలు వచ్చే ఉద్యోగాలు కూడా ఉద్యోగాలు కోల్పోయారు. ఉద్యోగులను కాపాడ్డానికి గానీ ఉద్యోగాలు పోయిన వారికి నగదు బదిలీ వంటి వాటి ద్వారా వారిని ఆదుకోవడానికి గానీ బీజేపీ ప్రభుత్వం ఇసుమంత కూడా చెయ్యలేదు. కార్మిక సంఘాలు, ప్రముఖ ఆర్థికవేత్తలు, సమాజంలోని ప్రగతిశీల సెక్షన్ల డిమాండ్లను వినిపించుకోలేదు. ఉద్యోగాలు కోల్పోయిన వారిలో అత్యధిక మంది, ముఖ్యంగా మహిళలు వారు కోల్పోయిన ఉద్యోగాలను వారు తిరిగి పొందలేక పోయారు. ఎవరైతే పనిని పొందగలిగారో, వారు అతితక్కువ జీతాలకు, నికృష్ట పరిస్థితుల్లో పని చెయ్యాలి వచ్చింది. నగదీకరణకు గురించబడిన ప్రభుత్వరంగ సంస్థల్లోని కార్మికులు ఉద్యోగాలను కోల్పోయినట్లు అనుభవాలు తెలుపుతున్నాయి. ప్రైవేటీకరణకు ఉద్దేశించబడిన ప్రభుత్వరంగ సంస్థల్లో స్వచ్ఛంద ఉద్యోగ విరమణ పథకాన్ని (వీఆర్ఎస్) ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టే ప్రణాళికలను

రూపొందిస్తోందన్న వార్తలు వస్తున్నాయి. పెర్మనెంట్, మంచి ఉద్యోగాలను అనిశ్చిత ఉద్యోగాలు రీ ప్లేస్ చేస్తాయి. ఎస్సీ, ఎస్టీ, సామాజిక అణచివేతకు గురైన సెక్షన్లు ఉపాధి అవకాశాలను కోల్పోతాయి. మోనిటైజేషన్ కు ఉద్దేశించబడిన మౌలిక రంగ ఆస్తుల్లో అనేక వేలమంది కార్మికులు ఉద్యోగులు పని చేస్తున్నారు. వీరందరినీ ప్రైవేటు వారి అధీనంలోకి బదిలీచేయడం వలన, ఉద్యోగాలు నష్టపోవడానికి అనివార్యంగా అది దారితీస్తుంది. ఇంతేగాక ఉపాధి నాణ్యత చాలా ప్రమాదకరంగా క్షీణిస్తుంది.

ప్రజా ఆస్తులను కార్పొరేట్లు చేజిక్కించుకుంటున్నారు

ప్రైవేటీకరించబడుతున్న రంగాల వివరాలు చూద్దాం. జాతీయ మోనిటైజేషన్ పైప్లైన్ (ఎన్ఎంపీ) డాక్యుమెంట్ ప్రకారం:

రోడ్లు: ఈ రోజుకి నేషనల్ హైవేస్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా అధీనంలో 1,32,499 కిలోమీటర్ల రోడ్ల ఆస్తులు ఉన్నాయి. ఇందులోని 26,700 కిలోమీటర్ల రోడ్లను 2022-25 మధ్య రూ. 1.6 లక్షల కోట్ల విలువకు నగదీకరించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. అంటే ఇది జాతీయ రహదారుల్లో (ఎన్హెచ్ఎస్) 22 శాతం.

రైల్వేలు: భారతీయ రైల్వేలు 7,325 స్టేషన్లు, 1,26,366 కిలోమీటర్ల ట్రాక్ నెట్వర్క్, 67,956 కిలోమీటర్ల పాసింజర్ రైళ్ళు రూట్లెంగ్త్, 13,169 పాసింజర్ రైళ్ళు, 1,246 గూడ్స్ షెడ్స్, 5 పర్వత ప్రాంత రైల్వేలు, అనేక రైల్వే స్టేడియంలు, రైల్వే కాలనీలు, తూర్పు పశ్చిమ ప్రాంత రైల్వేల్లో 2,843 కిలోమీటర్ల పొడవైన ఫ్రైట్ కారిడార్ ను కలిగి ఉన్నాయి. 2022-25 సంవత్సరాల్లో నగదీకరణకు గురించబడిన కీలక రైల్వే ఆస్తులు - 400 రైల్వే స్టేషన్లు, 90 పాసింజర్ ట్రైన్లు, ఒక రూట్ కు చెందిన 1,400 కిలోమీటర్ల రైల్వే ట్రాక్, కొంకణ్ రైల్వే 741 కిలోమీటర్ల, 15 రైల్వే

స్టేడియంలు, ఎంపిక చేయబడిన రైల్వే కాలనీలు, రైల్వేకు చెందిన 265 గూడ్స్ షెడ్స్, 4 పర్వత రైల్వేలు. వీటన్నింటి నగదీకరణ విలువ రూ. లక్షా 52 వేల 496 కోట్లు.

ఎయిర్ పోర్టులు: ఎయిర్ పోర్టు అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియాకు చెందిన 137 మేజర్ ఎయిర్ పోర్టుల్లో 25 ఎయిర్ పోర్టులు నగదీకరణకు ఎంపిక చేయబడ్డాయి. అందులో చెన్నై, వారణాశి, నాగ్ పూర్, భువనేశ్వర్, ఉదయ్ పూర్, డెహ్రాడూన్, ఇండోర్, రాంచీ, కోయం బత్తూరు, జోధ్ పూర్, వడోదర, పాట్నా, విజయవాడ, తిరుపతి ఉన్నాయి. వీటి నగదీకరణ ద్వారా రూ. 20,782 కోట్లు సంపాదించాలి. ముంబయి, ఢిల్లీ, బెంగళూరు, హైదరాబాద్ ఎయిర్ పోర్టుల్లో మిగిలిపోయిన ప్రభుత్వ వాటాను అమ్మేయాలి.

విద్యుత్ ట్రాన్సిమిషన్: 2025 నాటికి విద్యుత్ ట్రాన్సిమిషన్ లైన్లను నగదీకరించడం ద్వారా రూ. 45,200 కోట్లు సంపాదించాలని ప్రభుత్వ లక్ష్యం.. పవర్ గ్రిడ్ కార్పొరేషన్ కు చెందిన 1,71,950 కిలోమీటర్ల ట్రాన్సిమిషన్ లైన్లలో 28,608 సర్క్యూట్ కిలోమీటర్ల లైన్లు, వాటికి అనుబంధంగా ఉండి 4,44,738 ఎం.వి.వి. ట్రాన్సిమిషన్ సామర్థ్యం కలిగిన 262 సబ్ స్టేషన్లను నగదీకరించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంది.

బొగ్గుగనుల ఆస్తులు: రూ. 28,747 కోట్లు విలువైన 160 బొగ్గు గనుల ఆస్తులను నగదీకరణ కోసం ప్రభుత్వం గుర్తించింది.

టెలికాం ఆస్తులు: రూ. 35100 కోట్లు విలువైన టెలికాం ఆస్తులను నగదీకరణ కోసం ప్రభుత్వం గుర్తించింది. బీఎస్ఎన్ఎల్, ఎంటీఎన్ఎల్ కు మొత్తం 69,047 టెలికాం టవర్లున్నాయి. ఇందులో 14,197 టవర్లు అంటే మొత్తం టవర్లలో 21 శాతాన్ని, భారత్ నెట్వర్క్ కు చెందిన

5,25,706 కిలోమీటర్ల ఆస్టికల్ ఫైబర్లో 2,86,000 కిలోమీటర్లను ప్రభుత్వం నగదీకరించుతోంది. హై స్పీడ్ బ్రాడ్ బ్యాండ్తో దేశంలోని గ్రామాలన్నింటినీ అనుసంధానించడానికి భారతనెట్, ఆస్టికల్ ఫైబర్ను వేసింది.

విద్యుత్ ఉత్పత్తి: రూ. 39,832 కోట్లు విలువ కలిగిన 6 గిగావాట్స్ విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేసే జల, రెన్యూవబుల్ ఎనర్జీ ఆధారిత విద్యుత్ సంస్థలను నగదీకరణకు గుర్తించారు. ఇందులో ఎన్టీపీసీకి చెందిన 4912 మెగావాట్లు ఉత్పత్తి చేసే జల, సౌర్య ఉత్పత్తి కేంద్రాలు, ఎన్హెచ్పీసీకి చెందిన 7,071 మెగావాట్లు ఉత్పత్తిచేసే జల, వాయు, సౌర్య విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేసే కేంద్రాలు ఉన్నాయి.

పెట్రోలియం, ఉత్పత్తుల పైప్లైన్లు: ఇండియన్ ఆయిల్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ (ఐఓఎల్), హిందూస్థాన్ పెట్రోలియం కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ (హెచ్పీసీఎల్), గ్యాస్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ (జీఐఐఎల్)లకు 17,432 కిలోమీటర్ల పొడవు కలిగిన పెట్రోలియం ఉత్పత్తుల పైపులైన్లు, ఎల్పీజీ పైప్లైన్లు ఉన్నాయి. ఇందులో రూ. 22,503 కోట్లు విలువ కలిగిన 3,930 కిలోమీటర్ల పెట్రోలియం ఉత్పత్తులు, ఎల్పీజీ పైపులైన్లను నగదీకరణకు గుర్తించారు.

సహజవాయువు: దేశంలో 16900 కి॥ మీ॥ పొడవు కలిగిన సహజవాయు పైపులైన్లు ఉన్నాయి. వీటి డిజైన్ సామర్థ్యం 400 ఎంఎంఎస్ఈఎండీ. మరో 18,363 కిలోమీటర్ల పొడవు కలిగిన సహజవాయు పైప్లైన్ల నిర్మాణానికి ఆమోదం తెలపడం గానీ నిర్మాణ దశలో గానీ ఉన్నాయి. రాబోయే 3 లేక 5 సంవత్సరాల్లో నేచరల్ గ్యాస్ గ్రిడ్ ఆఫ్ ఇండియా పైప్లైన్లు 35,263 కిలోమీటర్లకు విస్తరించవచ్చని అంచనా. రూ. 24,462 కోట్ల విలువ కలిగిన 8,154 కిలోమీటర్ల పొడవైన సహజ వాయు పైప్లైన్లను నగదీకరణకు ఎంపిక

చేశారు.

షిప్పింగ్ ఆస్తులు: మన దేశానికన్నా 7,500 కిలోమీటర్ల సముద్రతీర ప్రాంతంలో మనకు 12 మేజర్ పోర్టులు, 200 మేజర్ కాని పోర్టులున్నాయి. మనకు విస్తారమైన జలమార్గ నెట్వర్క్ ఉంది. దీని నిర్వహణా సామర్థ్యం 1,535 ఎంఎంటీపీఎ. 9 మేజర్ పోర్టులకు చెందిన రూ. 12,828 కోట్ల విలువైన 31 ప్రాజెక్టులు నగదీకరణకు ఎంపికయ్యాయి.

గిడ్డంగుల ఆస్తులు: ఎఫ్సీఐ, సెంట్రల్వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్లకు చెందిన 210 లక్షల టన్నుల నిల్వ సామర్థ్యం కలిగిన గిడ్డంగులను (ఎఫ్సీఐ, సీడబ్ల్యూసీల మొత్తం నిల్వ సామర్థ్యంలో 39 శాతం) నగదీకరణకు గుర్తించారు. వీటి విలువ రూ. 28,900 కోట్లుగా అంచనా వేశారు.

రియల్ ఎస్టేట్, హోటల్ ఆస్తులు

దేశ రాజధానిలో 7 హౌసింగ్ కాలనీలు, 8 ఐటీడీసీ హోటల్స్ నగదీకరణకు గుర్తించారు.

జవహర్లాల్ నెహ్రూ స్టేడియం మరియు 3 ఇతర ఎస్ఎఐ ఆస్తులు

ప్రతిష్ఠాత్మక జవహర్లాల్ నెహ్రూ స్టేడియంను కూడా విడిచిపెట్టలేదు. మరో జాతీయ స్టేడియం; బెంగళూర్, జికర్పూర్లలోని స్టోర్స్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా (ఎస్ఐఐ)కు చెందిన 2 ప్రాంతీయ కేంద్రాల ఆస్తులు నగదీకరణకు ఎంపిక చేయబడ్డాయి. వీటి విలువ రూ. 11,450 కోట్లుగా అంచనా.

సంవత్సరాల వారీగా నగదీకరణ లక్ష్యాలు:

సంవత్సరం	రూ. కోట్లలో
2021-22	88,190
2022-23	1,62,422
2023-24	1,79,544
2024-25	1,67,345

అతితక్కువగా వెలకట్టడం

ఒక విషయాన్ని మదిలో ఉంచు కోవాలి. రూ. 6 లక్షల కోట్ల విలువగల మౌలికరంగాల ఆస్తులను నగదీకరణకు పెట్టారంటే దానర్థం అంత సొమ్ము ప్రభుత్వ ఖజానాకు అడ్వాన్సుగా జమ అవుతుందని అర్థం కానేకాదు.

ఇంతకు ముందే చెప్పినట్లు ఈ ఆస్తుల విలువలు చాలా చాలా అతితక్కువగా అంచనా వేయబడ్డాయి. ఈ రోజు ధరవరల ప్రకారం ఆస్తుల మూలధర వ్యయంతో ఇప్పుడు నగదీకరణ సాక్షాత్కారం కోసం ఉద్దేశించిన ధరను పోల్చితే చాలా సులువుగా ఈ విషయం అవగతమౌతుంది.

నేషనల్ హైవేల్లో 22 శాతం అంటే 26,700 కిలోమీటర్ల రోడ్లను నగదీకరిస్తున్నారు. దీని ద్వారా రూ. 1.6 లక్షల కోట్లు అడ్వాన్సు ధరగా రావచ్చని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. కానీ అంత భారీగా రోడ్లను వెయ్యడానికి అయిన మూలధన ఖర్చు ఎంత? రోడ్డు రవాణా, జాతీయ రహదారుల మంత్రిత్వశాఖ రికార్డుల ప్రకారం మూడేళ్ళ క్రితం వరకు ఒక కిలోమీటర్ల రెండు లైన్ల రోడ్డు వెయ్యడానికి 11 నుండి 12 కోట్లు రూ॥లు అవుతుంది. నాలుగు లైన్ల రోడ్డుకు కిలోమీటర్కు రూ. 30 కోట్లు వ్యయమవుతుంది. ఈ వ్యయం మూడేళ్ళలో సంచితంగా 30 శాతం పెరిగింది. (షయనీర్ పత్రిక 18.10.19). 2019లో అంచనా కట్టబడిన మూలధన వ్యయాన్నే ఈ రోజుకీ ఉందని అనుకుంటే 4 లైన్లు కలిగిన 26,700 కిలోమీటర్ల జాతీయ రహదారుల వెల రూ. 8 లక్షల కోట్లు కన్నా తక్కువ ఉండదు. అంటే రూ. 8 లక్షల కోట్ల విలువ కలిగిన ఆస్తులను ప్రభుత్వం తనకునచ్చిన వారికి రూ. 1.6 లక్షల కోట్లు ముందస్తు ఫీజుకు ఇచ్చేస్తోంది. ప్రభుత్వంతో కుమ్మక్కై, ప్రైవేటు ఆపరేటర్లు బేరసారాలాడి ఈ ముందస్తు ఫీజును మరింతగా కచ్చితంగా తగ్గిస్తారు. ఇంతేగాక, ప్రైవేటు ఆపరేటర్లు ఎన్ని టోల్ప్లాజాలు అయినా పెట్టుకోవడానికీ

ఎంతయినా సొమ్ము వసూలు చేసుకోవడానికి వారికి ప్రభుత్వం అధికారం ఇస్తుంది. ఎటువంటి అదనపు పెట్టుబడి పెట్టకుండానే వచ్చిన ఆదాయంలో 70-80 శాతం వరకు ప్రైవేటు ఆపరేటర్లు చేజిక్కించుకునేట్లు ఆదాయ పంపిణీ ఒప్పందాలు ఉంటాయి. అలాగ, ఒక పక్క ప్రజా ధనంతో నిర్మించబడిన జాతీయ మౌలికరంగ ఆస్తులను కార్పొరేట్లకు పంచి పెట్టడంతో బాటు మరోవైపు కార్పొరేట్లు భారీ యూజర్ చార్జీలను, టోల్ ఫీజులను సామాన్యుల నుండి జలగల్లాపిండుకుంటారు.

అదేరీతిలో, సహజవాయువుకి చెందిన పైప్‌లైన్‌లో 50 శాతం అంటే 8,154 కిలోమీటర్ల పొడవు కలిగిన పైప్‌లైన్‌ను రూ. 24,642 కోట్ల ముందస్తు ఫీజుకు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. 5 వేల కిలోమీటర్ల సహజ వాయు పైప్‌లైన్ వెయ్యడానికి రూ. 25 వేల కోట్ల మూలధన వ్యయమవుతుందని గ్యాస్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా (జీఏఐఎల్) పూర్వపు చైర్మన్ & మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ 2018 ఆగస్టులో అధికారికంగా తెలిపారు. అంటే కి.మీ కు రూ. 5 కోట్లు ఖర్చు అయ్యింది. ఈ రోజు కూడా అదే వ్యయం అవుతుందని అనుకుంటే 8,154 కిలోమీటర్ల పైప్‌లైన్ వెయ్యడానికి అయ్యే మూలధన వ్యయం రూ. 40 వేల కోట్లు పైనే అవుతుంది. సహజవాయువును పైప్‌లైన్ ద్వారా రవాణా చెయ్యడానికి విధించే టారిఫ్‌ను ప్రస్తుతం సహజ వాయు నియంత్రణ బోర్డు నిర్ణయిస్తోంది.

రాబోయే రోజుల్లో దీనిని రద్దు చెయ్యరన్న గ్యారెంటీ లేదు. సర్వీసు చార్జీలెంతుండాలన్న నిర్ణయం చేసే అధికారం కార్పొరేట్లకు ఉంటుందని ప్రభుత్వం స్పష్టం చేసింది. ఒకసారి ఆస్తుల్ని పంచిపెట్టిన తర్వాత, చార్జీలు భారీగా పెరిగే అవకాశాలే ఎక్కువగా ఉన్నాయి. దీని వలన సామాన్య ప్రజలే తీవ్రంగా దెబ్బతింటారు.

ఎందుకుంటే పైప్‌లైన్ల ద్వారా స్థరఫరా అయ్యే సహజ వాయువు పై విధించే యూజర్ చార్జీలు భారీగా పెరిగిన తర్వాత ఈ సహజ వాయువును ఉపయోగించి తయారయ్యే దాణా లేక ఇంధనం ధరలు విపరీతంగా పెరుగుతాయి. ప్రతిష్టాత్మక జీఏఐఎల్‌ను మడతపెట్టేయాలన్నది ప్రభుత్వ అంతిమ ఉద్దేశమని దీన్ని బట్టి ఇట్టే అర్థమవుతోంది. అంతకీ అయితే కొత్తగా అభివృద్ధి చేసే గ్రీన్ ఫీల్డ్ మౌలికరంగాన్ని ప్రభుత్వం అట్టేపెట్టుకుని, అభివృద్ధి చేసిన తర్వాత తిరిగి (దాదాపు ఉచితంగా) కార్పొరేట్లకు పంచిపెట్టేస్తుంది.

నగదీకరణకు గుర్తించబడిన ఇతర మౌలికరంగ ఆస్తుల విషయంలో కూడా ప్రభుత్వ ఖజానాను పట్ల పగలు దోపిడీకి ఈ రకంగానే పథక రచన చేసింది. రూ. 1.5 లక్షల కోట్ల ముందస్తు సొమ్ముకు 400 రైల్వే స్టేషన్లు, 90 ప్యాసింజర్ ట్రైన్లు, 1,400 కిలోమీటర్ల రైల్వే ట్రాక్‌లు, 741 కిలోమీటర్ల కొంకణ్ రైల్వే, 15 రైల్వే స్టేడియంలు, ఎంపిక చేయబడిన రైల్వే కాలనీలు, 265 రైల్వే గూడ్స్ షెడ్లు, 4 పర్వతప్రాంత రైల్వేలను అప్పగిస్తారు. 20,782 కోట్ల రూపాయలకు బదులుగా భారీగా ప్రజాధనాన్ని వెచ్చించి అత్యంత అధునాతనంగా నిర్మించిన 25 ఎయిర్ పోర్టులను ఇచ్చేస్తారు. రూ. 28,747 కోట్లకు ప్రతిగా భారీగా బొగ్గు నిల్వలు కలిగిన 160 బొగ్గు గనులను, రూ. 22,503 కోట్లు ఆశించి 3,930 కిలోమీటర్ల పెట్రోలియం పైపులైన్లను, రూ. 12,828 కోట్లకు ప్రతిగా 9 మేజర్ పోర్టులకు చెందిన 31 ప్రాజెక్టులను, రూ. 28,900 కోట్లకు బదులుగా 210 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల నిల్వ సామర్థ్యం ఉన్న ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా, సెంట్రల్ వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్లు గిడ్డంగులను కార్పొరేట్లకు కట్టబెడతారు. ఆస్తుల నగదీకరణ పేరుతో జాతీయ ఖజానాను పట్లపగలు కొల్లగొట్టడానికి ఇవి కొన్ని ఉదాహరణలు మాత్రమే!

ఇంకా ఇలాంటి అనేకం ఉటంకించవచ్చు. నగదీకరణకు నిర్ణయించబడిన ప్రతి మౌలికరంగ ఆస్తి విలువ అతి తక్కువగా నిర్ణయించబడిందన్నది అర్థం చేసుకోవడం కష్టమైన విషయం కానే కాదు. ప్రైవేటు సంస్థల ద్రవ్య లాభాల కోసం ఆస్తుల యాజమాన్యాన్ని నగదీకరణ ముసుగులో బదిలీచేయాలన్నది బీజేపీ ప్రభుత్వ ఉద్దేశమని తేటతెల్లమవుతోంది. అందువలన ప్రభుత్వ ఖజానాకు ఎంత వస్తుందన్న ఆందోళనతో బీజేపీ ప్రభుత్వం తన నిద్రను చెడగొట్టుకోదల్చుకోలేదు.

1991లో ప్రవేశపెట్టిన నయా ఉదారవాద విధానాలను, వాటాల ఉపసంహరణ, ప్రైవేటీకరణల పేరుతో జాతీయ ఉత్పాదక ఆస్తులను ప్రైవేటు కార్పొరేట్లు కొల్లగొట్టుకునే వికృత తత్వశాస్త్రాన్ని కూడా తమతోపాటు తెచ్చాయి. కార్మికవర్గ ఉద్యమం నికరమైన వ్యతిరేకత కారణాన గత రెండు దశాబ్దాల్లో వాటాల ఉపసంహరణ ప్రక్రియ తగినంత వేగంతో జరగలేదు. గుండుగుత్త ప్రైవేటీకరణ కూడా 9 లేక 10 ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలకే పరిమితమైంది.

ప్రైవేటీకరణ-బీజేపీ భావజాల నిబద్ధత

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాటి నుండి ఈ ఏడు దశాబ్దాల కాలంలో నిర్మించిన విస్తారమైన ప్రభుత్వరంగ నెట్‌వర్క్ పునాదుల మీద ఆధారపడి స్వావలంబన కలిగిన జాతీయ అర్థిక వ్యవస్థ అభివృద్ధి అయ్యింది. కానీ పచ్చి మితవాద బీజేపీ ప్రభుత్వం ఇటువంటి అభివృద్ధి పట్ల శత్రుపూరిత వైఖరి కలిగి ఉంది. మౌలికరంగం, పరిశ్రమలు, ప్రజోపయోగ సేవారంగాల్లో నెలకొల్పిన ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలన్నింటినీ, ఎలాగైనా, ఏ మార్గంలోనైనా ప్రైవేటీకరిస్తోంది. బీజేపీ ప్రభుత్వ చర్యల వలన జాతీయ అర్థిక వ్యవస్థ, ప్రజలపై పడే విధ్వంసకర ప్రభావం గురించి అది పూర్తిగా ఖాతరు చెయ్యటం లేదు.

ప్రభుత్వరంగ సంస్థలన్నింటినీ నేరుగా

అమ్మద్దామనుకున్న మోడీ ప్రభుత్వం ప్రైవేటీకరణ ప్రాజెక్టు వారసుకున్న రీతిలో విజయవంతం కాలేదు. ఇందుకు అనేక కారణాలతో బాటు ప్రైవేటీకరణకు వ్యతిరేకంగా కార్మికులు దృఢదీక్షతో సల్పిన ఐక్య పోరాటాలూ ముఖ్య కారణమే. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ప్రజాధనంతో నిర్మించిన భారీ మౌలికరంగ ఆస్తుల్ని దాదాపు ఉచితంగా, వసూళ్లలో పిసరంత వాటాకు బదులుగా ప్రైవేటు కార్పొరేట్ తిమింగలాలకు ఇచ్చే యాలని మోడీ ప్రభుత్వం నిర్ణయించడం అత్యంత అసంబంధం.

భారీ మౌలిక రంగాల అభివృద్ధికి ఒకపైసా కూడా మదుపు పెట్టని కార్పొరేట్ దోపిడి దొంగలను, వాటిని అట్టే పెట్టుకోవడానికి, నిర్వహించడానికి, వాటి ద్వారా వచ్చే రాబడిలో సింహభాగాన్ని జేబులో వేసుకోవడానికి అనుమతించడం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వ, కార్పొరేట్లు పూర్తిగా కుమ్మక్కై అమలవుతున్న నేషనల్ మోనిటైజేషన్ ఫైవ్ లైన్ అని పిలిచే అనైతిక ఆవిష్కరణతో ఆశ్రిత పక్షపాతం గరిష్ట స్థాయికి చేరింది.

కార్పొరేట్ దాతలకు తిరిగి చెల్లించడం

2017-18 సంవత్సరంలో కార్పొరేట్లు ఇచ్చిన విరాళాల్లో ఏ కారణం లేకుండానే ఏ కారణం లేకుండానే 92 శాతం పాలక పార్టీ దక్కించుకోలేదు. దీనినే మరోవిధంగా చెప్పాలంటే 2017-18లో కార్పొరేట్లు వ్యాపార వర్గాలు ఇతర పార్టీలతో పోలిస్తే 12 రెట్లు అధికంగా పాలక బీజేపీకి విరాళంగా ఇచ్చాయి. (ఆధారం: అబ్జర్వర్ రిసెర్చ్ ఫౌండేషన్ ఓఆర్ఎఫ్). 2014 నుండి 2018 వరకు ఇచ్చిన విరాళాలను లెక్కలోకి తీసుకుంటే పాలక పార్టీకి రోజుకి రూ. 10 కోట్లు చొప్పున విరాళంగా అందుకుందని ప్రసారమాధ్యమాల్లో నివేదించబడింది. దీనికి బదులుగా మోడీ నాయకత్వంలోని బీజేపీ ప్రభుత్వం వారికి తిరిగి చెల్లించిందేమిటి? 2016లో పెద్దనోట్ల రద్దు, 2017లో తీసుకొచ్చిన జీఎస్టీ, 2018లో రూ. లక్షా 46 వేల కోట్ల మేరకు కార్పొరేట్ టాక్స్ తగ్గింపు! రాజకీయ విరాళాలిచ్చిన దాతల పేర్లు బయట పెట్టినప్పటికీ ప్రభుత్వరంగ వాటాల ఉపసంహరణ ద్వారా ప్రయోజనం

పొందిన కార్పొరేట్ వ్యాపార వర్గాలే బీజేపీకి విరాళాలిచ్చేరన్నది ముఖ్యమూ - అద్దంలా సుస్పష్టం. వారికే మళ్లీ దేశంలోని భారీ మౌలికరంగ ఆస్తులను కొల్లగొట్టుకోవడానికి, దోచుకోవడానికి తలుపులు బార్లా తెరవబడ్డాయి.

కానీ దొంగలు, దోపిడీదార్లదే అంతిమ వాక్కు కాబోదు. ప్రభుత్వరంగ సంస్థల తెగనమ్మడానికి అడ్డంకులు సృష్టించిన కార్మికోద్యమమే దేశం ఆస్తులు, ప్రజలపైన జరుగుతున్న విచ్ఛిన్నకర దాడిని అడ్డుకుంటుంది. నేషనల్ మోనిటైజేషన్ ఫైవ్ లైన్ పేరుతో దూకుడుగా అమలవబోతున్న ప్రణాళికను నిరోధించే నిర్ణయాత్మకపు ప్రతిఘటనను అభివృద్ధి చెయ్యడమే మనందరి ముందు, ముఖ్యంగా మౌలిక రంగాల్లోని కార్మికోద్యమం, ప్రజాతంత్ర ఉద్యమం ముందూ ఉన్న కర్తవ్యం.

“జాతీయ ఆస్తుల్ని కొల్లగొట్టే జాతివ్యతిరేక ప్రణాళికను ఆరునూరైనా అనుమతించం!!”

***

ఎఫ్ఎస్ఎస్ఎఐ ర్యాంకుల్లో దిగువ నుంచి రెండో స్థానం

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆహార భద్రత ప్రమాణాలు అత్యంత దిగువస్థాయిలో ఉన్నాయి. భారత ఆహార భద్రత, ప్రమాణాల సంస్థ (ఎఫ్ఎస్ఎస్ఎఐ) ఆహార భద్రత ఇండెక్స్ జాబితా 2019-21లో పెద్ద రాష్ట్రాల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ కింద నుంచి రెండో స్థానంలో ఉంది. 100 పాయింట్లకు 36 పాయింట్లు మాత్రమే లభించాయి. ఈ మూడో ఆహార భద్రత ఇండెక్స్ జాబితాను కేంద్ర ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ విడుదల చేసింది. 20 పెద్ద రాష్ట్రాలు, ఎనిమిది చిన్నరాష్ట్రాలు, ఎనిమిది కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలకు ఈ ర్యాంకులు ఇచ్చారు. మానవ వనరులు, సంస్థాగత డేటా (20 శాతం వెయిటేజ్), సమ్మతి (30 శాతం), ఆహార పరీక్ష సౌకర్యం (20 శాతం), ట్రేయినింగ్ అండ్ కెపాసిటీ బిల్డింగ్ (10 శాతం), వినియోగదారుల సాధికారత (20 శాతం) ఆధారంగా ఈ ర్యాంకులు ఇచ్చారు. ఎపికి ఈ అన్నింటిలోనూ చాలా తక్కువ మార్కులు లభించాయి.

మానవ వనరులు, సంస్థాగత డేటాలో 20 పాయింట్లకు గాను 8 పాయింట్లు, సమ్మతిలో 13 పాయింట్లు (30 పాయింట్లకు గాను), ఆహార పరీక్ష సౌకర్యంలో 3 పాయింట్లు (20 పాయింట్లకుగాను), ట్రేయినింగ్ అండ్ కెపాసిటీ బిల్డింగ్ లో 3 పాయింట్లు (10 పాయింట్లు), వినియోగదారుల సాధికారతలో 10 పాయింట్లకు గాను 3 పాయింట్లు లభించాయి. దీంతో 20 పెద్ద రాష్ట్రాల్లో ఏపీకి 19వ ర్యాంక్ లభించింది. 2019-20 ఏడాది జాబితాలో కూడా ఏపీకి 18వ ర్యాంక్ (మొత్తంగా 42.8 పాయింట్లు) లభించింది. ఈ ఏడాది జాబితాలో గుజరాత్ (72 పాయింట్లు), కేరళ (70 పాయింట్లు), తమిళనాడు (64 పాయింట్లు), ఒడిషా (60 పాయింట్లు)తో ముందుస్థానంలో ఉన్నాయి. ఉత్తరప్రదేశ్ (59 మార్కులు), హిమాచల్ ప్రదేశ్ (58 మార్కులు), మధ్యప్రదేశ్ (57), పశ్చిమ బెంగాల్ (54) ఏపీ కంటే మెరుగ్గానే ఉన్నాయి.

అమ్మకాల 'దేశభక్తి'

- కె.ఆనందాచారి

అమ్మకం..! నమ్మకం కాదు, కాదు.. కాదు, అమ్మకం! అమ్మకమే. సెల్లింగ్, బేచ్ఛనా - అదే నమ్మకాన్ని వమ్ము చేస్తూ అమ్ముతున్నారు. అమ్మయితే ఇంట్లోవి ఏవీ అమ్మనిచ్చేది కాదు. ఓసారి పక్కన ఉన్న జాగా, అవసరాల నిమిత్తం అమ్మాల్నివస్తే, అన్నం తినకుండా దుఃఖపడింది అమ్మ. ఆ స్థలం పైన నడయాడిన గుర్తులను యాది చేసుకుని కుమిలిపోయేది. అమ్మను చూస్తే మాకు ఏడ్పు వచ్చేది. రెక్కలు ముక్కులు చేసుకుని ఇగురంగ ఉన్నదాంట్లోనే ఇంత పొదుపు చేసుకుని ఎన్నోయేండ్లుగా సమకూర్చుకున్న ఫలం కదా అది! అవును కష్టపడ్డవాడికి తెలుస్తుంది దాని విలువ. వాడికే ఉంటుంది దానిపై నిజమైన ప్రేమ... కేవలం ఆస్తిపైన ఉన్న ప్రేమ కాదు. అనుబంధంపై ఉన్నది. దాని ఆధారంగా ఉండే భవిష్యత్తుపై బెంగతో అమ్ముకోడానికి తల్లిడిల్లుతారు. ఎందుకంటే అమ్మకమంటే కోల్పోవడమే.

మరి నువ్వేమిటి తల్లీ! ఇలా ఒక్కొక్కటే బేరానికి పెట్టేస్తూన్నావు. అమ్మకతనం మూర్తీభవించిన మంత్రిలా అన్నీ అమ్మేస్తూ పోతున్నావ్! నువ్వే కాదులే నీ బృందమంతా. అమ్మకరాయుళ్ళేకదా! అమ్ముతున్నవన్నీ తమవేనన్న బాధ వీళ్ళకు లేదు. ఎందుకంటే ఈ దేశపు స్వాతంత్ర్యం కోసం, స్వేచ్ఛ కోసం, భారతమ్మను దోపిడీ చేస్తున్న బ్రిటిష్ వారికి వ్యతిరేకంగా పోరాడిన గుండెల వారసత్వం వీళ్ళది కాదు కదా! నేలను, సంపదను కాపాడుకోవడం కోసం రక్త తర్పణ చేసిన త్యాగాల వారసత్వం వీరికి లేనేలేదు కదా! పోనీ ఈ సంపద సృష్టి కోసం ఒక్క చెమట బిందువైనా విడిచిన చరిత్ర లేనివాళ్ళు. వాళ్ళది కాక, వాళ్ళ వల్ల సృష్టికాక, దానిపై ప్రేమో, అనుబంధమో, అమ్మరాదనో ఎందుకుంటుంది? మా తెలివితక్కువతనం కానీ, అమ్మడంపైననే ఆధారపడి, అమ్ముడు పోవడంలోనే ఘనత వహించిన వీళ్ళ బాంటివారుగాక ఇంకెవరు చేయగలరు

ఇలాంటి పనులు. దేశభక్తి నినాదాల వెనక, దేశభక్తి ప్రవచనాల వెనక ఇంతింత అమ్మకపు శక్తియుక్తులు దాగున్నాయని పసిగట్టలేని అమాయక ప్రజలు భారతీయులు!

దేశ భక్తి రసాలు కాలువల్లా పారిపారి స్వాములు, బాబాలు, యోగులు, భోగ్గుల ముసుగేసుకున్న చీకటి వ్యాపారాల మార్కెట్లు శక్తులకు సాగిల పడుతున్న మిమ్ములను చూసి, ఆ ఒంటిపై కప్పుకున్న కాషాయాన్ని చూసి దయాార్థ హృదయులనుకున్న ఉదార జీవులీ జనులు. గురజాడ అన్నట్టుగా దేశమంటే మనుషులే కాదు సంపద కూడా. ఈ మనుషులు చెమ టోడ్చి సృష్టించిన సంపద కూడా. ఆ సంపదను అమ్మడమంటే దేశాన్ని అమ్మడమే. కార్పొ రేట్లూ, పెట్టుబడిదార్లూ సంపదను సృష్టిస్తారన్న మీ వాక్కే నిజమైతే సృష్టించుకోమనండి. వీటినెందుకు అప్ప నంగా అందిస్తారు? డెబ్బై ఐదేండ్లుగా ప్రజల శ్రామికుల శ్రమ ఫలితంగా ఎదిగిన దేశ సంపదను, అమ్మతోత్సవం పేర వేలానికి వేలాడదీస్తారా? బేరానికి పెడుతున్నా మని నిస్సిగ్గుగా ప్రకటిస్తారా? తల్లి భారతి స్త్రావాన్ని అమ్మకానికి పెడతారా? ఈ కృత్యాన్నే 'దేశభక్తి' అంటారా? ఇది దోచిపెడుతున్న భక్తి. దోపిడీశక్తులకు ఊడిగం చేస్తున్న భక్తి. అధికారం కోసం ఆదాయాల్ని సమకూర్చు కుంటున్న భక్తి. సిగ్గు కూడా సిగ్గుపడుతున్నది మీ భక్తిని చూసి. ఎంత నిర్భయత్వం ఎంత నిస్సిగ్గుతనం!

ఇంత క్రితం ఏదైనా ఓ ప్రభుత్వ సంస్థను అమ్మాలంటే, అది నష్టాల్లో కునారిల్లుతోందనే నెపమైనా వేసేవారు. కుక్కను చంపటానికి పిచ్చిదనే వాళ్ళు. లాభాల ఫలాలు కన పడుతున్న సంస్థలను అమ్మటానికి కొద్దో గొప్పో సిగ్గుపడేవాళ్ళు. ఇంత నిర్లజ్జగా డెబ్బైఐదేండ్ల స్వాతంత్ర్యాన ఎవరూ ధైర్యంగా వేలానికి పూనుకోలేదు... సరికదా ఆ మాటను చెప్పటానికి కొద్ది కొద్దిగానైనా జంకేవారు. అయితే వీళ్ళ ధైర్యాన్ని సాహసాన్ని,

తెగింపునూ చూసి వాళ్ళు కొంత ఆత్మన్యూ నతకు గురవు తున్నారు. తమ బలహీనతకు దుఃఖపడుతూ మేమెందుకు ఈ ధైర్యం చేయలేకపో యామని వేదనా పడుతుండవచ్చు. ఇంత క్రితం కొన్నింటిని అలా అలా ఎవరికంటా పడకుండా, ఇంట్లో వస్తువులు అమ్ముకొని డబ్బులు జేబులో వేసుకునే ఇంటోడి లానే చిన్నగా అమ్మేసేవారు. ఇప్పుడు ఆ రకమైన శషభిషలేమీలేవు. ఒకటి, రెండూ అనే ముచ్చటే లేదు. 'అరేక్ మాల్ అగ్గువ. సగ్గువ అందుకోండి, మీ కోసమే ఇవన్నీ' అన్న చందంగానే అమ్మకాల దేశభక్తి స్తోత్రం మైకుపట్టుకుని మరీ గొంతెత్తి చెబుతున్నారు. 'ఇదిగో రోడ్లు, రహదారులు. వేల వేల మైళ్ళు... నున్నని మెరుపులతో నిర్మించిన దారులు, అన్నీ మీకోసమే అందుకోండి. మీ దారుల్లోనే, దయా దాక్షిణ్యాలతోనే ఇకమేమంతా నడుస్తాం నడుస్తాం' అంటూ రోడ్లను కూడా ప్రైవేటుకు అప్పజెప్పటంలోనే మనదారి ఎటు మళ్ళిందో తెలిసిపోతుంది. నేల దారులే కాదు, గాలి విమానాలనూ వేలం వేసేసారు. ఎయిర్ పోర్టులకు జాతి నాయకుల చిహ్నాలే ఉండ విక. అదానీ, అంబానీలే ఆదర్శ మరుషులై దర్శనమివ్వంటారు హార్డింగులపై వేలాడుతూ. గాలిలో గమ్యాలు చేరుస్తారో! గగనాన వొదిలేస్తారో! కాచుకోండి జనులారా! ప్రయివేటుకు లాభాలు తప్ప, బాధ్యతలు ఉండవని బాగా గుర్తుంచు కోవాలి. ఇక రూ. లక్షల కోట్లతో విరాజిల్లుతున్న, లాభాలలో అగ్రగామిగా ఉన్న, అశేష ప్రజల జీవితాలకు పూచీపడుతున్న ఆశాజ్యోతి, ఇంతకాలం తన రెండు చేతుల మధ్య ఆరిపోకుండా కాపాడిన ప్రాణదీపాన్ని జీవిత బీమారంగానికి తులసినీళ్ళుపోసి తరలి స్తున్నారు. వేలాదిగా పనిచేస్తున్న ఉద్యోగుల బతుకుల్ని కసాయి చేతికి శ్రమకోర్చి అందిస్తున్నారు. ప్రజల భరోసాకు చరమ గీతం పాడుతున్నారు. బంగారు బాతును కసికసిగా కోసేస్తున్నారు.

దేశంలోనే అతిపెద్ద రవాణా వ్యవస్థ.. సామాన్యులను, సామాన్లను, సరుకుల్ని గమ్యాలకు చేరవేస్తున్న వేలాది మైళ్ళ ప్రయాణ సామర్థ్యపు మెయిలు. దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు వేల కోట్ల రూపాయల ఆదాయవనరు. లాభాల రైళ్లనూ పట్టాలనూ జంక్షన్లనూ ప్రైవేటు చేతుల్లో పెట్టేశాక, ఇక బోగీలన్నీ ఉన్నోళ్ళకు రిజర్వు చేయబడ తాయిరా నాయనా! సరుకుల ధరలన్నీ బుల్లెట్ ట్రైన్ వేగంతో పరుగెడతాయి. ప్రయాణానికి మనకింకేదీ మిగలదుగాక మిగలదు. చెప్పుకోవటానికే సిగ్గేస్తోంది. ఓడరేవుల్ని, పడవ పయనాల్ని గుండుగుత్తగా అమ్మేస్తున్నారు. ఇప్పుడు బీమిలి సముద్రపు ఒడ్డున, చెన్నయి మెరీనా బీచ్లోన సముద్రాన్ని చూస్తూ కవిత్వమై ఉప్పొంగడం కలగా మిగిలిపోనుంది. ఖరీదు కడితేగాని అలలు ఎగిరిపడని పాడు కాలం దాపురించింది మనకు. మనదే ఇదంతా అనే మాటలు ఇక ఇసుకపై రాసుకున్న రాతలై సముద్రాన కలిసి పోతాయి. ఎంతయినా చలం, శ్రీశ్రీలు అదృష్టవంతులు. ఇక మత్స్యకారులు దినసరి కూలీలుగా వేషాలు మార్చుకోవాల్సిందే.

మంచిలో చెడో, చెడులో మంచోగానీ ఆనాడు దేశంలోని అనేక బ్యాంకులను జాతీయం చేసి ప్రజల సంపదగా మారిస్తే, ఈనాడు బ్యాంకులనూ అమ్మేస్తున్నారు. ప్రజల సొమ్మును కార్పొరేట్ల గల్లాల్లో ఉంచి రక్షణ కల్పిస్తారట! కళ్ళప్పగించి చూడండి. దేశంలోని ఆడిటోరియాలన్నీనీ, ఆటస్థలాలనూ, కంటెయినర్లనూ, విద్యుత్తునూ, గిడ్డంగులనూ అన్నీ ప్రైవేటువాళ్ళకే కానుకలుగా సమర్పిస్తున్నారు. అంతెందుకు మహారాష్ట్రలో శివాజీ టర్మినల్ను ఆదానికి ఆసాంతం అమ్మేశాక, అది అదాని టర్మినల్గా పేరు మార్చేసుకుంది. మిత్రోం! ఆప్ నే శ్రద్ధాసేసుకో! చత్రపతి శివాజీని హిందూ రాజుగా సమయం దొరికినప్పుడల్లా తెగపోగిడి గొంతు చించుకునే వాళ్ళే ఈ నికృష్టపు దౌర్భాగ్యపు పనికి మాను కుంటున్నది. తెలుగు వారి గుండెలన్ని నినదించి సాధించిన సంస్థ విశాఖ ఉక్కు ఇప్పుడిది ఆంధ్రుల హక్కు కాదు. అమ్మకానికి

పెట్టిన సరుకు. మీరు తలకిందికి పెట్టి తపస్సు చేసినా అమ్మకాన్ని ఆపేదేలేదు' అని కుండ బద్దలు కొట్టి మరీ అంగట్లో ప్రైవేటు ముంగిట్లో పెట్టేస్తున్నారు ఉక్కునూ హక్కునూ. వీళ్ళ దేశభక్తి గంగలో కలవ, దేశాన్ని రక్షించే రక్షణరంగాన్ని ప్రైవేటుగాళ్ళకు అప్పజెప్పి, దేశ అంతర్గత భద్రతా వ్యవస్థను బహిరంగ రహస్యంగా మార్చేయడం చూస్తుంటే భక్తక భక్తి తప్ప దేశభక్తి ఇసుమంతయినా కనిపించని దేహాలు వీళ్ళవి. నిత్యం రాజకీయ రామజపం చేసేవీళ్ళు రామాలయ భూమినీ ఒదిలేయ లేదు సుమా! వారి అమ్మకపు మనస్సును నిరూపించుకున్నారు. ఎన్నని చెప్పాలి. 'జియో' వాడి కోసం మన బీ.ఎస్.ఎస్.ఎల్. ను ముక్కలు చేసి కుప్పలు పెట్టి, ఉద్యోగులకు ఉద్వాసన పలకటం, ఇంతకు ముందు ప్రభుత్వాల కంటే ఎంతో ఉత్సాహంగా చేసిన "అమృతహస్తాలు" వీళ్ళవి. స్వతంత్ర భారతదేశం ఏడున్నర దశాబ్దాలుగా అనేక శ్రమలకోర్చి నెలకొల్పుకున్న సంపద్యంతమైన సంస్థలన్నింటినీ బరాబర్గా అమ్మేస్తామని చెప్పటానికి, అమ్మటానికి వీళ్ళకున్న హక్కేమిటి? ఎవడబ్బ సొమ్ముని తెగనమ్ముతున్నారు.

వీళ్ళకు అధికార మిచ్చింది ఐదేండ్లు ప్రజలకు, ప్రజా సంపదకు కావలా కాయాలని, చాతనైతే అభివృద్ధి కోసం పనిచేయమని, ఐదేండ్ల అధికారానికొచ్చిన వీళ్ళు డెబ్బైఐదేండ్ల ఆస్తుల్ని అమ్మడం దుస్సాహస, దుర్మార్గ చర్య. ఏమని వాగ్దానాలు చేసి అధికారంలోకి వచ్చారు? ఎన్నికల వేళ ఇవన్నీ చెప్పారా? మాట్లాడితే 'లీజు' కిస్తున్నామని గలీజు అబద్ధాలు వల్లిస్తారు. ఎన్నేండ్లకు ఇస్తున్నావు లీజుకు? ఇప్పుడు అంతా మింగేసి ఆ తర్వాత నష్టాల్లోస్తున్నాయని వాళ్ళు చేతులెత్తేసి నోరెళ్ళబెడితే, కరిమింగిన వెలగపండును తిరిగి తీసుకుంటావా? ఏం చెబుతున్నారు బుర్రలేని కథలు! ఊరికినే తలలూపే వెర్రివెంగళప్పలా ప్రజలు! మీకు తెలుసా.. ఈ దేశపు పురాణాలలోని హరిశ్చంద్రుని కథ. మాట మీద నిలబడటం కోసం, సత్యం తప్పకూడదని, పెళ్ళాం, పిల్లల్ని, సర్వాన్ని అమ్ముకున్నాడు. మీరేమో

అసత్యాలు పలుకుతూ అబద్ధాలు ప్రచారం చేస్తూ ఆస్తులు స్వాహా చేస్తున్నారు. మళ్ళీ అధికారం చేజిక్కించుకునేందుకు ఆదాయాన్ని సమ కూర్చుకుంటున్నారు. మాటలు ఘనం, చేతలు శూన్యం.

మాటల్లో నీతి సూత్రాలు, చేతల్లో అవినీతి కుతంత్రాలు. ఇక వీళ్ళిప్పుడు ప్రజా పాలనా నేతలు కాదు, సేల్స్ రిప్రజెంటేటివ్స్ మన ఓట్లతోనే గద్దెనెక్కి మన భవిష్యత్తుకు తూట్లు పొడుస్తున్న ద్రోహ చిత్తులు. వారి అమ్మకాలకు అడ్డుగానున్న దేనినీ ఖాతరు చేయరు. ఆఖరికి రాజ్యాంగాన్ని కూడా. అందుకే అంబేద్కర్ అందించిన ప్రజా స్వామిక రాజ్యాంగ స్ఫూర్తినే తుంగలో తొక్కేయాలని చూస్తున్నారు. ప్రభుత్వ సంస్థలన్నీ ప్రైవేటు పరమయ్యాక రాజ్యాంగం కల్పించిన బదుగు బలహీన సామాజికవర్గాల చేయూత కోసం ఏర్పరచిన రిజర్వేషన్లు అప్రకటితంగానే మాయమవుతాయి. ఈ సారాన్ని దళిత, వెనుకబడిన అశేష సామాజిక వర్గాలు అప్రమత్తమై ఆలోచించాలి. ఆస్తులమ్మి సంక్షేమాన్ని చేపడతామనే మాయమాటల్ని కనిపెట్టాలి. కొండనాలికకు మందేసి ఉన్న నాలికను ఊడబెరికే ఊసరవెల్లుల రంగులు పసికట్టాలి. రూ. లక్షల కోట్ల రైటాఫ్ తో బడా బాబులకు లబ్ధిచేకూర్చే సేవకులు, రూ. వేల కోట్లతో విలాస వంత విస్త్రాలు నిర్మించే నాయకులు సామాన్యుల సంక్షేమం - రైతు కంట్లో కారం, గ్యాసు బండ భారం, శ్రామికులకు స్వేదం, నిరుద్యోగ శోకం, అత్యాచార పర్యం. ఇదే వారి పాలనం. ఇప్పటికయినా మేల్కోవాలి. అమ్మకపుదారుల అధికారాన్ని అడ్డుకోపోతే నిన్నూ, నన్నూ మనందరినీ వేలానికి పెడతారు. అమ్మేస్తారు. కండ్లు తెరచిచూడాలి. మనమంతా పోగేసుకున్న దాన్ని తెగబడి అమ్మేస్తున్నారు. మేధావులారా, శ్రామికులారా, ఆలోచనా పరులారా! దేశభక్తి జెండా కప్పుకున్న తోడేళ్ళ గుంపుని పసిగట్టండి. నిజమైన దేశభక్తితో భారతమ్మును రక్షించండి. మీరు ప్రశ్నలు ఎక్కుపెడితే సామాన్యులు ఓటు తూటాను పేల్చుతారు. హక్కుల పతాకలై వెల్లువెత్తుతారు.

కార్మిక గర్జన పాదయాత్ర.. ఒక అనుభవం

- భూపాల్

తెలంగాణ రాష్ట్ర కార్మికోద్యమంలో సెప్టెంబర్ 8 ఒక ముఖ్యమైన, ప్రాధాన్యత కలిగిన చారిత్రక దినంగా ఉండబోతుంది. ఈ రోజున 'కార్మిక గర్జన' పేరిట సీఐటీయూ పాదయాత్ర చేపట్టింది. రంగారెడ్డి జిల్లా కొత్తూర్లో ప్రారంభమై హైదరాబాద్ సౌత్, యాదాద్రి భువనగిరి, మేడ్చల్ జిల్లా గుండా జీడిమెట్ల పారిశ్రామిక ప్రాంతానికి చేరింది. 15 రోజుల్లో అనేక అనుభవాలు నిస్తూ, పాలకుల ఆటంకాల మధ్య కొనసా గింది. అనారోగ్యం పాలైనా, కాళ్ళకు బొబ్బ లెక్కినా లెక్కచేయక లక్ష్యం చేరుకోవడానికి మునుముందుకు సాగుతోంది. కార్మికులు కూడా మేము ఊహించిన దానికన్నా ఎన్నోరెట్లు స్పందిస్తున్నారు, అడుగుడుగునా అపూర్వంగా స్వాగతిస్తున్నారు. పాలకుల దుష్టవిధానాలపై ఆగ్రహం ప్రదర్శిస్తున్నారు. రానున్న కాలంలో కార్మికవర్గ సంఘటిత పోరాటాలకు ఈ పాదయాత్ర ఒక గీటు రాయిగా, ఉత్తేజకరంగా ఉంటుంది. ఈ సందర్భంగా కొన్ని అనుభవాలను చూద్దాం...

ఈ పాదయాత్ర ఎందుకోసం? కార్మికుల శ్రమను, వారి రక్తమాంసాలను జలగల మాదిరి పీల్చుతూ తెగబలిసిన రక్త పిసాసి పెట్టుబడి' నేడు ప్రపంచాన్ని శాసిస్తోంది. వేశం ఏదైనా, పాలకులు ఎవరైనా కొంగదీసుకుంటూ వెళ్తున్నది. ఇందుకు ఆటంకాలుగా ఉన్న చట్టాలు, హక్కులను ఓక్కుపాదంతో తొక్కివేస్తోంది. అందుకు వేశంలోని మోడీ నాయకత్వంలోని బీజేపీ ప్రభుత్వం సాగిలబడుతూ పెట్టుబడి దారుల సీవలో తరిస్తోంది. సరిగ్గా సంవత్సరం క్రితం సెప్టెంబర్ నెలలోనే ప్రతిపక్షాల గొంతునొక్కి కార్మిక సంఘాల విజ్ఞప్తులను తోసిపుచ్చి తమ కుసుకురావాల నుకున్న నాలుగు లేబర్ కోడ్లను చట్టబద్ధం చేసింది. వేతనాల కోడ్, పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్, సాంఘిక భద్రత కోడ్, వృత్తిపరమైన భద్రత పని

పరిసరాల కోడ్ పేరిట 29 చట్టాలను రద్దుచేసి ఈ కోడ్లను తెచ్చింది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ఉమ్మడి జాబితాలో ఉన్న అనేక కార్మిక చట్టాలను ఏకపక్షంగా తొలగించింది. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం నుండే పోరాడి సాధించుకున్న హక్కులతో పాటు, ఆ తరువాత వచ్చిన అనేక సంక్షేమ చట్టాలనూ కాలరాసింది. కనీస వేతనం, ఎనిమిది గంటల పనిదినం, సంఘం పెట్టుకునే హక్కు, సమ్మెచేసే హక్కు, సామాజిక భద్రత, మహిళా కార్మికల రక్షణ ప్రశ్నార్థకమయ్యాయి. దేశంలోని సుమారు 40 కోట్ల మంది కార్మిక వర్గం ఈదుర్మార్గాన్ని నిరసిస్తూ పోరాడుతూనే ఉంది. ఈ ఉద్యమాన్ని తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మరింత ముందుకు తీసుకుపోయేందుకే ఈ పాదయాత్ర.

రాష్ట్రంలోని కేసీఆర్ ప్రభుత్వం కూడా

కార్మిక హక్కుల విషయంలో బీజేపీ ప్రభుత్వాన్నే అనుసరిస్తోంది. 2014 జూన్లో తెలంగాణ ఆవిర్భవించిన తరువాత కేసీఆర్ 'బంగారు తెలంగాణ' నినాదం పారిశ్రామిక వేత్తలకు వరంగా, కార్మికులకు శాపంగా మారింది. రాష్ట్రంలో 73 షెడ్యూల్డ్ ఎంప్లాయిమెంట్లలో కోటి ఇరువైలక్షల మంది కార్మికులున్నారు. 1948 కనీస వేతనాల చట్టం ప్రకారం ప్రతి ఐదేళ్లకూ వేతనాలు పెంచుతూ సవరించాలి. కానీ ఇప్పటివరకు సవరించలేదు. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో వేతనాలు నిర్ణయించి వది,

పదిహేను ఏళ్లయినా అవే ఇస్తున్నారు. పారిశ్రామికవేత్తలకు మాత్రం నీళ్లు, నిధులు, భూములు, టాక్సీల మినహాయింపులతో ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఫలితంగా యాజమాన్యాలకు బంగారు తెలంగాణ, కార్మికులకు బాధల తెలంగాణగా మిగిలిపోయింది. అందుకే కనీస వేతనాలు సవరించాలని, జూన్ నెలలో ఇచ్చిన ఐదు జీఓలను గెజిట్ చేయాలని ఈ పాదయాత్ర డిమాండ్ చేస్తోంది.

స్వాతంత్ర్యం కంటే పూర్వస్థితిలో కార్మికుల హక్కులు, సౌకర్యాలు

15వ ఐఎల్ఎస్ తీర్మానం, ఆక్రాయిడ్ ఫార్ములా ప్రకారం కనీస వేతనంగా కార్మిక సంఘాల డిమాండ్ రూ. 21 వేలు వాస్తవంగా ఇస్తున్నది ఇందులో సగం. ముందుగా కార్మికుల కనీస వేతనాల గురించి పాదయాత్ర బృందం పరిశీలించింది. పాదయాత్ర ప్రారంభమైన కొత్తూర్లో మహిళా కార్మికులకు రోజుకు రూ. 180 నుంచి రూ.200 ఇస్తున్నారు. 10-12 గంటల పనిదినం. అంటే నెలకు 5 నుండి 6 శాతం వెట్టిచాకిరి చేస్తున్నారు. పురుషులకు రూ. 9 వేల నుండి 12 వేల లోపు చెల్లిస్తున్నారు. ఇందులో కూడా ఒక్కోరంగంలో ఒక్కో తీరుగా చెల్లిస్తున్నారు. సెక్యూరిటీ గార్డులకు రూ. 11 వేలు ఇస్తున్నారు. ప్రతి కంపెనీ వద్ద తప్పనిసరైన వీరిని సెక్యూరిటీ ఏజెన్సీలు నిలుపునా దోపిడీ చేస్తున్నాయి. రంగారెడ్డి జిల్లాలోని కాటెడాన్ పారిశ్రామిక ప్రాంతంలో కూడా కనీస వేతనాలు దారు ణంగా ఉన్నాయి. 15 వేల మంది కార్మికుల్లో సగం మంది మహిళలే. వీరికి 10 గంటలు పని, రూ. 250 వేతనం. యజమానులు వీరి శ్రమని విపరీతంగా దోచుకుంటున్నారు. నిత్యం ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. ఒళ్ళుకాలిన, నడుం విరిగిన, కాళ్ళు చేతులు తెగిన కార్మికులు పాదయాత్ర బృందం ముందు తమ గోడు

వెళ్ళబుచ్చుకున్నారు. సాతారాయి క్లష్టర్లో మహిళలకు రూ. 250, పురుషులకు రూ. 300 నుండి 400 ఇస్తున్నారు. జిల్లా వ్యాప్తంగా ఇదే పరిస్థితి. ఇదే జిల్లాలో స్పెషల్ ఎకనామిక్ జోన్స్ (ఎన్ఈజెడ్) పేరిట ఏర్పాటు చేసిన కంపెనీల్లో కార్మికుల శ్రమను విపరీతంగా దోచుకుంటున్నారు. ఇందులో కీలకమైంది టాటా ఎయిరోస్పేస్ సెజ్. ఆదిభట్లలో ఉంది. యూనియన్ పెట్టుకునే హక్కు కోసం పోరాడితే ఇప్పటి వరకు వంద మందిని తొలగించారు. మా పాదయాత్ర ఆ ప్రాంతం గుండా వెళ్ళడానికి వీలులేదని 10 కిలోమీటర్ల దూరంలోనే వందలాదిమంది పోలీసులు వచ్చి అరెస్టు చేసి 50 కిలోమీటర్ల దూరంలోని పోలీస్ స్టేషన్లో నిర్బంధించారు. చివరికి కార్మిక ప్రతిఘటనతో పాదయాత్రకు అనుమతించక తప్పలేదు. సెజ్ల పేరిట కార్మికులను విపరీతంగా దోపిడీ చేస్తున్నారు.

యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లాలో చౌటుప్పల్ మండలం దండుమల్కాపురంలో ఏర్పాటువుతున్న పారిశ్రామిక పార్క్ను సందర్శించాం. 2500 ఎకరాలు సేకరిస్తున్నారు. ఇప్పటికే 1088 ఎకరాలు సేకరించారు. ముందుగా 460 ఎకరాల్లో 360 మంది పారిశ్రామికవేత్తలకు స్థలాలు కేటాయించారు. కొన్ని పరిశ్రమలు ప్రారంభం అయ్యాయి. ఇక్కడ స్థానికులకు ఉద్యోగాలు ఇస్తామని భూములు తీసుకుని, తీరా ఉపాధి కల్పించక పోవడంతో తీవ్ర నిరాశలో ఉన్నారు. కొయ్యలగూడెం పారిశ్రామిక ప్రాంతం, పోచంపల్లి, భువనగిరి, బీబీనగర్ ప్రాంతాల గుండా పాదయాత్ర సాగిన సందర్భంలో వలస కార్మికుల బతుకులు దారుణంగా కనపడ్డాయి. కొత్తూర్ మొదలు అన్ని ప్రాంతాల్లో వలస కార్మికులు ఎక్కువగా ఉన్నారు. పోచంపల్లి, కొయ్యల గూడెంలో వలస కార్మికులకు 10-12 వేలు వేతనం ఇస్తున్నారు. 12 గంటలు వని చేయించుకుంటున్నారు. ఈఎస్ఐ, పీఎఫ్, బోనస్ అమలుచేయరు. కంపెనీ కాంపౌండ్ లోనే నివాసాలు ఒక్కో గదిలో ఏడుగురిని పెడుతున్నారు. అవి మనుషులు నివాసం ఉండలేని దుర్భరమైన, దుర్గంధమైన ఆవాసాలు. ఆస్టిమాస్ అనే కంపెనీలో 300

మందికి ఒకే టాయిలెట్, ఆరుబయట వంట, మంచినీరు లేదు. వాటికి కూడా రూ.3 వేలు కిరాయి వసూలు చేస్తున్నారు. దాదాపు అన్ని పరిశ్రమల్లో వలస కార్మికుల దుస్థితి ఇదే. ఏం జరిగినా పట్టించుకునే పరిస్థితి లేదు.

చేనేత కార్మికుల పరిస్థితులు పరిశీలించాం. నాలుగు రోజులు కష్టపడి ఒక చీర నేస్తే రూ. 1,100 యిస్తారు. అంటే రోజుకు రూ. 300 కూడా పడదు. వందల కుటుంబాలు ఈ వృత్తిపై ఆధారపడి ఉన్నాయి. ట్రాన్స్‌పోర్ట్ కార్మికులను అడిగినా కనీస వేతనం రూ.10 వేలు మించి ఇవ్వడం లేదు. పెట్రోల్ పంపులు, షాపులు, మార్ట్, మిల్లులు, భవన నిర్మాణ కార్మికులకు కూడా కనీస వేతనాలు లేవు. సగటున రూ. 8 వేలు వేతనం. ఇటీవల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన చట్టాల ప్రకారం రూ.18,099 వేతనాన్ని పొందాల్సి ఉంది. ఐదేళ్లకు ఒకసారి సవరించకపోవడం వల్ల హైదరాబాద్ చుట్టూ ఉన్న ఐదు లక్షల మంది కార్మికులు నెలకు రూ. 8 వేలు చొప్పున నష్టపోతున్నారు. ఈ డబ్బు యజమానులకు మిగులుతోంది. అంటే నెలకు రూ. 4 వేల కోట్లు, సంవత్సరానికి రూ. 48 వేల కోట్లు యజమానుల బొక్కసాలలోకి కార్మికుల కష్టార్జితం చేరుతోంది. ఈ లెక్కన పదేండ్లకు సుమారు రూ.4 లక్షల కోట్లకు పైగా కార్మికవర్గం నష్టపోయింది. ఇక మొత్తం 1.20 కోట్ల కార్మికులకు లెక్కవేస్తే ఎంత నష్టపోయామో ఊహించలేం. దేశంలో, రాష్ట్రంలో శతకోటి శ్వరుల సంఖ్య ఎందుకు పెరుగుతోందో తెలుసుకోగలం.

ఈ పాదయాత్ర పొడవునా పరిశీలించితే ఎక్కడా 8 గంటల పనిదినం లేదు - కొన్ని భారీ పరిశ్రమలు లేదా సంఘటిత ఉద్యమం ఉన్న దగ్గర తప్ప. 12 గంటల పనిదినం సర్వసాధారణం. చట్టబద్ధ హక్కులు అమలులో లేవు. కార్మికశాఖ అధికారుల జాడ కనిపించదు. ప్రతిష్ట అనే కంపెనీలో నైట్‌డ్యూటీ కార్మికులు 10 నిమిషాలు లేట్‌గా వెళ్తే 30 రోజులు పనికి ఆపుతారట. ఈఎస్ఐ, పీఎఫ్, బోనస్ లాంటివి అవసరం లేదు అని రాయించుకొని ఉద్యోగాలు ఇస్తున్నారు. 2019లో బోనస్ నేటికీ

ఇవ్వలేదు. కార్మికశాఖ అధికారులకు పాదయాత్ర నుండే ఫోన్‌చేస్తే సరైన స్పందన లేదు. ఎస్‌వీజీ అనే కంపెనీలో విపరీతమైన కక్షసాధింపులు ఉన్నాయి.

పొల్యూషన్ మరీ తీవ్రమైన సమస్యగా ఉంది. పంట పొలాలు నాశనమవుతున్నాయి. మంచినీరు కలుషితమవుతోంది. కెమికల్, ఫార్మా కంపెనీలు భూముల్లోకి వ్యర్థాలను వదలడంతో పంటలు ఎండిపోతున్నాయి. ఇది పోచంపల్లి, చౌటుప్పల్ ప్రాంతాల్లో స్పష్టంగా కనపడింది. ఒక్కోరైతు వరినాట్లు వేసుకొని రూ. 20-30వేలు నష్టపోతున్నాడు.

కార్మికుల ఆదరణ మరువలేనిది

పాదయాత్రలో మేం పేద కార్మికుల నివాసాలలోనే బస చేయాలని, వారు పెట్టిన తినాలని నిర్ణయించుకున్నాం. అమలు చేస్తున్నాం. కార్మికులు సంతోషంగా ఆదరిస్తున్నారు. రాష్ట్ర నాయకులు వారి ఇళ్లలో ఉండటం వారిని ఆశ్చర్యానికి గురిచేస్తోంది. మాకు ఆతిథ్యం ఇచ్చిన అత్యధికులు నిరుపేదలు. 25 గజాల ఇల్లు, చిన్న గదిలో నివసిస్తున్నారు. వాటిలో ఉండటం వల్ల వారి జీవన పరిస్థితి కళ్లకు కట్టినట్టుగా అర్థమవుతోంది.

కార్మికుల ఆదరణ అపూర్వంగా ఉంది. పంచాయతీ, మున్సిపల్, అంగన్‌వాడీ, ఆశ తదితర రంగాలు బాగా ఆదరించాయి. వీరు కూడా కనీస వేతనాల కోసం తీవ్ర ఆందోళనలో ఉన్నారు. పాదయాత్ర దారిలో శంషాబాద్, బాలావూర్, యాంజిల్, బాటసింగారం, కొయ్యలగూడెం, పోచంపల్లి, భువనగిరి, అన్నోజీగూడ, రాజీవ్‌గృహకల్ప, చిలుకానగర్, బోరబండ, రాజుకాలనీ, భగత్‌సింగ్ నగర్‌లలో కాటికాపరి నుండి కాంట్రాక్టు వర్కర్ వరకు అందరి ఇళ్లలో బసచేశాం. వారి జీవన విధానం పరిశీలించాం. సామాజికంగా, ఆర్థికంగా, సాంస్కృతికంగా వారి జీవితాలు తెలుసుకునే అవకాశం కలిగింది. కార్మికగర్జన పాదయాత్ర అనుభవాలు మాకు ఎన్నో పాఠాలు నేర్పడమే కాదు, కార్మిక పోరాటాలకు మరింత పదునుపెడతాయనడంలో సందేహం లేదు.

***

లేబర్ కోడ్లు - యూనియన్లు గుర్తింపులో మార్పులు

- పి.అజయకుమార్

ఇప్పటి వరకు యాజమాన్యాలు యూనియన్ల గుర్తింపునకు 'కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లిన' (ప్రవర్తనా నియమావళి)ను పాటించాయి. కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లినకు చట్టబద్ధత లేదు. ఇది స్వచ్ఛందం. 1950, 60వ దశకాల్లో జరిగిన భారత కార్మిక మహాసభల సిఫార్సులు స్టాండింగ్ లేబర్ కమిటీ ఆమోదం పొందిన తరువాత కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లిన అమల్లోకి వచ్చింది. యూనియన్ల గుర్తింపు ఎన్నికలు మాత్రమే గాకుండా పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టంలో ఉన్న "వర్బు కమిటీలు" "ఫిర్యాదుల పరిష్కార కమిటీలు" - వాటి పని, మేనేజ్మెంట్ చేయకూడని పనులు, యూనియన్లు చేయకూడని పనులు కూడా కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లినలో ఉన్నాయి.

చట్టంలో వకడ్బందీగా ఉన్నాయి. మేనేజ్మెంట్ పాల్పడకూడని 16 ప్రధాన కార్మిక వ్యతిరేక చర్యలు, వాటి కింద మరలా 18 కార్మిక వ్యతిరేక ఉపచర్యలు ఉన్నాయి. యూనియన్లు పాల్పడకూడని 8 ప్రధాన, 2 ఉపచర్యలు మాత్రమే ఉన్నాయి. అన్యాయమైన కార్మిక పద్ధతులకు పాల్పడే యాజమాన్యాలకు పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టంలో శిక్షలు ఉన్నాయి. కానీ యూనియన్లు గట్టిగా ఉన్నచోట మాత్రమే, కార్మికులు సంఘటితమై పోరాడిన చోటనే కార్మిక చట్టాలు కొంత వరకైనా అమలవుతున్నాయన్న సంగతి మనకు తెలుసు.

1946 ఇండస్ట్రియల్ ఎంప్లాయిమెంట్ (స్టాండింగ్ ఆర్డర్స్) చట్టం 2020 పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్లో విలీనమయ్యాయి. కొత్తగా పార్లమెంట్లో పాసయిన నాలుగు కోడ్లు కూడా చట్టాలే అన్న సంగతి మరచిపోకూడదు.

పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్ లోని ట్రేడ్ యూనియన్ల భాగంలో యూనియన్ల గుర్తింపునకు సంబంధించిన సెక్షన్లు ఉన్నాయి. యూనియన్ల గుర్తింపునకు సంబంధించిన రూల్స్ కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం సిద్ధం చేసింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కూడా రూల్స్ సిద్ధం చేసిన తరువాత పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్ అమలులోకి వస్తుంది.

పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్లో యూనియన్ల గుర్తింపు ఎన్నికలకు చట్టబద్ధత వచ్చింది. సంస్థలో ఒకే రిజిస్టర్డ్ యూనియన్ వుంటే దానికి యజమాని గుర్తింపునిస్తాడు. అయితే దానికి మస్టర్ రోల్ (పర్మినెంట్ వర్కర్స్) లో ఉన్న కార్మికుల్లో 35 శాతం కనీస సభ్యత్వం ఉండాలి. ఒకటికంటే ఎక్కువ యూనియన్లు ఉంటే యజమాని స్వతంత్ర వ్యక్తిని ఎన్నికల అధికారిగా నియమిస్తాడు. ఆ ఎన్నికల అధికారి కార్మికుల సంఖ్యను బట్టి తనకు తోడుగా మరి కొంత మందిని ఎన్నికల అధికారులుగా నియమించుకోవచ్చు. ఎన్నికల ఖర్చును యజమాని భరించాలి. కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లిన కింద గుర్తింపు పొందిన కార్మిక సంఘం కాలపరిమితి ముగియటానికి మూడు నెలల ముందుగానే కొత్త కోడ్ ప్రకారం ఎన్నికల ప్రక్రియ (వెరిఫికేషన్) ప్రారంభం కావాలి.

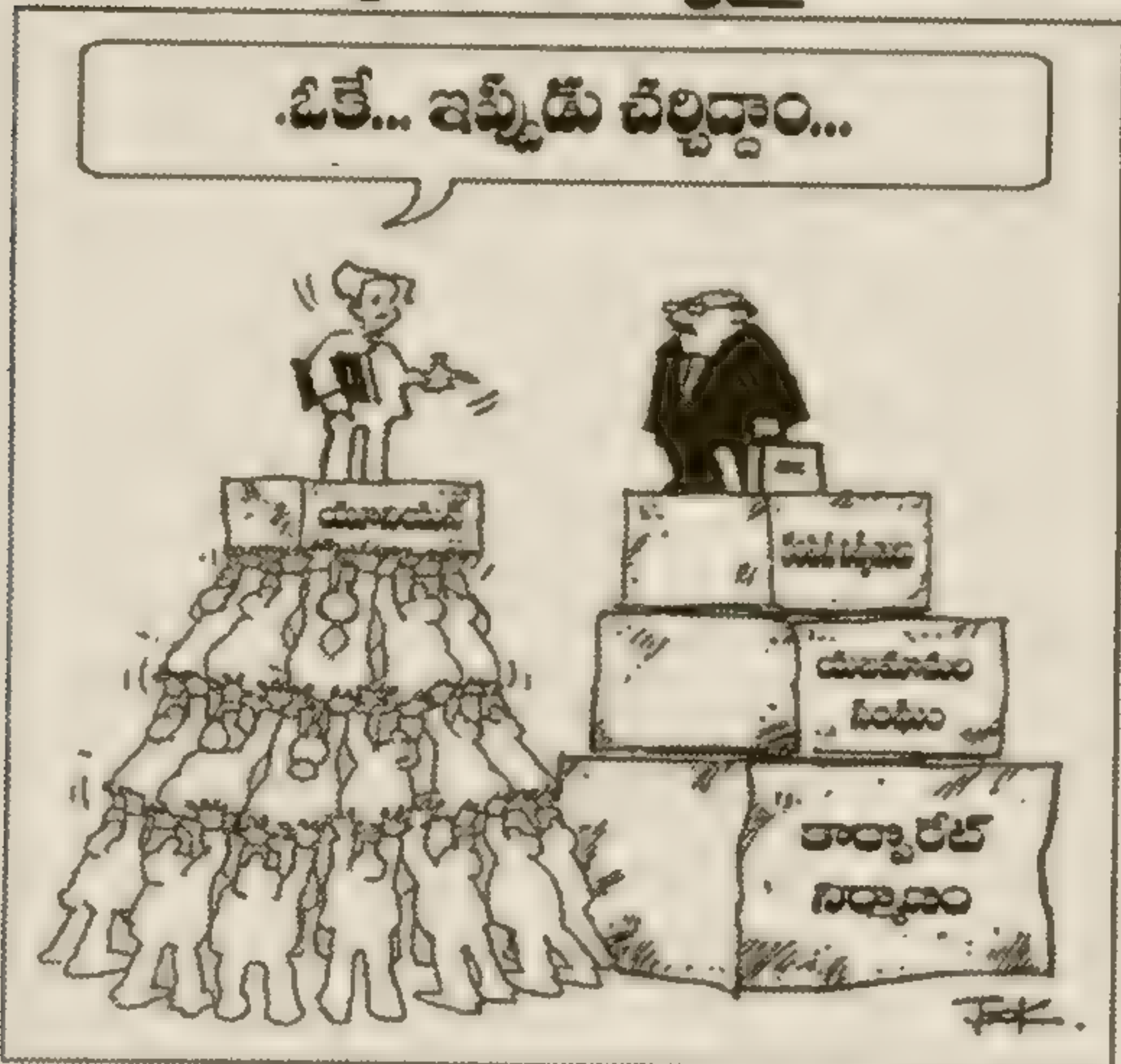
వెరిఫికేషన్ ఎన్నికల్లో మొత్తం ఓట్లు (ఓటర్స్ లిస్టు) లో 51 శాతం లేదా

కార్మిక చట్టాలుగానీ, కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లిన గానీ సరళీకరణ విధానాలు అమలు క్రమం మొదలైన తరువాత తుప్పు పట్టటం మొదలు పెట్టాయి. కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లినలో ఎన్నికలను లేబరు డిపార్ట్మెంట్ సీక్రెట్ బ్యాలెట్ పద్ధతిలో నిర్వహిస్తుంది. రిజిస్టరైన అన్ని కార్మిక సంఘాలు ఎన్నికల్లో పాల్గొంటాయి. పోలైన ఓట్లలో మెజార్టీ తెచ్చుకున్న సంఘం రెండు సంవత్సరాల పాటు గుర్తింపు సంఘంగా వ్యవహరిస్తుంది. ఇటీవల కాలంలో యూనియన్లు

గట్టిగా ఉన్నచోట, యాజమాన్యాలు సిద్ధమైన చోట మాత్రమే ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయి. యాజమాన్యాలు సిద్ధపకడ పోతే స్వచ్ఛందం కాబట్టి చేయగలిగింది లేదు.

1926 ట్రేడ్ యూనియన్ల చట్టం, 1947 పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం,

కార్మికులు ఐక్యమైతే!

'కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లిన'లో ఉన్న యూనియన్ల గుర్తింపునకు సీక్రెట్ బ్యాలెట్ నిర్వహించటం అనేది పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టంలో లేని అంశం. కమిటీలు, అన్ ఫెయిర్ లేబర్ ప్రాక్టీసెస్ (అన్యాయమైన కార్మిక పద్ధతులు) పారిశ్రామిక వివాదాల

అంతకంటే ఎక్కువ ఓట్లు పొందిన సంఘానికే గుర్తింపు వస్తుంది. అలా లేనప్పుడు మొత్తం ఓట్లలో ప్రతి 20 శాతం ఓట్లకు ఒక స్థానం చొప్పున నెగోషి యేటింగ్ కౌన్సిల్ (చర్చల వేదిక)లో యూనియన్లకు స్థానం కల్పిస్తారు. ఒక యూనియన్ లేదా నెగోషియేటింగ్ కౌన్సిల్ కు 3 సంవత్సరాల కాలపరిమితి ఉంటుంది. యజమాని, కార్మిక సంఘాల ఆమోదంతో దీన్ని 5 సం॥ల వరకు పొడిగించొచ్చు. గుర్తింపు పొందిన సంఘం లేదా నెగోషియేటింగ్ కౌన్సిల్ - వేతనాలు, పని పరిస్థితులు, సామాజిక భద్రత కేటగిరీలు, బదిలీలు, ప్రమోషన్లు తదితర అంశాలపై చర్చించి ఒప్పందాలు చేసుకుంటాయి. కనీసం 20 శాతం ఓట్లు రాని సంఘానికి నెగోషియేటింగ్ కౌన్సిల్లో స్థానం ఉండదు. కనీసం 20 శాతం ఓట్లు రావాలన్నా కూడా 20 శాతం లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మంది సభ్యులు యూనియన్ లో సభ్యులుగా ఉండాలి.

కొత్త కోడ్ లో లోపాలు - ప్రమాదాలు

గుర్తింపు ఎన్నికలకు చట్టబద్ధత వచ్చినప్పటికీ అనేక కార్మిక వ్యతిరేక నిబంధనలు దానిలో ఉన్నాయి. పోలయిన ఓట్లలో మెజార్టీ తెచ్చుకున్న సంఘం 'కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లిన' ప్రకారం గుర్తింపు పొందుతుంది. గుర్తింపు పొందిన సంఘం 2 సంవత్సరాలు కొనసాగుతుంది. కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లినలో లేబర్ అధికారి ఎన్నికల ప్రక్రియను నిర్వహిస్తారు. కానీ పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్ లో గుర్తింపు ఎన్నికల ప్రక్రియ యజమానికి అనుకూలంగా, కార్మికులకు వ్యతిరేకంగా రూపొందింది. ఈ కోడ్ ప్రకారం ఎన్నికల ప్రక్రియ కోసం ఒక ప్రైవేట్ స్వతంత్ర వ్యక్తిని యజమాని వెరిఫికేషన్ అధికారిగా నియమిస్తారు.

మస్టర్ రోల్ లో ఉన్న కార్మికులతో ఓటర్స్ లిస్టు తయారు చేసి యజమాని ఎన్నికల అధికారికి పంపిస్తాడు. కార్మిక

సంఘాల ముందు ఆ లిస్టును పెట్టి వెరిఫికేషన్ అధికారి ఓటర్స్ లిస్టును ఫైనలైజ్ చేసి నోటీసు బోర్డులో పెడతారు. యజమాని, కార్మిక సంఘాల ఆమోదంతో ఎన్నికల తేదీ, నమయం, స్థలం నిర్ణయమవుతుంది.

పోలైన ఓట్లలో గాకుండా మొత్తం ఓట్లలో ఎన్నికల్లో వచ్చిన ఓట్ల శాతాన్ని బట్టి గుర్తింపు రావటం ప్రతికూల అంశం. గుర్తింపు పొందిన సంఘం లేదా నెగోషియేటింగ్ కౌన్సిల్ కాలపరిమితి కనీసం 3 నుండి 5 సంవత్సరాలకు పెంచటం కార్మికులకు నష్టం. ఎన్నికల ప్రక్రియలో లేబర్ డిపార్ట్ మెంట్ జోక్యం లేకపోవటం కార్మికులు ఎవరికి చెప్పుకోవాలో తెలియని పరిస్థితి వస్తుంది. పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్ లో లేబర్ క్లర్కులు రద్దయ్యాయి. ట్రిబ్యునల్ కు పోవటమే దిక్కు ప్రైవేట్

కార్మికులు హాజరు పట్టీలో ఉండరు కాబట్టి వారికి ఓటింగ్ హక్కులు ఉండవు. మెజార్టీ కార్మికులు అంతకు ముందు మాదిరే తమ ప్రతినిధులను ఎన్నుకునే అవకాశాన్ని కోల్పోతారు.

పశ్చిమ బెంగాల్, కేరళ వామపక్ష ప్రభుత్వాలు తాము కార్మికుల పక్షమేనని నిరూపించాయి. 1983లో పశ్చిమ బెంగాల్, 2010లో కేరళ వామపక్ష ప్రభుత్వాలు ట్రేడ్ యూనియన్ చట్టాలను సవరించి రహస్య బ్యాలట్ పద్ధతిలో గుర్తింపు ఎన్నికలు కార్మిక అధికారులు నిర్వహించే బాధ్యత పెట్టాయి. కార్మికుల నిర్వచనం కిందికి వచ్చే కార్మికులందరికీ కూడా ఓటు హక్కు కల్పించాయి.

కర్తవ్యం

మోడీ ప్రభుత్వం కార్మిక వ్యతిరేక చట్ట మార్పులు చేసిన నేటి పరిస్థితుల్లో కార్మిక సంఘాలు మరింత చురుగ్గా పని చేయాలి.

కార్మికులందరూ యూనియన్ లో సంఘటితంగాకుండా, మిగిలి ఉన్న హక్కులనైనా అమలు చేయించుకోవడానికి పోరాటాలు చేయకుండా కార్మిక హక్కులకు రక్షణ ఉండదు. కార్మికులు సంఘటితమై పోరాడితే కార్మిక వ్యతిరేక నిబంధనలు అటంకం కాబోవు.

బ్రిటీషు పరిపాలనా కాలంలో

కార్మిక చట్టాలు లేనప్పుడు కూడా వేతనాలు, పని పరిస్థితుల కోసం పెద్ద ఎత్తున కార్మిక పోరాటాలు చెలరేగాయి. వాటిని అదుపులో పెట్టడానికే నిబంధనల రూపంలో కార్మిక చట్టాలు వచ్చాయనేది గుర్తు పెట్టుకోవాలి. కాబట్టి కార్మిక హక్కులనేవి ఎవరో పెట్టిన భిక్ష కాదు. పోరాడి సాధించుకున్నవి. ఎవరో తీసేస్తే పోయేవి కూడా కావు. కావలసిందల్లా కార్మికులంతా సంఘటితం కావటం, దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా పోరాడటం. ఇది మినహా కార్మిక హక్కులు కాపాడుకోవడానికి, వాటి అమలు కోసం మరో దారి లేదు.

Salaries Employment Health Grievance Protection Law
Issues are equal Health Cost
Representative
కష్టపడి బేరసారాలు
చర్చల ప్రక్రియ
Agreement Productive Working Hours Terms Rules
Employer Union Wages Group
Overtime Safety Establish Cost
Limits Work Jie Salary
Regulate Contract
Participate

యాజమాన్య ఒత్తిడులకు కార్మికులు తట్టుకుని నిలబడాలి. కార్మిక సంఘాలతో సంబంధం లేని ఆ స్వతంత్ర వెరిఫికేషన్ అధికారి ఎవరనేది కోడ్ రూల్స్ లో స్పష్టత లేదు.

కోడ్ పార్లమెంట్ లో పాసయింది కాబట్టి చేయగలిగింది లేదు. రూల్స్ కూడా తదనుగుణంగా ఉన్నాయి. కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లిన మాదిరిగానే పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్ లో కూడా పర్మినెంట్ కార్మికులకే ఓటింగ్ హక్కులు ఉన్నాయి. కాంట్రాక్టు, బదిలీ, టెంపరరీ, డెయిలీ వేజ్

మహిళల్లారా ఏకంకండి..!

- ఎన్.వి.రమణ, భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి

‘మహిళల్లారా ఏకం కండి.. పోరాడితే పోయేదేం లేదు. సంకెళ్లు తప్ప. న్యాయ వ్యవస్థలో యాభైశాతం రిజర్వేషన్ల కోసం నిస్సహాయతతో కాక ఆగ్రహంతో గొంతెత్తండి. మీ డిమాండ్ను బలంగా వినిపించండి. రిజర్వేషన్లు దయతలచి ఇచ్చేవి కావు. అది మీ హక్కు’ అని మహిళా సంఘం నేతలో, కమ్యూనిస్టు పార్టీల నాయకులో అన్న మాటలు కాదు.. స్వయంగా భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ఎన్వీ రమణ అన్న వ్యాఖ్యలు. సుప్రీంకోర్టులోని మహిళా న్యాయవాదులు ఏర్పాటు చేసిన కార్యక్రమంలో ముఖ్యఅతిథిగా పాల్గొన్న సీజేఐ మాట్లాడుతూ కార్డ్మార్బ్ నినాదాన్ని ఉటంకించారు. దాన్ని కొద్దిగా మార్చి చెప్తానంటూ మహిళలకు ఆన్వయిస్తూ పై వ్యాఖ్యలు చేశారు.

నడున్న చరిత్రలో మహిళా సాధికారత సందర్భసహిత నినాదం. ఇది పరిపూర్ణం కావాలని అవిశ్రాంత కృషితో మహిళాలోకం ఎన్నో ఏండ్లుగా కలలు కంటోంది. సమాజంలో సగ భాగంగా ఉన్న మహిళలు మానసికంగా, భౌతికంగా సంతోషంగా ఉన్నప్పుడే కుటుంబ వ్యవస్థ పటిష్టంగా ఉంటుంది. అప్పుడే సమాజం కూడా అభివృద్ధి చెందుతుంది. మన సమాజంలో నెలకొన్న అసమానతలతో పనిచేసేచోట, ఉద్యోగ వ్యవస్థలో వారు నిత్యం వివక్షను ఎదురుకుంటున్నారు. చివరికి లైంగిక దాడులు, హత్యలు నిత్యం మనం వింటున్నాం.. కంటున్నాం. వాస్తవానికి ఇవి రూపు మాపేలా వ్యవస్థీకృత మార్పులు రావాల్సి ఉంది.

పదునైన చట్టాలు అమలుతోపాటు మనుషుల ఆలోచనల్లో, ప్రవర్తనల్లో, అడుగుజాడల్లో మార్పురావాలని అనుకోవడం అభిలషణీయం. కానీ మన దేశ పాలకులు మాత్రం “మహిళలకు పట్టాభిషేకం చేస్తాం, నీరాజనం పలుకుతాం” అన్న డైలాగులు మినహా, చట్టసభల్లో 33 శాతం మహిళా

రిజర్వేషన్ అమలును మాత్రం వాయిదా వేస్తున్నారు. వాస్తవానికి మహిళలను హీనంగా చూసే మనువాద విష సంస్కృతి వారిది. చట్టాలను చేయడంలో కానీ, వాటిని అమలులో కానీ ఇసుమంతేనా చిత్తశుద్ధి ఉండదు. చట్టాలు సక్రమంగా అమలు జరిగితే భారత దేశంలో మహిళల పట్ల వివక్ష, లైంగిక దాడులు కొంతైనా అరికట్టగలిగేవారు.

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రతి ముగ్గురు స్త్రీలలో ఒకరు శారీరక, లైంగిక హింసను ఎదుర్కొంటున్నట్టు అధ్యయనాలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. మనదేశంలో భ్రూణహత్యలు, లింగవివక్ష, లైంగిక వేధింపులు, బాల్య వివాహాలు, వరకట్నం, గృహహింస, అణచివేత పేరిట మహిళాలోకంపై ఎడ

తెరిపిలేని దాడి జరుగు తోంది. మహిళా హక్కులు అనేవి వేల ఏండ్లుగా కొనసాగు తున్న అణచివేతకు సంబంధించిన అంశమని సీజేఐ అన్నారంటే సాంస్కృతికంగా మనదేశ స్థాయి ఎక్కడుందో అర్థం చేసుకోవచ్చు. డబ్బు, అధికారమే పరమావధిగా ఉన్న ప్రస్తుత రాజకీయ సంస్కృతి తమని తాము నిరూపించుకుంటున్న మహిళల అవకాశాలకు అవరోధం.. ఆటంకం అనే విషయం స్పష్టమవుతుంది. “కొన్ని వాస్తవాలను ఆలస్యంగా గ్రహిస్తాం. ఇది చాలా దురదృష్టకరం.

న్యాయవ్యవస్థలో మహిళలకు 50 శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించాల్సిన సమయం ఆసన్నమైంది. ఈ కల నిజం అయితే నేను చాలా సంతోషిస్తాను’ అని వ్యాఖ్యానించారు. అంతే కాదు మహిళలకు రిజర్వేషన్

డిమాండ్కు తాను సంపూర్ణ మద్దతు ఇస్తానని సీజేఐ ప్రకటించడం అభినందనీయం. సీజేఐ వ్యాఖ్యలతోనైనా పాలకులు కండ్లు తెరవాలి. 1993లో 73, 74 రాజ్యాంగ సవరణలతో మహిళలకు స్థానిక సంస్థల్లో 33 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించారు. అయినా మహిళా సాధికారతకు దోహదపడే చట్టసభల్లో 33 శాతం రిజర్వేషన్ బిల్లు ఆమోదానికి నోచుకోవడం లేదు. మహిళలకు ఇంటా బయటా సమానావకాశాలు, సమాన హక్కులు కల్పించడానికి ప్రభుత్వాలు చర్యలు తీసుకోవాలి.

సమాజంలో జరిగే ఏ అభివృద్ధి అయినా మహిళలు పాల్గొనకుండా అది విజయవంతం కాజాలదు. రాజకీయాలలో మహిళల ప్రాధాన్యం పెరగటం వల్ల రాజకీయ సంస్కృతి కూడా త్వరగా మారుతుంది. ఈ దిశగానే ప్రభుత్వాలు, పాలకులు చొరవ చూపినప్పుడే అది ఫలవంతమవుతుంది. సమాజ సహకారం మహిళాభ్యున్నతికి సోపానంలాంటిది. మన చట్టసభల్లో పురుషులకు దీటుగా ప్రాతినిధ్యం కొరవడటం ప్రతిబంధకమవుతోంది. వారి భాగస్వామ్యం, వాయిస్ పెరిగితేనే ఫలవంత చర్యకు దారితీస్తుంది. చట్టసభల్లో ప్రతిచోటా వారికున్న రిజర్వేషన్లు పెంపుదల, ఆచరణాత్మకంగా చూపటం పాలకులు, ప్రభుత్వాల సంకల్పమైతే మహిళాభ్యుదయం ద్విగుణీకృతమవుతుంది.

మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లును కూడా ఓట్లు సాధించే మంత్రంగా కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు పరిగణించడం గర్హనీయమైన అంశం కదా! రాజకీయాలకు అతీతంగా ఇప్పటికైనా పాలకులు కలిసికట్టుగా వ్యవహరించి మహిళల అభ్యున్నతికి పాటుపడాలి. రిజర్వేషన్ల అమలులో వివక్షను రూపు మాపేందుకు వినూత్న చర్యలు మరిన్ని తీసుకోవాలని మహిళాలోకం ఆశిస్తోంది. జాతి నిర్మాణంలో వారిని భాగస్వాముల్నిచేస్తే అభివృద్ధి సాధ్యమవుతుంది.

ఆమె.. ఒక జీవితోత్సవం

- డా. మోహన్ కందా

విశ్రాంత చీఫ్ సెక్రటరీ, ఉమ్మడి ఆం.ప్ర. ప్రభుత్వం

“అనాడీ” హిందీ సినిమాలో ఓ పాట ఉంది. ‘కి మర్కే భీ కిసీకో యాద్ ఆయేంగే, కిసీకీ ఆంసువోం మేఉ ముస్కూరాయేంగే, కహేగా ఫూల్ హర్ కలీ సే బార్ బార్, జీనా ఇసీకా నామ్ హై’ అని. ఆ పాట అక్కకు సరిగ్గా వర్తిస్తుంది. జీవించడం అంటే ఇదే అని చాటి చెప్పిన అక్క ‘కప్పు’ అని ఆప్యాయంగా పిలిచే తన స్నేహితులను, మా బోటి రక్తబంధు వులను విడిచి పైలోకాలకు వెళ్లిపోయింది. నాకు తెలుసు, ఈపాటికే అక్కడ దేవుడితో జోకులేస్తూ ఉంటుంది.

మా కల్పకం అక్క 2021 సెప్టెంబరు 25న తన 88వ ఏట కన్నుమూసిన విషయాన్ని వార్తగా ఇస్తూ సీతారాం ఏచూరి మాతృమూర్తి మృతి’ అని శీర్షిక పెట్టాయి చాలా పత్రికలు. సీతారాంకు ప్రస్తుతం జాతీయస్థాయిలో ఉన్న ఖ్యాతిని బట్టి అలా పెట్టి ఉండవచ్చు కానీ అక్క సొంత ప్రతిపత్తి, స్వయంప్రకాశం కలిగిన ధీరమహిళ. అనేక విద్యల్లో ఆరితేరిన వ్యక్తి. పలు సంస్థల ద్వారా ఇహముఖాలుగా సమాజసేవ చేసి మా అమ్మ కందా పాపాయమ్మగారికి తగిన కూతురనిపించుకుంది. కందా కల్పకంగా ఉండగా శాస్త్రీయ నృత్యకారిణిగా, ప్రదర్శనలిచ్చి డ్యాన్సర్గా అనేక పతకాలు గెలుచుకుంది. ఏచూరి కల్పకంగా మారాక మహిళా ఉద్యమంలో ప్రధాన భూమిక వహించింది. భూటాన్లోని ఘంట్ షోలింగ్లో నివాసముండగా భర్తతో కలిసి ఒక గుడి కట్టించే బాధ్యత తీసుకుంది.

వృద్ధాప్య సమస్యలు కొద్దిగా బాధించినా, చివరివరకూ ఆమెలో ఉత్సాహం ఉరకలు వేస్తూనే వుంది. పేపర్లు, పుస్తకాలు చదువుతూ, టీవీలో సినిమాలు చూస్తూ, వాట్సప్, ఫేస్ బుక్ వంటి సోషల్ మీడియాలో సైతం చురుగ్గా ఉంటూ బంధుమిత్రులతో సంబంధాలతో చురుగ్గా ఉంది. 35 ఏళ్ల మనుమడు అశీష్ (సీతారాం కుమారుడు) అకాల మరణం మానసికంగా కుంగదీయకుండా ఉంటే ఇంకా కొంతకాలం జీవించేదనే నా నమ్మకం.

నేను పుట్టేనాటికి తనకు పన్నెండున్నేళ్లు. మా ఇద్దరికీ మధ్య ఎవరూ లేరు. మా అమ్మకు అనేక గర్భస్రావాలు జరిగాయి. నేను కూడా ఏడో నెలలోనే అర్భకంగా పుట్టాను. అమ్మతో పాటు తను కూడా నన్నెంతో శ్రద్ధగా పెంచిందని చెప్పాలి. నిజం చెప్పాలంటే తను నాకు రెండో అమ్మ. నన్ను ఎప్పుడూ వెంటే తిప్పుకునేది. అక్క పట్ల ఆరాధనాభావంతో తన చుట్టూనే తిరిగేవాణ్ణి.

మా బావగారు ఏచూరి సర్వేశ్వర సోమయాజులు గారు ఆటోమొబైల్ ఇంజనీరింగు చదివి, ఏపీఎస్ ఆర్టీసీలోను, కేంద్రప్రభుత్వంలోను వివిధ నగరాల్లో ఉన్నతోద్యోగాలు చేశారు. యునైటెడ్ నేషన్స్ తరపున విదేశాల్లో పనిచేసి, తర్వాత ఢిల్లీ వచ్చి 1999లో చనిపోయారు. చాలా మంచి మనిషి. పెళ్లయ్యాక కూడా అక్కను చదువుకోవాలని, సోషల్ యాక్టివిటీస్లో పాల్గొనమని ప్రోత్సహించారు. వివాహితగానే అక్క బెనారస్ హిందూ యూనివర్సిటీలో పొలిటికల్ సైన్స్లో పీజీ చేసింది.

1960లలో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో ‘ఇండియా అండ్ ద యుఎస్ సెక్యూరిటీ కౌన్సిల్’ సబ్జెక్టులో ఎంఫిల్ చేసింది. సరిగ్గా నేనప్పుడే ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో ఎమ్మెస్సీ మాథ్స్ చేస్తున్నా. ఐఏఎస్కి ప్రిపేరయ్యేటప్పుడు పొలిటికల్ సైన్స్లో కోచింగ్ కోసం ఒక ప్రొఫెసర్ను ఏర్పాటు చేసింది. నేను ఐఏఎస్ ఇంటర్వ్యూకి ఢిల్లీ వెళ్లినప్పుడు అక్కాబావా దగ్గరే ఉన్నాను. వాళ్లు నాకు అమ్మానాన్నల్లాటి వాళ్లే. వాళ్లకి పెళ్లయిన నాలుగేళ్లకు సీతారాం పుట్టాడు. యూనివర్సిటీ చదువు తర్వాత అతడు రాజకీయాల్లోకి వెళ్లాడు. తర్వాతివాడు భీమశంకర్. మారుతి కార్పొరేషన్లో పనిచేసి రిటైరయ్యాడు.

రీసెర్చ్ స్కాలర్గా ఉన్నప్పుడే అక్క ఆలిండియా విమెన్ కాన్ఫరెన్స్ కోసం పని చేసింది. దుర్గాబాయ్ దేశ్ముఖ్ స్థాపించిన ఆంధ్ర మహిళాసభలో చురుకైన పాత్ర వహించింది. రెండు నెలల క్రితమే తనకు కాకినాడలో దుర్గాబాయ్ దేశ్ముఖ్ అవార్డు ఫర్ విమెన్ ఎంపవర్మెంట్ అవార్డు ఇచ్చారు. కాకినాడ వికలాంగ బాలికల పాఠశాల, బాలభవన్లకు కన్వీనరుగా ఉంది. అవిభక్త ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘిక సంక్షేమ బోర్డు సభ్యురాలిగా, రాష్ట్రమహిళా మండలి అక్షరాస్యతా ఉద్యమంలో సభ్యురాలిగా, సంగీత నాటక అకాడమీ సభ్యురాలిగా, రాష్ట్ర ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీలోను, ఆంధ్ర వనితామండలిలోనూ కోశాధికారిగా ఇలా అనేక సంస్థల్లో వేర్వేరు హోదాల్లో పనిచేసింది. వాతావరణ మార్పులపై జరిగిన అంతర్జాతీయ

సమావేశాల్లో పాల్గొనడానికి గ్లాస్గో, బ్రిటన్, డర్బన్, ఫ్లోరెన్స్, ఇటలీ, మలేసియాలు వెళ్లింది. అఖిల భారత మహిళా మోటర్ ర్యాలీలో గిరి మెమోరియల్ అవార్డు అందుకుంది.

అక్కా బావా భూటాన్లో ఉండేప్పుడే అక్కడ గుడి కట్టించారు. కొంతకాలం పాటు ఉగాండాలోని నైరోబీలో కూడా ఉన్నారు. ఎక్కడికెళ్లినా ఏదో పని కల్పించుకునేది. నేనంటే ఉన్న అభిమానం, ఆప్యాయత మా ఆవిడ (మా మావయ్య కూతురే) పిల్లల మీద, మనుమల మీద కూడా ప్రసరించింది. నాకూ మా మేనల్లుళ్లకూ కూడా గట్టి బంధం ఉంది. సీతారాం చిన్నప్పుడు మా అమ్మ గారింట్లోనే పెరిగాడు. మా కుటుంబాల

మధ్య అన్యోన్యత అప్పటికీ, ఇప్పటికీ ఒకేలా ఉంది. తన సుదీర్ఘ జీవనయానంలో కూతురిగా, భార్యగా, తల్లిగా, అత్తగారిగా, నానమ్మగా, తాతమ్మగా అన్ని పాత్రల్లో మా అక్క రాణించింది. నమ్మిన ఆదర్శాలను ఆచరణలో పెట్టి చూపించింది కూడా. కుటుంబసభ్యులు భాషాంతర, కులాంతర, మతాంతర వివాహం చేసుకున్నా ఆమోదించింది. మంత్రి దగ్గర నుంచి బంట్రోతు దాకా ఎవరినైనా సరే ఒకేలా పలకరించేది.

పేదవారిని, అపదలో ఉన్నవారిని ఆదుకోవడానికి ముందుకు వచ్చేది. ఏ వయసువారితోనైనా సరే ఇట్టే కలిసిపోయేది. హాస్యచతురత అనేది మా కుటుంబంలోనే ఉంది. ఆమె తెలుగు, తమిళం, ఇంగ్లీషు

కలిపి లిమరిక్కులు అల్లేది. ఎప్పుడూ గలగలా నవ్వుతూ మాట్లాడేది. తన అనారోగ్యం గురించి పెద్దగా మాట్లాడేది కాదు. “అనాడీ” హిందీ సినిమాలో ఓ పాట ఉంది. ‘కి మర్కే భీ కిసీకో యాద్ ఆయేంగే, కిసీకీ ఆంసువోం మేఉ ముస్కూరాయేంగే, కహేగా ఫూల్ హర్ కలీ సే బార్ బార్, జీనా ఇసీకా నామ్ హై’ అని. ఆ పాట అక్కకు సరిగ్గా వర్తిస్తుంది. జీవించడం అంటే ఇదే అని చాటి చెప్పిన అక్క ‘కప్పు’ అని ఆప్యాయంగా పిలిచే తన స్నేహితులను, మా బోటి రక్తబంధువులను విడిచి పైలోకాలకు వెళ్లిపోయింది. నాకు తెలుసు, ఈపాటికే అక్కడ దేవుడితో జోకులేస్తూ ఉంటుంది.

***

జయప్రదమైన సమ్మె!

- ఎ.ఆర్.సింధు

స్కీమ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ల ఉమ్మడి వేదిక నేత

24 సెప్టెంబర్ 2021న విజయవంతమైన అఖిల భారత సమ్మెలో అద్భుతమైన శక్తి ప్రదర్శించినందుకు స్కీమ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ల ఉమ్మడి వేదిక దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న స్కీమ్ వర్కర్లను అభినందించింది.

సమ్మెకు తమ హృదయపూర్వక సంఘీభావం, మద్దతు పలికిన సి.ఐ.టి.యు, ఎస్.కె.ఎం. వివిధ మహిళా సంస్థలు మరియు ఇతర వర్గాల ప్రజలకు కృతజ్ఞతలు తెలియచేసింది.

డిమాండ్లను నెరవేర్చని పక్షంలో ప్రజా సమీకరణాలు, దీర్ఘకాలిక సమ్మెతో సహా మరింత తీవ్రమైన పోరాటాలను నిర్వహిస్తామని ప్రభుత్వానికి సమ్మె హెచ్చరిక చేసింది. 2021 సెప్టెంబర్ 24 విజయవంతమైన అఖిల భారత సమ్మెలో అద్భుతమైన శక్తిని ప్రదర్శించిన స్కీమ్ వర్కర్లను స్కీమ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ల ఉమ్మడి వేదిక అభినందించింది.

దేశవ్యాప్తంగా జిల్లా/బ్లాక్ కేంద్రాల్లో ప్రదర్శనలు, ధర్నాలు నిర్వహించారు. కేంద్ర

కార్మిక సంఘాలు - ఐఎన్టీయూసీ, ఏఐటీయూసీ, హెచ్ఎంఎస్, సిఐటియు, ఏఐయూటీయూసీ, టియూసీసీ, ఏఐసీసీ టీయూ, ఎల్పీఎఫ్, యూటీయూసీలతో

అనుబంధంగా ఉన్న స్కీమ్ వర్కర్ల సంస్థలతో కూడిన స్కీమ్ వర్కర్ల ఉమ్మడి వేదిక ద్వారా సమ్మె పిలుపు ఇవ్వబడింది.

సమ్మె డిమాండ్లలో తక్షణ డిమాండ్లైన పని భద్రత, కోవిడ్ డ్యూటీ సమయంలో రిస్క్ అలవెన్స్, బీమా రక్షణ, కార్మికుల కనీస వేతనాలు, సామాజిక భద్రత, పెన్షన్, ప్రైవేటీకరణకు నిరసనతో పాటు

క్రమబద్ధీకరణ వంటి దీర్ఘకాలంగా పెండింగ్లో ఉన్న డిమాండ్లు ఉన్నాయి.

యూనియన్లు అన్ని కేంద్రాల్లో భారత ప్రధాన మంత్రిని ఉద్దేశించి మెమోరాండం సమర్పించాయి. ఆరోగ్యం, పోషకాహారం కోసం ప్రజల ప్రాథమిక హక్కుల సమస్యలను నిర్ధారించడానికి తగిన బడ్జెట్ కేటాయింపులను కూడా యూనియన్లు లేవనెత్తాయి.

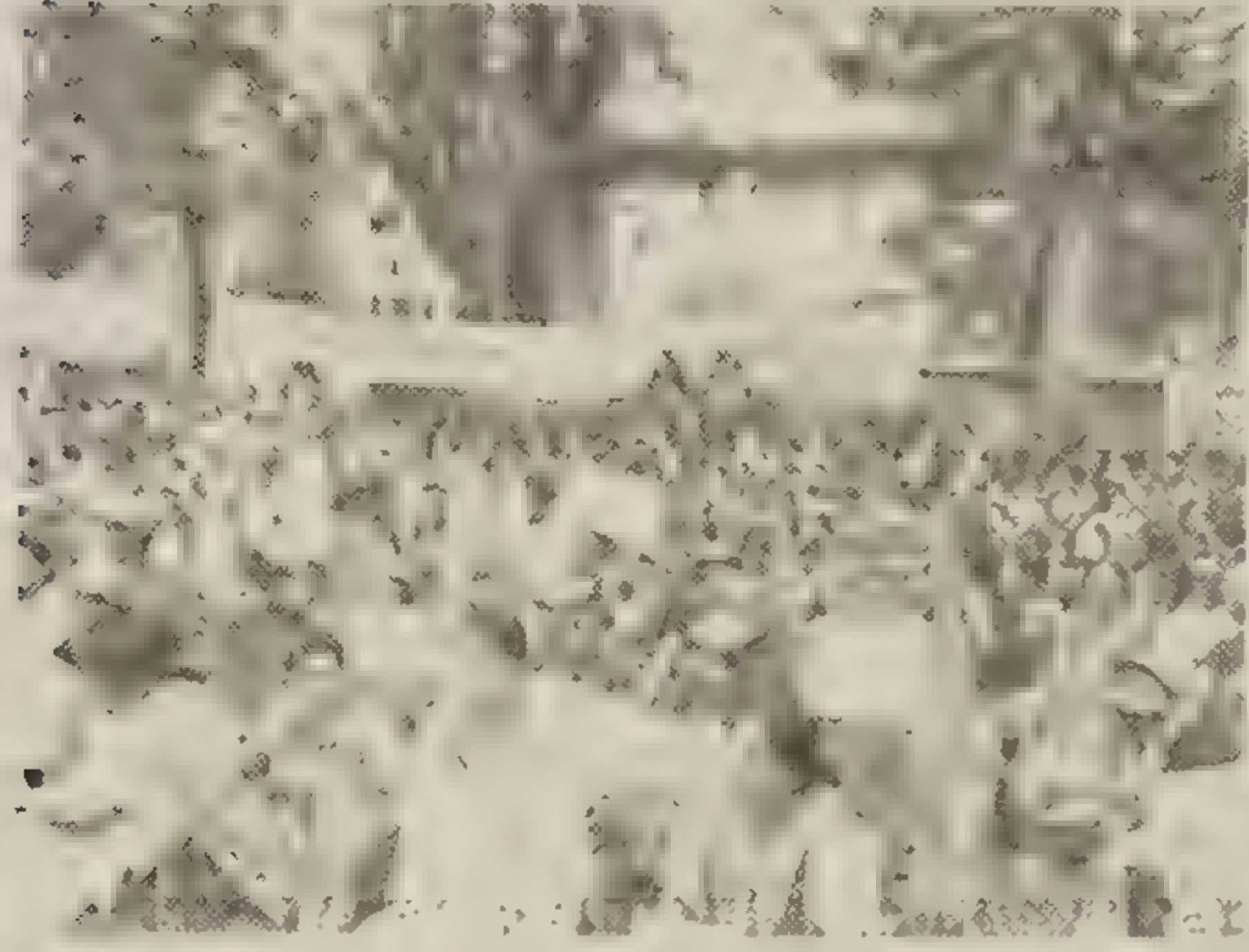
సెంట్రల్ ట్రేడ్ యూనియన్లతో పాటు సంయుక్త కిసాన్ మోర్చా సంయుక్త వేదిక సమ్మెకు సంఘీభావం, మద్దతును అందించింది. డిమాండ్లను వెంటనే నెరవేర్చని పక్షంలో ప్రజా సమీకరణాలు, దీర్ఘకాలిక సమ్మెతో మరింత తీవ్రమైన పోరాటాలు చేస్తామని మేము ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాము.

పథకాలను తీసివేయడానికి, కార్మికులను దోపిడీ చేయడానికి ప్రజా వ్యతిరేక, కార్మికుల వ్యతిరేకవిధానాలకు వ్యతిరేకంగా మరింత సమరశీల పోరాటాలకు సిద్ధం కావాలని స్కీమ్ వర్కర్లకు పిలుపునిస్తున్నాము.

దేశ వ్యాప్తంగా కడం తొక్కిన కోటిమంది

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులుగా గుర్తించాలని, సమస్యల పరిష్కారం కోసం స్కీమ్ వర్కర్లు చేపట్టిన దేశవ్యాప్త సమ్మె విజయవంతమైంది. కేంద్ర కార్మిక సంఘాల పిలుపు మేరకు

జరిగిన సమ్మెలో దేశవ్యాప్తంగా కోటిమంది భాగస్వాములయ్యారని అంచనా. అన్ని రాష్ట్రాల్లోనూ స్కీమ్ వర్కర్లు విధులు బహిష్కరించారు. నమన్యలు పరిష్కరించాలని నినాదాలు చేశారు. వివిధ రూపాల్లో కేంద్ర ప్రభుత్వ కార్యాలయాల ముందు నిరసన వ్యక్తం చేశారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రాల్లోని తాలుకా, బ్లాక్, మండల, జిల్లా కేంద్రాలు స్కీమ్ వర్కర్ల నినాదాలతో మారుమోగాయి. రాష్ట్రంలో స్కీమ్ వర్కర్ల ఐక్యకార్యాచరణ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో

అంగన్వాడీ వర్కర్లు, హెల్పర్లు, మధ్యాహ్న భోజన పథకం నిర్వాహకులు, ఆశాలు తదితర

స్కీమ్ వర్కర్ల సంఘాల ఆధ్వర్యంలో అన్ని మండల, పట్టణ, జిల్లా కేంద్రాల్లో నిరసనలు, ధర్నాలు, ర్యాలీలను నిర్వహించారు. రాష్ట్రంలోని 600 మండలాల్లోనూ ధర్నాలు, ర్యాలీలు, నిరసన ప్రదర్శనలు జరిగాయి. స్కీమ్ వర్కర్ల సమ్మెకు సిబ్బియు, ఐదా సంపూర్ణ మద్దతు ప్రకటించాయి. స్కీమ్లను బలోపేతం చేయాలని, స్కీమ్ వర్కర్లకు కనీస వేతనాలను ఇవ్వాలని, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులుగా గుర్తించాలని పీఎఫ్, ఈఎస్ఐ లాంటి సంక్షేమ పథకాలను అమలు చేయాలని స్కీమ్ వర్కర్లు డిమాండ్ చేశారు. విజయవాడ ధర్నా చౌక్లో నిర్వహించిన కార్యక్రమంలో

భోజన కార్మికులు పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొని ధర్నా నిర్వహించారు. ఈ ధర్నానుద్దేశించి ఐదా రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి డి.రమాదేవి, సిబ్బియు రాష్ట్ర కార్యదర్శి ఏవీ నాగేశ్వరరావు, ఆశావర్మర్స్ యూనియన్ రాష్ట్ర కార్యదర్శి కె.ధనలక్ష్మి, మధ్యాహ్న భోజనపథక కార్మికుల యూనియన్ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి కె.స్వరూపరాణి, అంగన్వాడీ వర్కర్స్ అండ్ హెల్పర్స్ యూనియన్ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి కె.సుబ్బరావమ్మ తదితరులు మాట్లాడారు. దేశంలో పేదరిక నిర్మూలన, అందరికీ విద్య, ఆరోగ్యం లాంటి బృహత్తర లక్ష్యాలతో ఏర్పాటు చేసిన కేంద్రప్రభుత్వ పథకాలను

నరేంద్రమోడి ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేస్తోందని ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. స్కీమ్ వర్కర్లందరికీ రూ. 21 వేల కనీస వేతనం ఇవ్వాలని,

రాష్ట్రంలో స్కీమ్ వర్కర్లకు రేషన్కార్డులను తొలగించరాదని డిమాండ్ చేశారు. కనీస వేతనాలు కూడా అమలు కానందున ప్రభుత్వాలు అమలు చేసే సంక్షేమ పథకాలన్నింటినీ స్కీమ్ వర్కర్లకూ వర్తింపజేయాలన్నారు. కోవిడ్ డ్యూటీలు చేసిన స్కీమ్ వర్కర్లకు నెలకు రూ. 10 వేలను అదనపు వేతనం కింద ఇవ్వాలని, నూతన విద్యావిధానం, పోషణయాప్లను రద్దు చేయాలని కోరారు. జీడీపీలో ఆరోగ్యానికి మూడు శాతం, విద్యకు 6 శాతం కేటాయింపులు చేసి ఖర్చు చేయాలని డిమాండ్ చేశారు. ఈ ధర్నాలో సీహెచ్. సుప్రజ, పి.రోజా, ఎం.ఉమామహేశ్వరి,

దయా రమాదేవి, జై నీ, ఉమాదేవి, సీహెచ్.సుధాకర్, ఆర్.వి.నర్సింహారావు, నూర్మహమ్మద్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఆశాల ఆందోళన సక్సెస్

ఆశా వర్కర్కు సంక్షేమ పథకాలు అమలు చేయాలని, రిటైర్మెంట్ బెనిఫిట్స్ కల్పించాలని, సీ హెచ్ డబ్ల్యులను ఆశాలుగా మార్పు చేసి రూ. 10 వేలు వేతనం ఇవ్వాలని, సచివాలయాలకు బదలాయింపు ఆపాలని, 1,000 -1,200 జనాభాకు ఒక ఆశా వర్కర్ను నియమించాలనే డిమాండ్స్ సాధనకై సెప్టెంబర్ 13 చలో కలెక్టరేట్స్ ఆశావర్కర్స్, ఐటీడీఏ ఆశాలు, కమ్యూనిటీ హెల్త్ వర్కర్స్ పెద్ద సంఖ్యలో తరలివచ్చారు.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ఏలూరు కలెక్టర్ కార్యాలయం వద్ద జరిగిన ధర్నాలో ఏపీ ఆశా వర్కర్స్ యూనియన్ (సిఐటియూ) రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి కె.ధనలక్ష్మి ప్రసంగించారు.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆశాలకు పది వేల రూపాయల గౌరవవేతనం చెల్లిస్తూ ఉద్యోగ భద్రత కల్పించకుండానే ఉద్యోగులుగా రికార్డ్స్ లో నమోదు చేసి సంక్షేమ పథకాలను అమలు చేయకపోవడం అన్యాయమన్నారు.

1996 నుండి గిరిజన ప్రాంతాల్లో పనిచేస్తున్న కమ్యూనిటీ హెల్త్ వర్కర్లకు కేవలం నాలుగు వేల రూపాయల వేతనం ఇవ్వటం గిరిజనుల మీద ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్న చిత్తశుద్ధి తేట తెల్లమవుతోందని అన్నారు. కమ్యూనిటీ హెల్త్ వర్కర్స్ని ఆశాలుగా మార్పు చేసి పది వేల రూపాయల వేతనం చెల్లించాలని డిమాండ్ చేశారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం గైడ్లెన్స్ ప్రకారం 1,000-1,200 జనాభాకు ఒక ఆశా వర్కర్ పనిచేయాల్సి ఉండగా రాష్ట్రంలో పట్టణ ప్రాంతాల్లో 2,500 నుండి 8 వేల

జనాభాకు ఒకరిని కేటాయింపులు చేయటం నివాస ప్రాంతాలకు దూరంగా ఉన్న సచివాలయాలకు కేటాయించటం వలన ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారని, ఈ విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి పలుమార్లు తీసుకెళ్లినా ప్రయోజనం లేకపోవడంతో పోరాటాలు చేయాల్సివస్తుందని ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా స్పందించాలని కోరారు.

శ్రీకాకుళం కలెక్టరేట్ వద్ద జరిగిన ధర్నాలో సీఐటియూ జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి తేజేశ్వరరావు ప్రసంగించారు. సౌభాగ్య నాయకత్వం వహించారు. విజయనగరం జిల్లా కలెక్టరేట్ వద్ద పార్వతీపురం ఐటీడీఏ వద్ద జరిగిన ధర్నాల్లో ఆశా వర్కర్స్, కమ్యూనిటీ హెల్త్ వర్కర్స్ పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొన్నారు.

విజయ నగరం కలెక్టరేట్ వద్ద ఉద్యుక్త వాతావరణం ఏర్పడింది. బొత్తు సుధారాణి, పి.వి రమణ, వెంకటలక్ష్మి తదితరులు నాయకత్వం వహించారు. పార్వతీపురం వద్ద జరిగిన ధర్నాకు ఇందిర, శంకరరావు నాయకత్వం వహించారు. విశాఖ జిల్లా కలెక్టర్ ఆఫీస్ వద్ద జరిగిన ధర్నాకు వరలక్ష్మి, రామలక్ష్మి, అరుణ, సీఐటియూ జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి కోటేశ్వరావు నాయకత్వం వహించారు. పాడేరు ఐటీడీఏ వద్ద జరిగిన ధర్నాకు శంకర్, మంగమ్మ, సత్యవతి, కృష్ణకుమారి నాయకత్వం వహించారు.

తూర్పు గోదావరి జిల్లా వ్యాప్తంగా అన్నామణి నాయకత్వంలో ధర్నాలు జరిగాయి. రంపచోడవరం ఐటీడీఏ వద్ద జరిగిన ధర్నాకు ఆశా వర్కర్లు పెద్ద ఎత్తున తరలివచ్చారు.

గర్భవతి ఆశా వర్కర్ కాకూరు

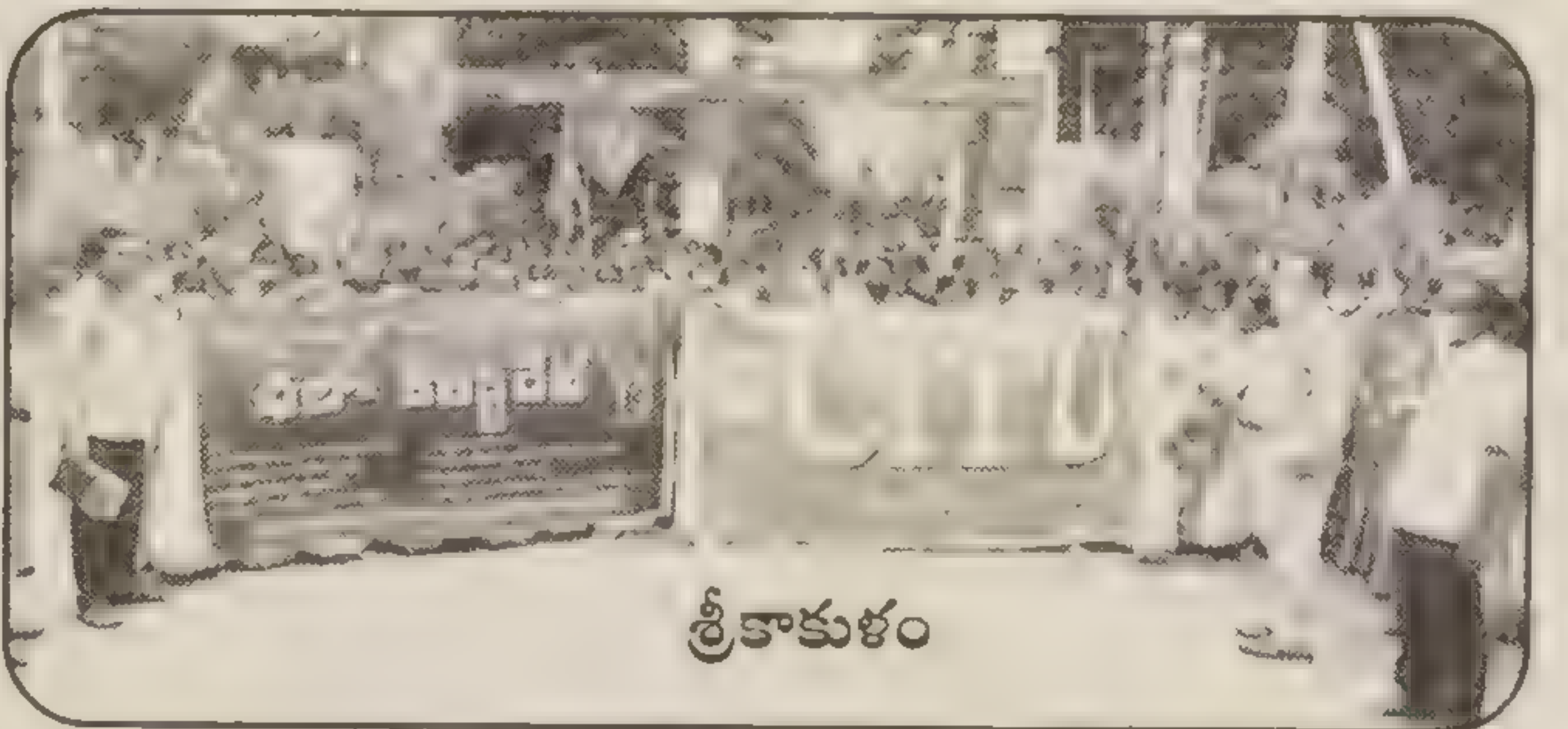
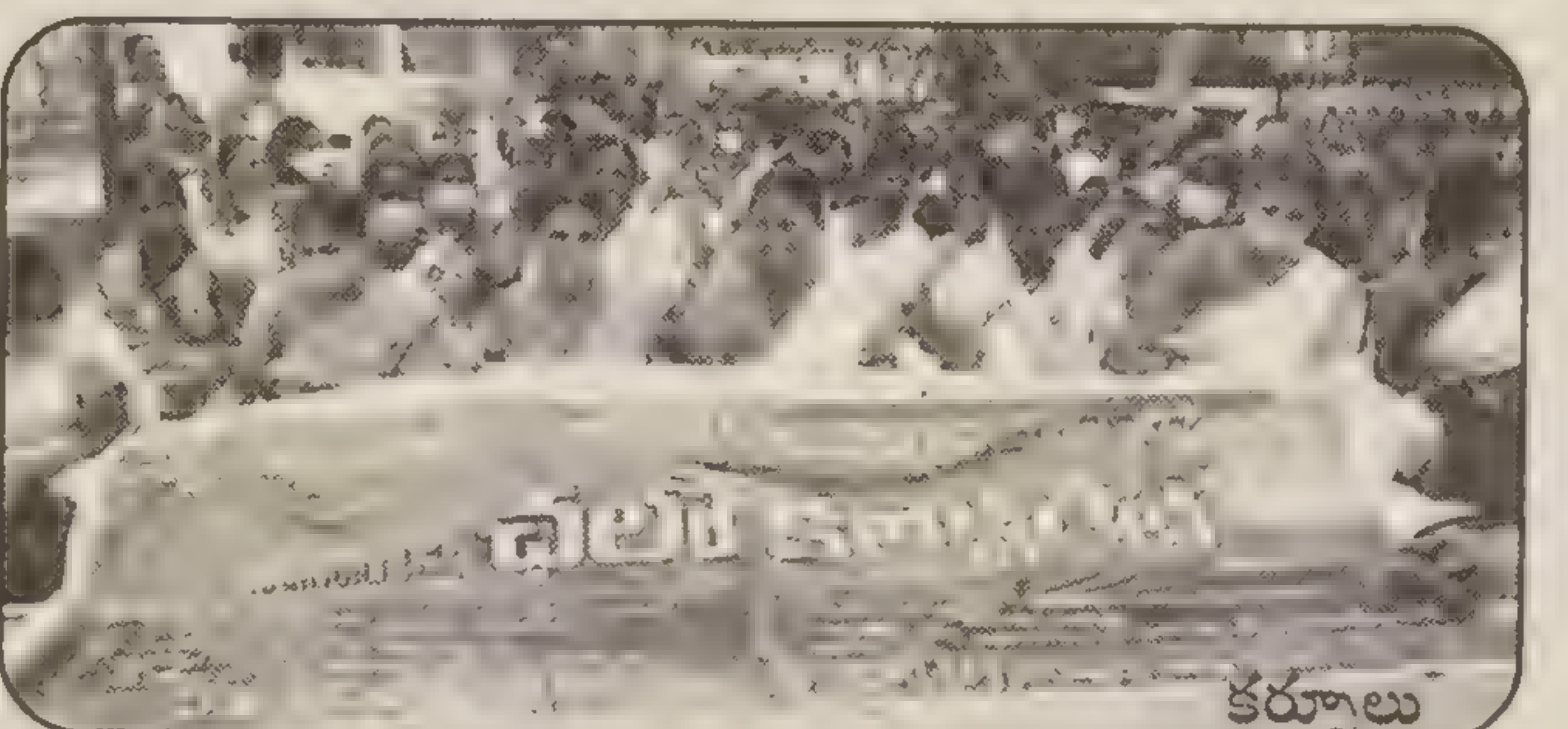
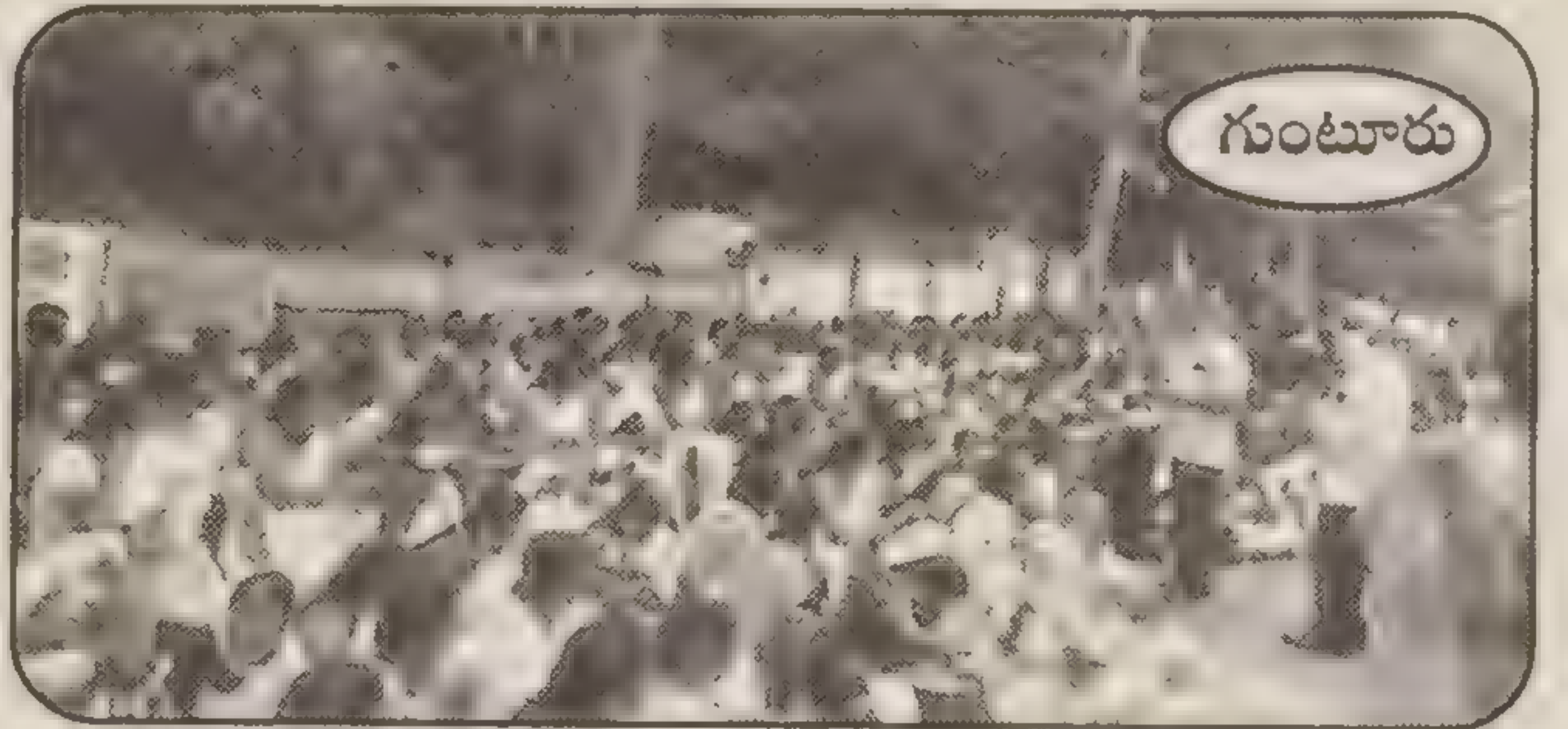
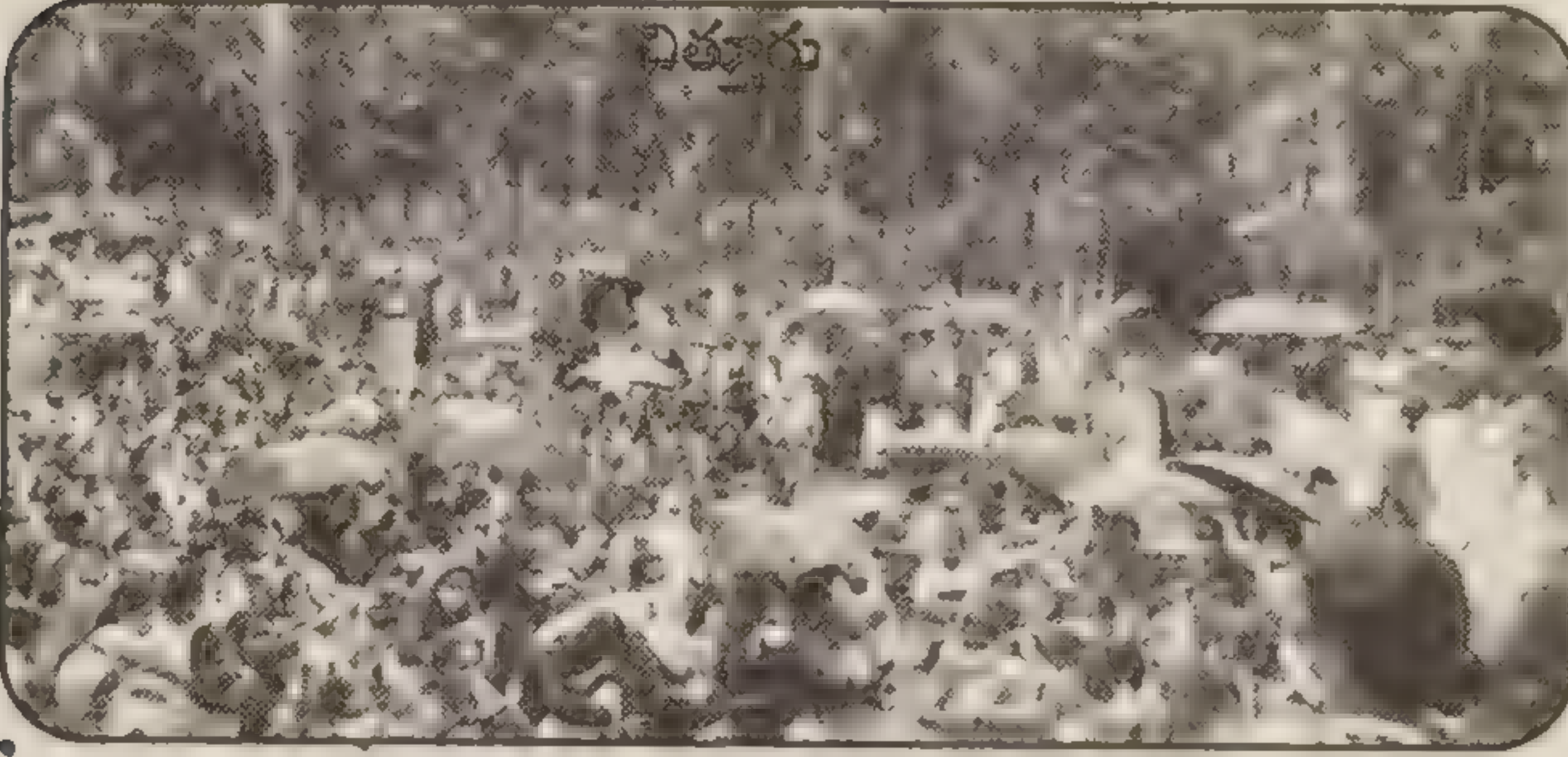
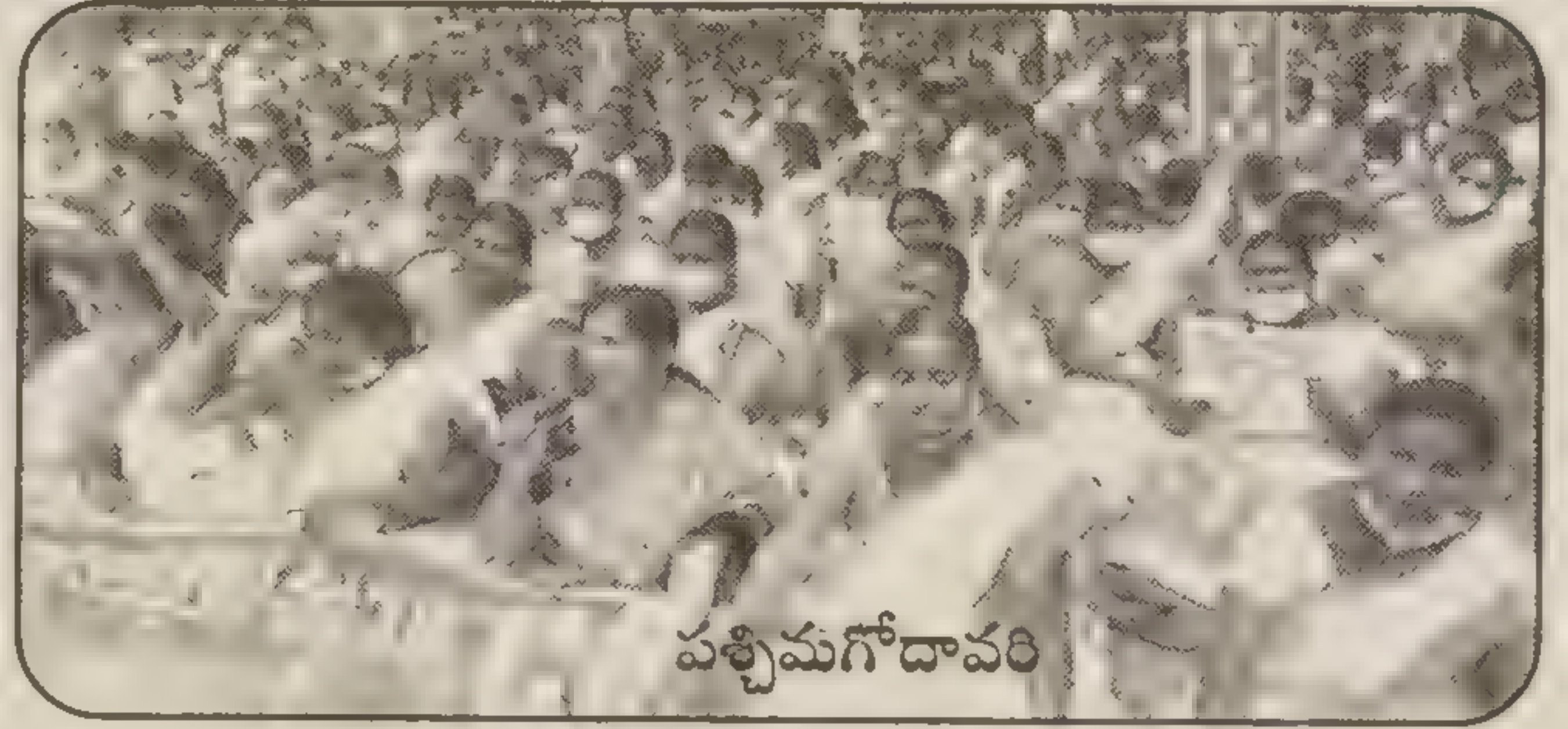
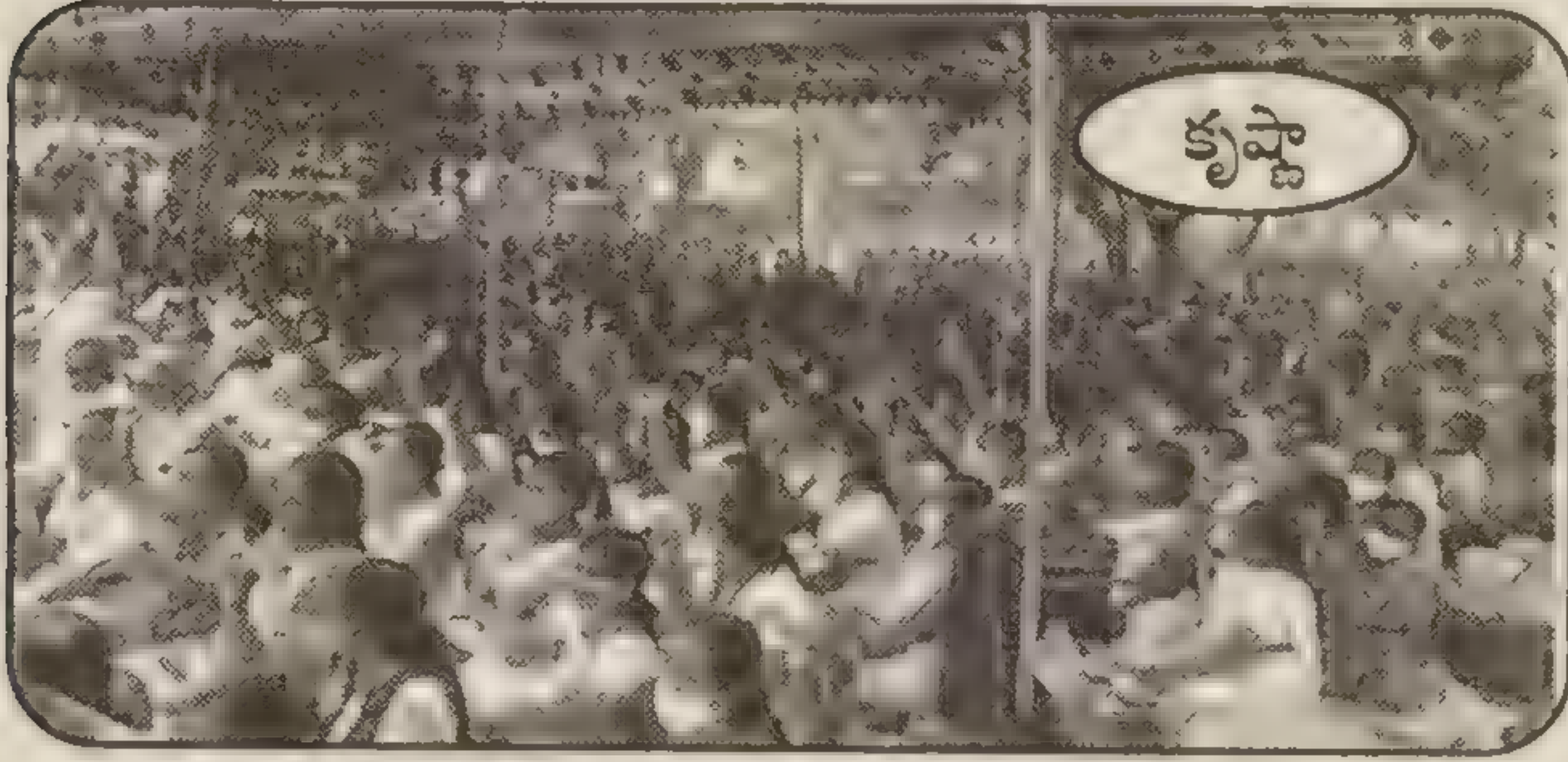
సోమాలమ్మ మరణానికి కారణమైన అధికారులపై తక్షణమే చర్యలు తీసుకోవాలని, కుటుంబానికి రూ. 25 లక్షలు నష్టపరిహారం చెల్లించాలని నాయకులు వాణిశ్రీ డిమాండ్ చేశారు.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ఏలూరు కలెక్టరేట్ వద్ద జరిగిన ధర్నాలో యూనియన్ రాష్ట్ర అధ్యక్షురాలు కె.పోశమ్మ, సీఐటియూ జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి కె.ధనలక్ష్మి, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి డీఎన్వీడీ ప్రసాద్, శ్యామాలా రాణి, జ్యోతి తదితరులు నాయకత్వం వహించారు. కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరేట్ వద్ద జరిగిన ధర్నాకు ఎ.కమల్, ధనుశ్రీ నాయకత్వం వహించారు.

గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరేట్ వద్ద జరిగిన ధర్నాలో సీఐటియూ రాష్ట్ర కార్యదర్శి కె.ఉమామహేశ్వరావు ప్రసంగించారు. డి.శివకుమారి, లక్ష్మి, నేతాజి, శ్రీనివాస్ తదితరులు నాయకత్వం వహించారు. ప్రకాశం జిల్లాలో జరిగిన ధర్నాకు కల్పన, రాఘవమ్మ నాయకత్వం వహించారు. నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరేట్ వద్ద జరిగిన ధర్నాకు అన్నపూర్ణ, విజయలక్ష్మి నాయకత్వం వహించారు. చిత్తూరు జిల్లా ధర్నాకు రాధ, గంగ, చైతన్య, గంగరాజు నాయకత్వం వహించారు.

నంద్యాల సబ్ కలెక్టర్ కార్యాలయం నందు జరిగిన ధర్నాకు ప్రధాన కార్యదర్శి నాగరాజు నాయకత్వం వహించారు. అనంతపురం జిల్లాలో నాగమణి, సౌభాగ్య నాయకత్వం వహించారు. కర్నూలు జిల్లాలో జరిగిన ధర్నాకు రంజాబి, రాధాకృష్ణ, గౌస్దేశాయ్ నాయకత్వం వహించారు.

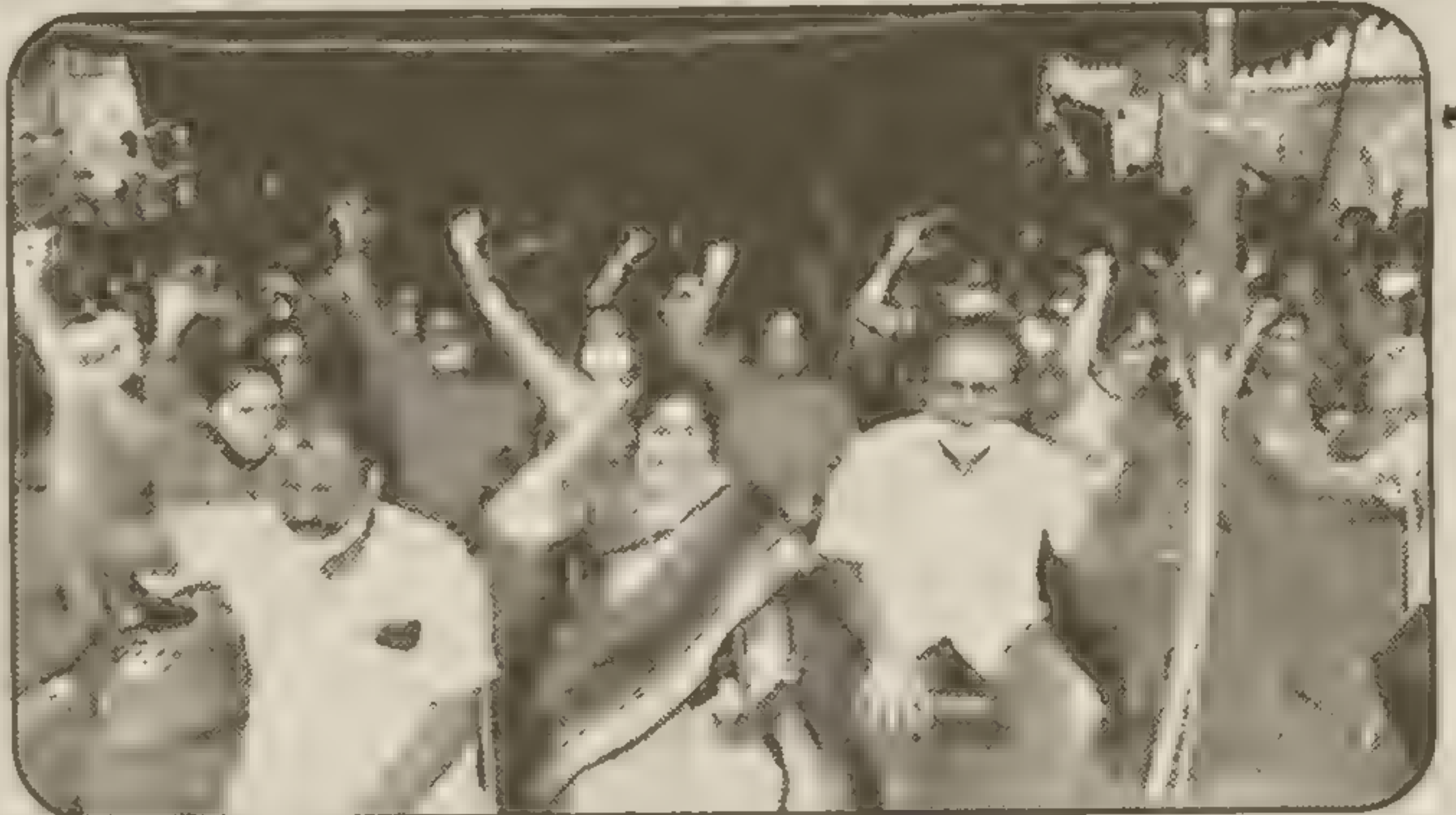
3 సంవత్సరాల కాల పరిమితి సర్క్యులర్ రద్దుకోసం వి.పి.వి. ల రాష్ట్రవ్యాప్త ధర్నా

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా వివోపి లకు ప్రమాదకరమైన 64 సర్క్యులర్లను రద్దు చేయాలని గత నాలుగు రోజులుగా విజయవాడ ధర్నాచౌక్ వద్ద చేపట్టిన ధర్నా కార్యక్రమం సెప్టెంబర్ 9న రాయలసీమ జిల్లాల నుండి హాజరైన వివోఓల కార్యక్రమం భారీగా కొనసాగించారు.

యూనియన్ ప్రధాన కార్యదర్శి కె.ధనలక్ష్మి మాట్లాడుతూ అధికారంలోకి

తెలిపారు. కానీ సమస్యలు వరి ష్కారం కోసం మేము 25వ తేదీ వరకు గడువు ఇస్తున్నామని హెచ్చరించారు.

వివోపి లు చేస్తున్న పోరాటం

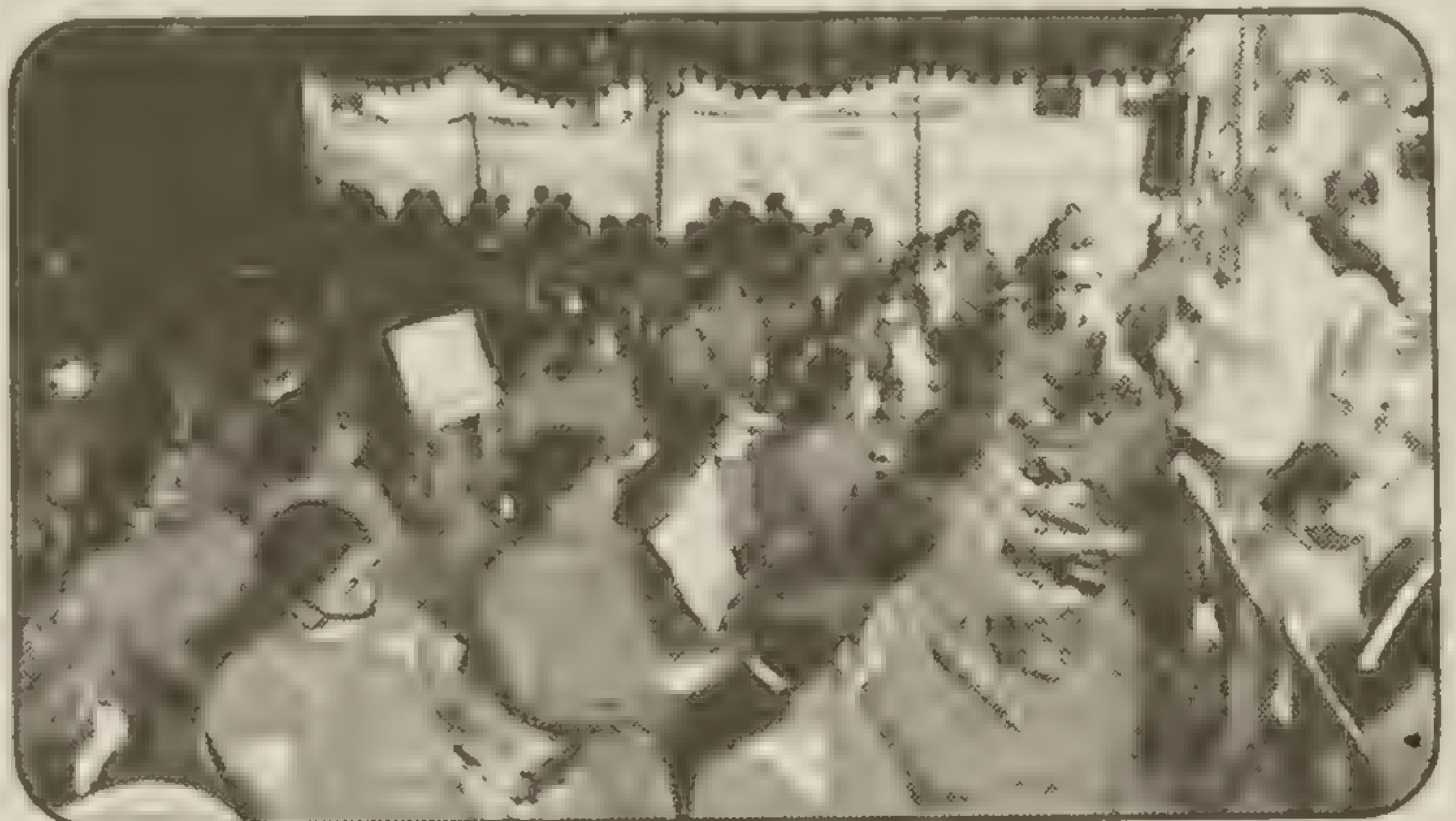
వచ్చిన వెంటనే ఆ హామీని తుంగలో తొక్కి అందరినీ ఇంటికి పంపించే కార్యక్రమాన్ని మొదలు పెట్టడం సిగ్గుచేటన్నారు. గత ప్రభుత్వం విఓఏల సమస్యలు నిర్లక్ష్యం చేస్తే ఆ ప్రభుత్వాన్ని ఇంటికి పంపించారు. నాలుగు రోజులు చేసిన పోరాటంతో విఓఏల సమస్యలు పరిష్కారం కోసం మూడు నెలలు గడువు తీసుకున్నారని

కు, ఎమ్మెల్యేలకు, మంత్రులకు మూడు సంవత్సరాల కాల పరిమితి పెడితే ఒప్పుకుంటారా అని ప్రశ్నించారు. ఈ విధానమే విధానమని వెనక్కు తీసుకో

శిబిరం దగ్గరికి సీపీఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శి మధు పాల్గొని మద్దతు ప్రకటిస్తూ మూడు సంవత్సరాల కాల పరిమితి పెట్టడం ఏమిటని ప్రశ్నించారు. సీఎం

భద్రతను దెబ్బతీసి ఉపాధి తీసేయడం ఏమిటని ప్రశ్నించారు.

ఈ కార్యక్రమానికి అధ్యక్షతన వహించిన యూనియన్ రాష్ట్ర అధ్యక్షురాలు రూపదేవి మాట్లాడుతూ గత 20 సంవత్సరాల పనిచేస్తున్న వివరాలను రకరకాల పద్ధతుల్లో తొలగించడానికి ప్రయత్నం చేయడం దుర్మార్గమన్నారు.

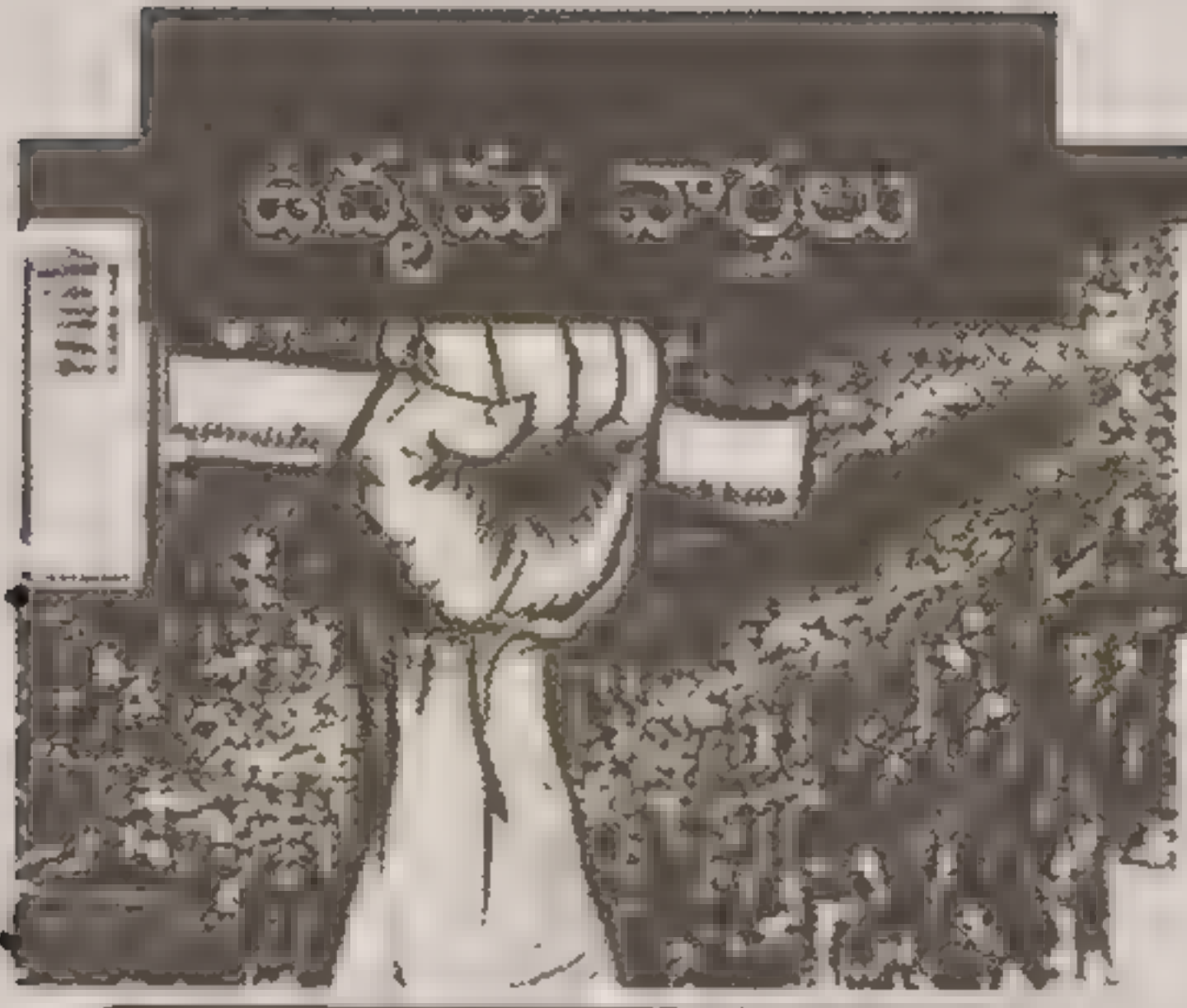

వాలని డిమాండ్ చేశారు. మీరు చేస్తున్న పోరాటానికి సీపీఎం ప్రత్యక్ష మద్దతు ఉంటుందని తెలిపారు. సీపీఐ రాష్ట్ర కార్యదర్శి రామకృష్ణ మాట్లాడుతూ చిన్న చిన్న ఉద్యోగుల

మూడు సంవత్సరాల కాలపరిమితి వెంటనే రద్దు చేయాలని డిమాండ్ చేశారు.

గత ప్రభుత్వం వివోపి లకు వేతనాలు పెంచకుండా ఇబ్బందులకు గురి చేసినప్పుడు ప్రతిపక్షంలో ఉన్న వైయస్ జగన్మోహన్ రెడ్డి మేము అధికారంలోకి వస్తే అందరికీ వేతనాలు పెంచుతామని, ఉద్యోగ భద్రత కల్పిస్తామని హామీ ఇచ్చారు.

ఉద్యమ వార్తలు

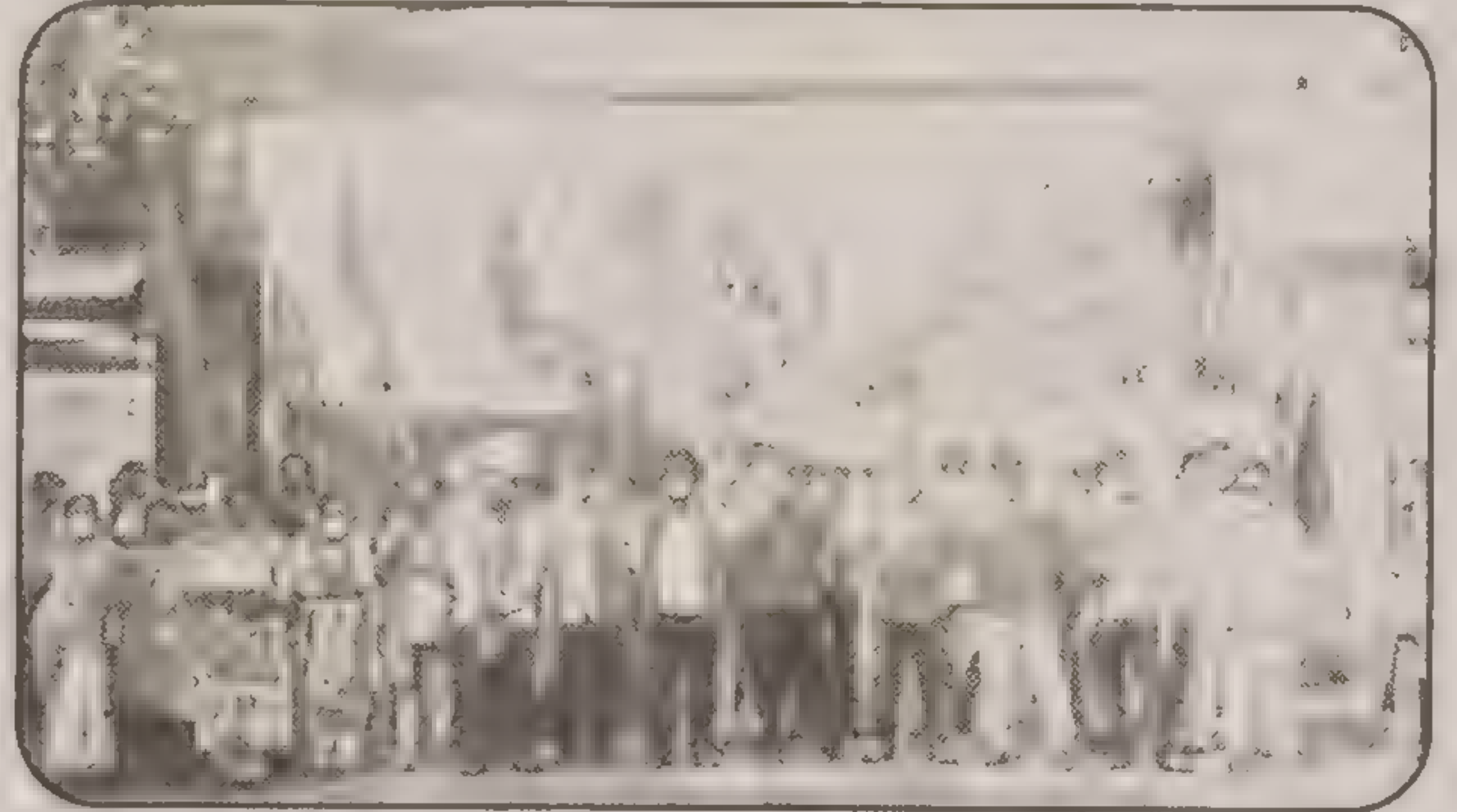
73 షెడ్యూల్ ఎంప్లాయిమెంట్లో కనీస వేతనాలు డిమాండ్ చేస్తూ సాగుతున్న కార్మిక గర్జన సిఐబియు పాదయాత్రలో ఆంధ్రప్రదేశ్ సిఐబియు రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి కామ్రేడ్ ఎం.వి.గవ్వూర్, రాష్ట్ర కోశాధికారి పి.వి.నాగేశ్వరరావు సంఘీభావంగా పాల్గొన్నారు.

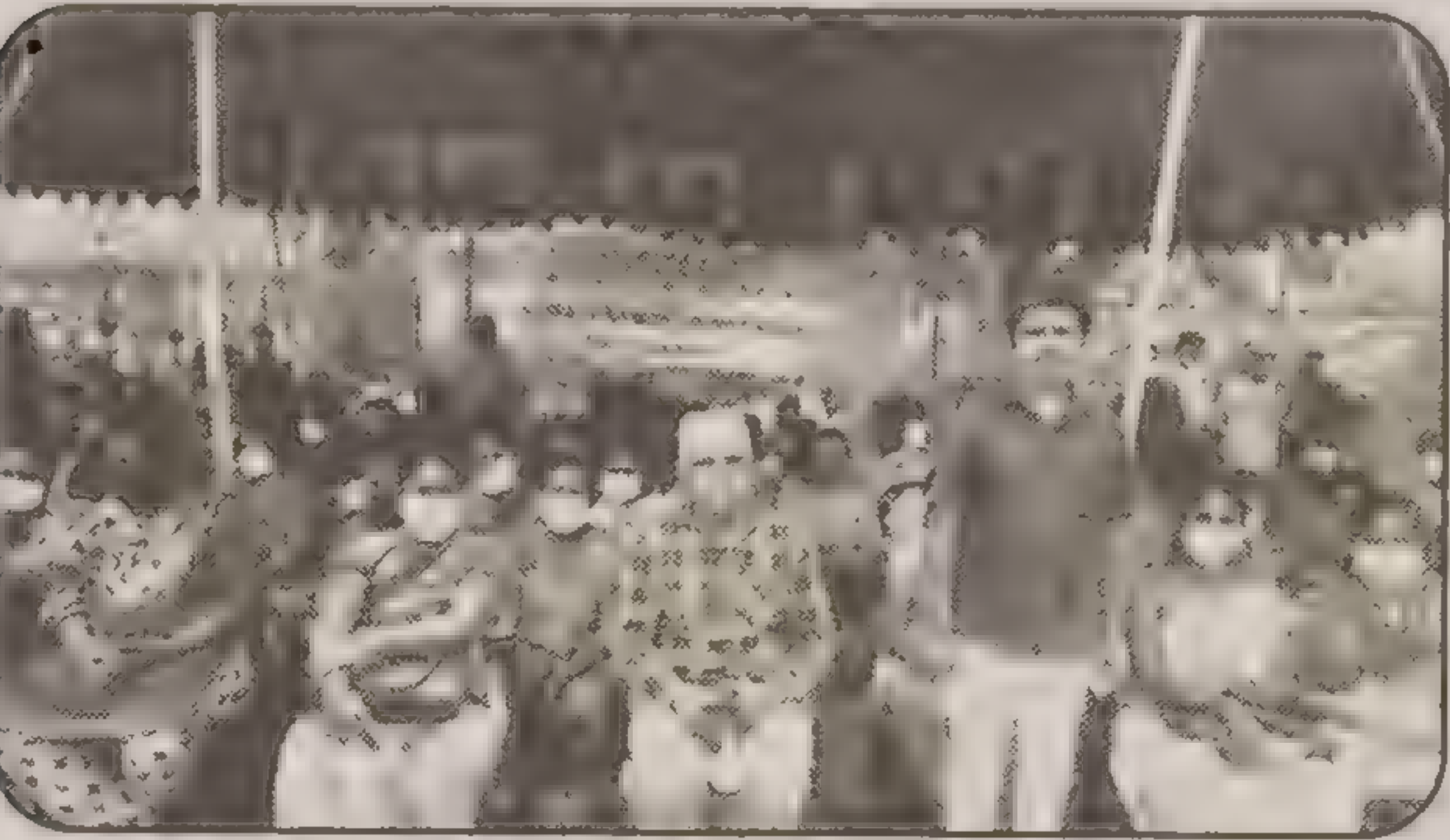
తిరుపతి సిబి : ట్రా అఫ్ చార్జీలను రద్దు చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ మగ్గం కార్మికులు తిరుపతి ఎపిఎసిఎడిసిఎల్ సిఎండి కార్యాలయం ఎదుట సిఐబియు ఆధ్వర్యాల చేపట్టిన ధర్నాలో పుత్తూరు, నగరి, నారాయణవనం మండలాల కార్మికులు పాల్గొన్నారు.

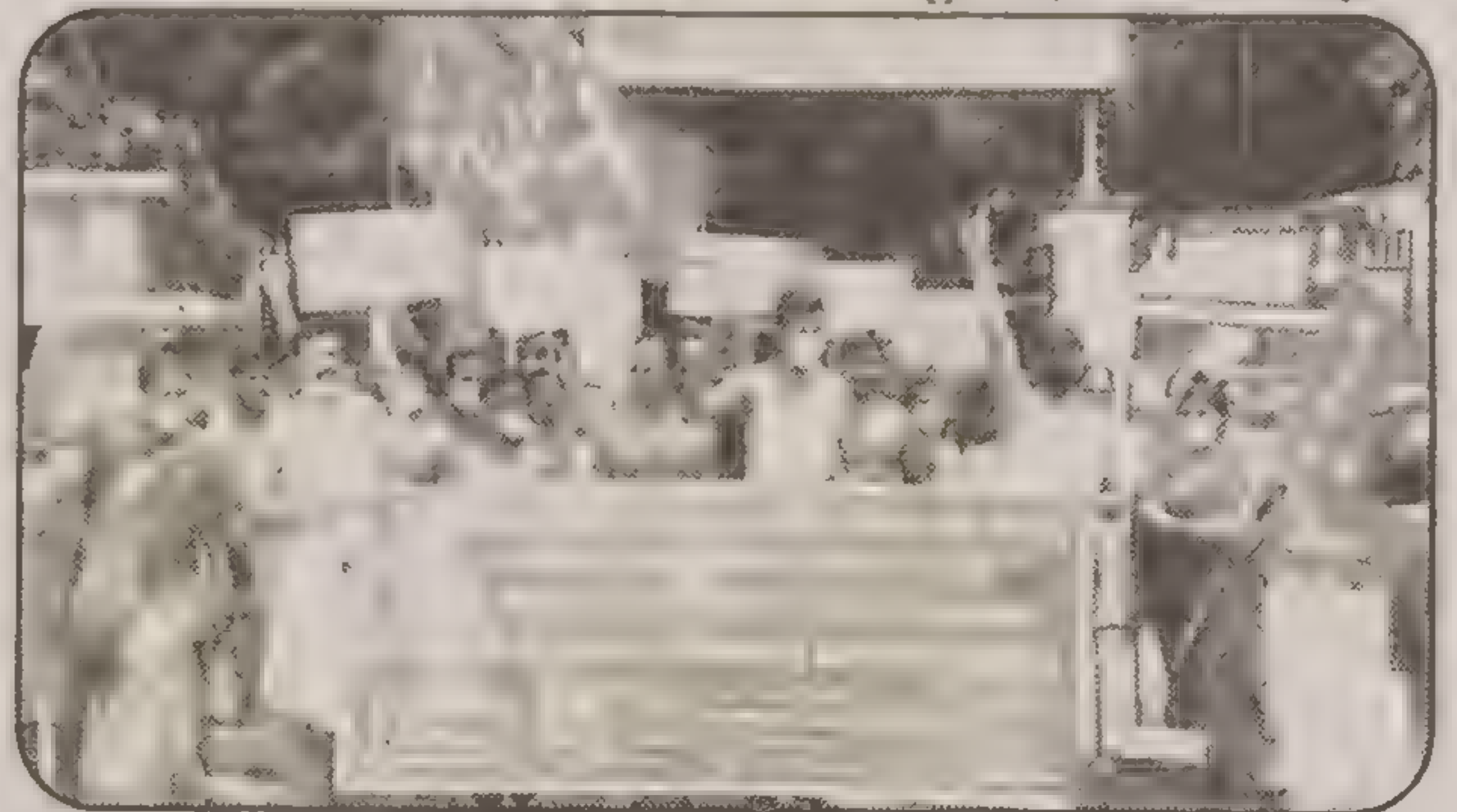
విజయవాడ జి.ఆర్.డి.ఎస్. రోడ్డులో రైల్వే శిక్షణా కేంద్రంలో సాత్ సింటర్ రైల్వే రాష్ట్రంలోని ఎం.పి. లతో సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. ఈ సందర్భంగా రైల్వే ఆస్తులు, స్టేడియాలు, క్వార్టర్లు, రైల్వే రైల్వే స్టేషన్లు ప్రైవేటీకరణకు వ్యతిరేకంగా నిరసన తెలుపుతున్న సిఐబియు

గుంటుపల్లిలోని నాలుగు వ్యాగన్ వర్క్ షాపులను ఒకే వర్క్ షాపుగా మార్పు చేస్తున్నందుకు, ఉద్యోగులను తగ్గిస్తున్నందుకు ధర్నా

అర్బన్ హెల్త్ సింటర్స్లో ఓబ్ సార్నింగ్ ఉద్యోగులను కొనసాగించాలని కోరుతూ విజయవాడలో ధర్నా

కాకినాడ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో 15 ఏళ్ల నుండి పని చేస్తున్న FNO, MNO, డెస్క్ ఇన్ చార్జ్లను, కార్పెంటర్, ఎలక్ట్రిషియన్లను అక్రమంగా తొలగించిన 65 మందిని తక్షణమే విధుల్లోకి తీసుకోవాలని, పెండింగ్లో ఉన్న 20 నెలల వేతనాన్ని వెంటనే ఉద్యోగులకు చెల్లించాలని డిమాండ్ చేస్తూ ధర్నా.

ఇబ్రహీంపట్నం విద్యుత్ శాఖ కమీషనర్ ఆఫీసు వద్ద పెండింగ్ బిల్లులు, వేతనాలు చెల్లించాలని, నగదు బదిలీ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టాల్సి, మెనూ చార్జీలు పెంచాలని, గ్యాస్ ప్రభుత్వమే సప్లయ్ చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ ధర్నా.

నెల్లూరు జిల్లాలో పెండింగ్ బిల్లులు, వేతనాలు చెల్లించాలని, నగదు బదిలీ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టాల్సి, మెనూ చార్జీలు పెంచాలని, గ్యాస్ ప్రభుత్వమే సప్లయ్ చేయాలని డిమాండ్ ఆఫీసు వద్ద ధర్నా.

ట్రాన్స్ కో కార్మికులను విధుల్లోకి తీసుకోవాలి

నెల్లూరు జిల్లా ఆత్మకూరు, వింజమూరు, రాచర్లపాడు సబ్ స్టేషన్లలో అక్రమంగా తొలగించిన 26 మంది కాంట్రాక్టు కార్మికులను తిరిగి విధుల్లోకి తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేస్తూ విజయవాడ అలంకార్ సెంటర్ ధర్నా చేశారు. వద్ద యునైటెడ్ ఎలక్ట్రిసిటీ కాంట్రాక్ట్ వర్కర్స్ యూనియన్ ఆధ్వర్యంలో మూడురోజులు ధర్నా

జరిగింది. ఈరోజు సీఐటీయూ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు పి.అజయకుమార్ ధర్నా ప్రారంభించి మద్దతు తెలిపారు.

యునైటెడ్ ఎలక్ట్రిసిటీ కాంట్రాక్ట్ వర్కర్స్ యూనియన్ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి ఎం.బాలకాశి మాట్లాడుతూ కాంట్రాక్టు జెట్ సోర్సింగ్ ఉద్యోగులను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తొలగించడం దారుణమని ప్రభుత్వానికి

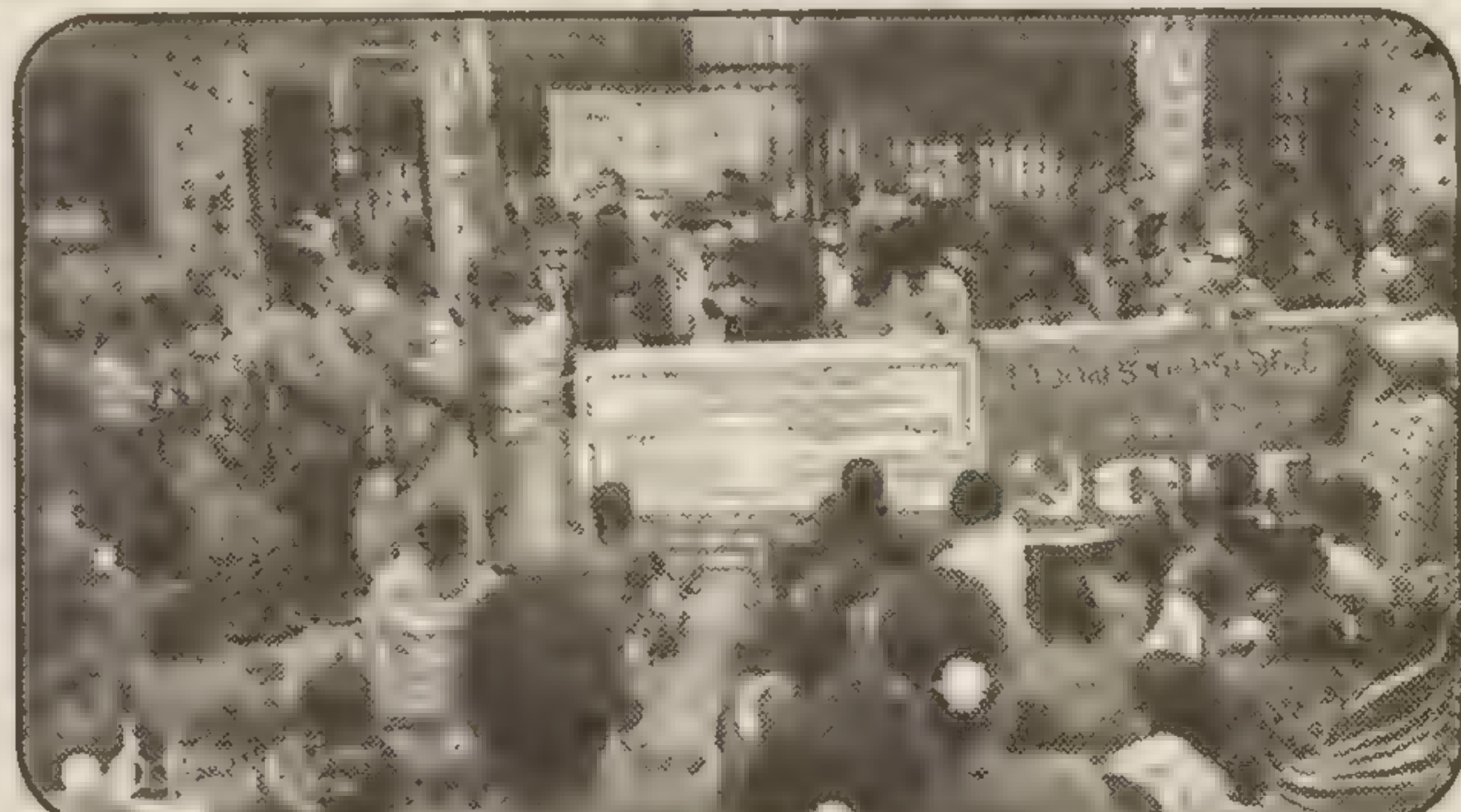

ఏమాత్రం చిత్తశుద్ధి ఉన్నా వెంటనే విధుల్లోకి తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేశారు.

విశాఖ స్టీల్ ప్లాంట్ వంద శాతం వ్యూహాత్మక అమ్మకంలో భాగంగా ట్రాన్సాక్షన్, లీగ్స్ ఎడ్వైజరీ నియామకానికి ఇంటర్వ్యూలు నిర్వహించడాన్ని నిరసిస్తూ ఉక్కు కార్మాగారం లోపలికి వెళ్లే అన్ని మార్గాలను విశాఖ స్టీల్ ప్లాంట్ కార్మికులు బైటాయించారు. విశాఖ

ఉక్కు పరిరక్షన కమిటీ పిలుపు మేరకు ఉదయం 8 నుండి 11 గంటల వరకు ఎనిమిది గేట్ల దారులను దిగ్బంధం చేశారు. పోరాటాన్ని నీరుగార్చడానికి స్టీల్ ప్లాంట్ యాజమాన్యం కుటిల ప్రయత్నం చేసినా అధిక శాతం మంది జనరల్ పిప్లెస్ కార్మికులు 11 గంటల వరకు దిగ్బంధం కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

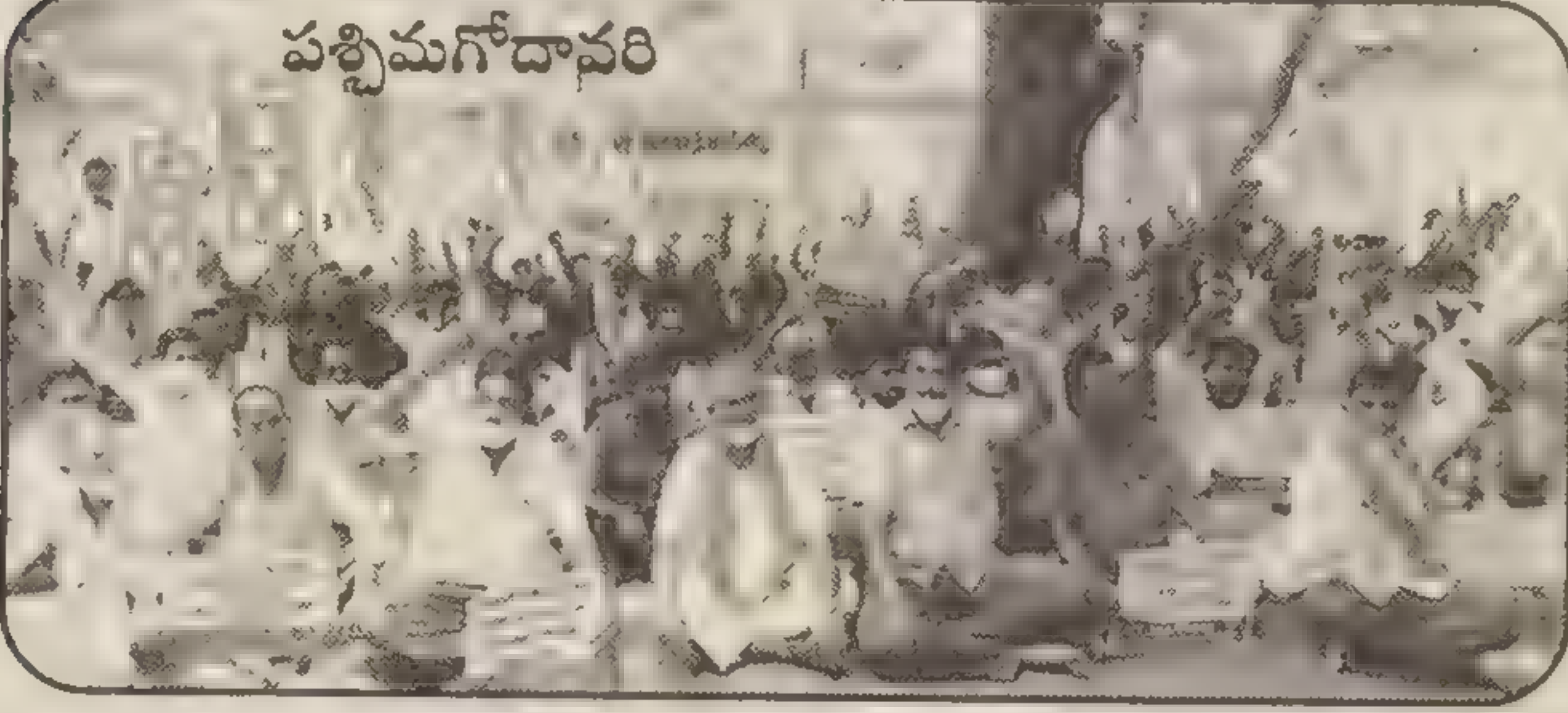

రాష్ట్ర కేంద్రం విజయవాడ అలంకార్ సెంటర్ ధర్నా చేశారు. వద్ద యునైటెడ్ ఎలక్ట్రిసిటీ కాంట్రాక్ట్ వర్కర్స్ యూనియన్ ఆధ్వర్యంలో మూడురోజులు ధర్నా జరిగింది. ఈరోజు సీఐటీయూ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు పి.అజయకుమార్ ధర్నా ప్రారంభించి మద్దతు తెలిపారు.

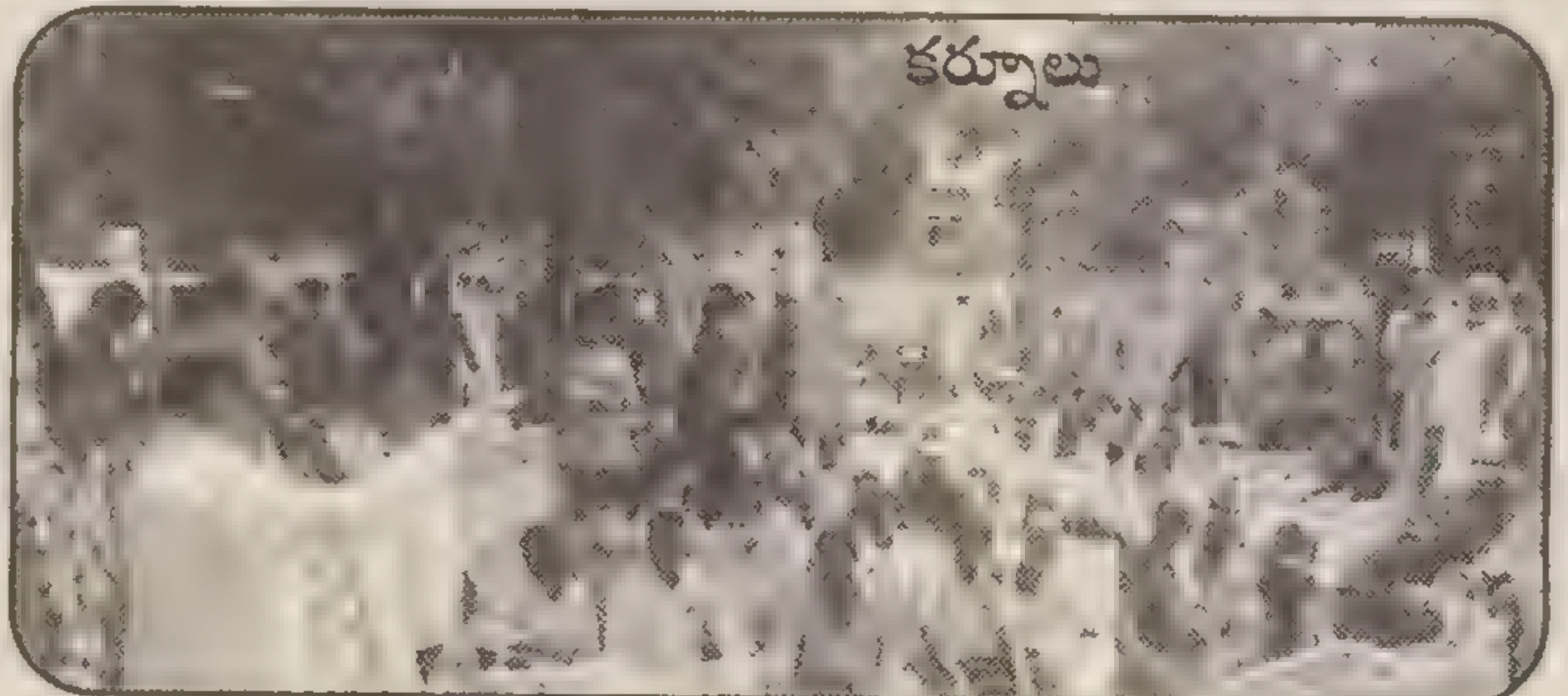

తమ సమస్యలు పరిష్కరించాలని, సంక్షేమ బోర్డులో పాత పద్ధతినే కొనసాగించాలని కలెక్టర్ కార్యాలయం ముందు భవన నిర్మాణ కార్మికుల ఆందోళనలు

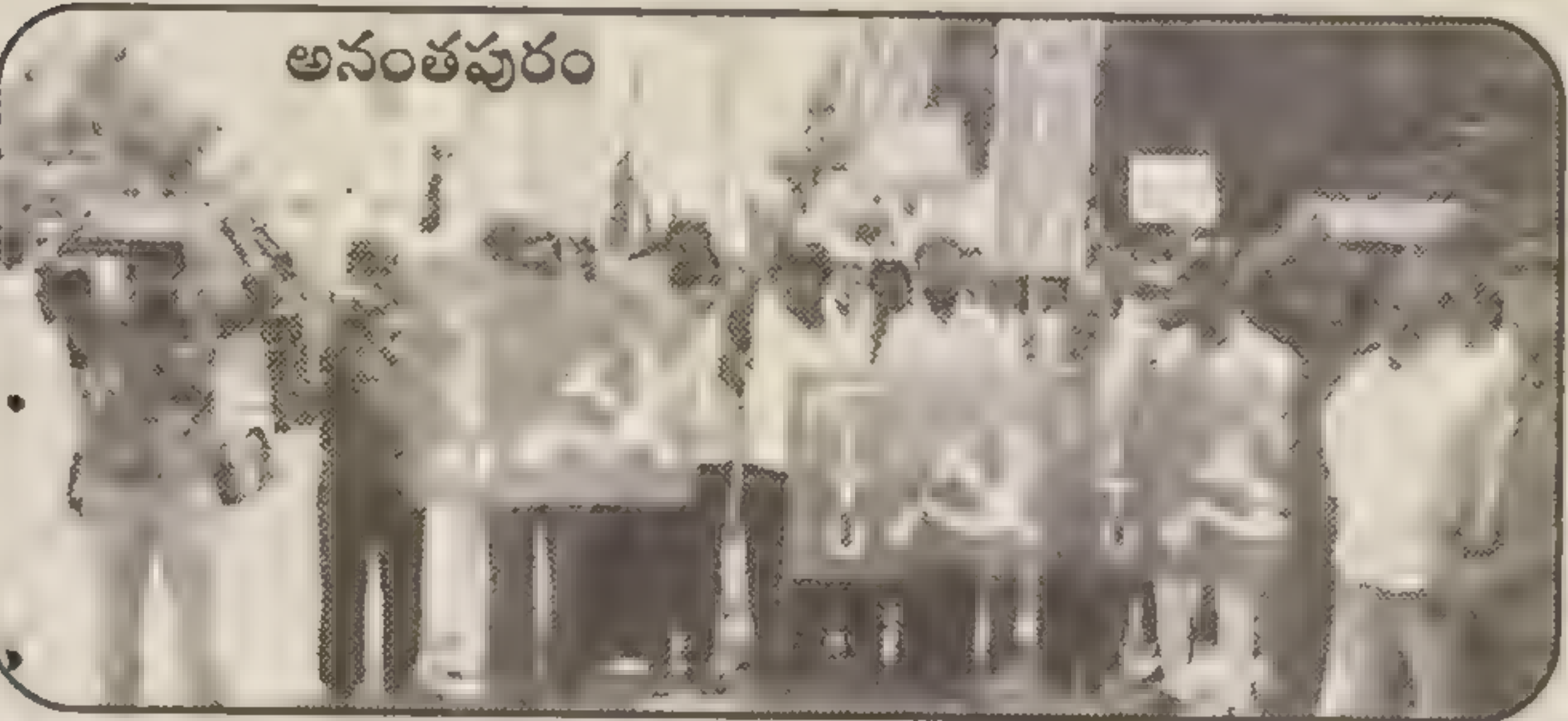
పబ్లిమగోదావరి

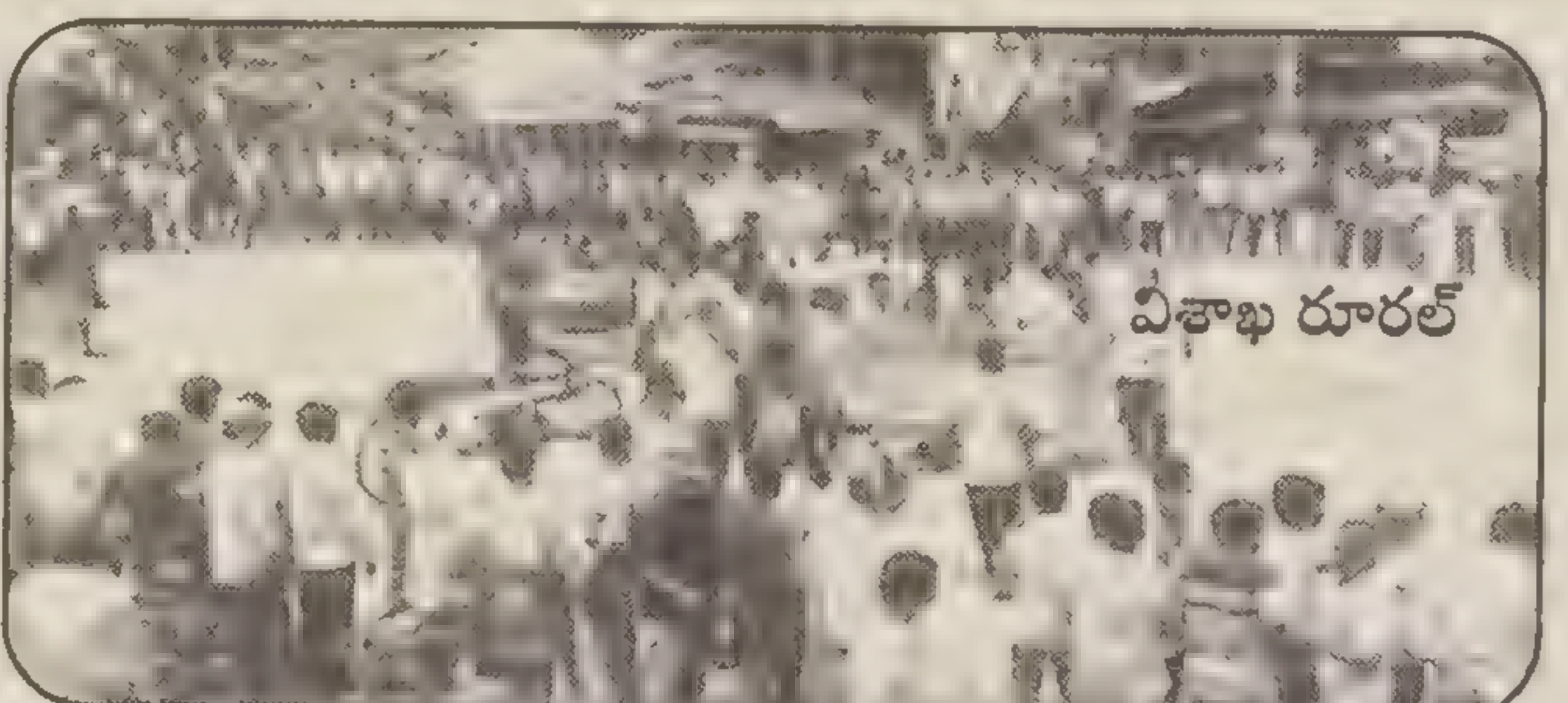
కర్నూలు

అనంతపురం

విశాఖ రూరల్

రైల్వేల రక్షణ కోసం ఐక్యపోరాటాలు

కేంద్రంలోని బీజేపీ ప్రభుత్వం రైల్వేను ప్రైవేటీకరించే దిశగా ఆడుగులు వేస్తోందని, ఆ విధానాలను అడ్డుకునేందుకు కార్మిక, ఉద్యోగ, ప్రజా సంఘాలు, యువత, కలిసొచ్చేవారితో ఐక్య పోరాటాలు చేయాలని రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం నిర్ణయించింది. 10 నెలలుగా ఢిల్లీ సరిహద్దుల్లో నిరసన దీక్షలు చేస్తున్న రైతులకు మద్దతుతో పాటు ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల పరిరక్షణ కోసం ఈ నెల 27న భారత్ బంద్ కు మద్దతుగా విజయవాడ రైల్వే స్టేషన్ వద్ద పెద్దఎత్తున ఉద్యోగులు నిరసన ర్యాలీ నిర్వహించాలని సమావేశం నిర్ణయించింది.

రైల్వేను ప్రైవేటీకరించాల్దని, రైల్వే ఆస్తుల్ని అమ్మకూడదని, ప్రజలపై భారాలు వేయరాదని కోరుతూ విజయవాడ ఎంబీవీకే భవన్ పక్కన బాలోత్సవ భవన్ లో సెంటర్ ఆఫ్ ఇండియన్ ట్రేడ్ యూనియన్స్ (సిఐటియు), ఏపీ రైల్వే కాంట్రాక్ట్ వర్కర్స్ అండ్ ఎంప్లాయిస్ ఫెడరేషన్ అధ్యక్షుల రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం నిర్వహించారు. ఈ సమావేశానికి రైల్వే కాంట్రాక్టు వర్కర్స్ అండ్ ఎంప్లాయిస్ ఫెడరేషన్ (సిఐటియు) ఏపీ కో-కన్వీనర్ వి.వి.ఎల్. నరసింహులు అధ్యక్షత వహించారు. సిఐటియు రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు వి.ఉమామహేశ్వరరావు మాట్లాడుతూ రోజూ 2.5 కోట్ల మంది ప్రయాణికులను, 8 లక్షల టన్నుల నిత్యావసరాలను చౌకగా రవాణా చేస్తున్నది ఇండియన్ రైల్వే

మాత్రమేనన్నారు. వృద్ధులు, పిల్లలు, వికలాంగులు, స్పోర్ట్స్, ఆర్మీ, ప్రజా ప్రతినిధుల ప్రయాణాలకు 47 శాతం సబ్సిడీ 2019-20లో రూ.46 వేల కోట్లు ఇచ్చిందన్నారు. రైల్వే ప్రైవేటు వ్యక్తుల చేతుల్లోకి వెళ్తే ఈ రాయితీలు ఇస్తారా, అభివృద్ధి పేరుతో ఆస్తుల లూటీ తగునా అని ప్రశ్నించారు. దక్షిణ మధ్య రైల్వే మజ్దూర్ యూనియన్ (ఎస్ఎస్ఆర్ఎంయు) విజయవాడ డివిజన్ జనరల్ సెక్రటరీ జిఎన్ శ్రీనివాస్ మాట్లాడుతూ రైల్వే అభివృద్ధిలో ప్రతిఒక్కరి కష్టమొందని, భారతీయ రైల్వే అంటే ప్రతి ఒక్కరికీ చెందిందన్నారు. కోవిడ్ సమయంలో ప్రత్యేక రైళ్ల పేరుతో కేంద్రం ప్రజల నుంచి అధిక చార్జీలు వసూలు చేసి దోచుకుందన్నారు. క్షేత్రస్థాయిలో అన్ని యూనియన్లూ, ప్రజా సంఘాలనూ కలుపుకుని ఐక్యపోరాటాల్లో పాల్గొంటామని, అప్పటికే కేంద్ర బీజేపీ ప్రభుత్వం నిర్ణయాన్ని వెనక్కి తీసుకోపోతే రైల్వే ఉద్యోగులుగా తాము సమ్మె చేయడానికి కూడా సిద్ధమేనని తెలిపారు.

“రామ్మీ పిన్న”కి వ్యతిరేకంగా గోళం విప్పిన నంగేలీ వ్యర్థ.. మొలక్కరేం!

- డా.జడా సుబ్బారావు

జిల్లాలో నిప్పులు పోసి చెరుగుతున్నాడు సూర్యుడు!

‘ప్రముఖుడి మరణానికి సంతాపం వ్రకటిన్నట్లుగా కదలకుండా నుంచున్నాయి చెట్లు.

గుడిసె పక్కనున్న చావిట్లో పరధ్యానంగా కూర్చుంది నంగేలీ. ఆమె చూపు చేసే పనిమీద లేదు. చేతులు మాత్రం యధాలాపంగా వెదురు బుట్టకు ఒక రూపాన్నివ్వడానికి ఆరాటపడుతున్నాయి.

దగ్గు తెరలుతెరలుగా వచ్చి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసినట్లు జ్ఞాపకాలు ఆమె కళ్లముందు మనకమనగ్గా కదలాడుతున్నాయి. మనసంతా గతకాలపు జ్ఞాపకాలతో చేదుగా అయిపోయింది. చేస్తున్న పనిని ఒక్క క్షణం

ఆపి పక్కంటి వైపు చూసింది. ఉండీ లేనట్లుగా ఉన్న గుడిసె ముందు అర్ధనగ్నంగా ఉన్న ఆడవాళ్ళూ, వాళ్ల కాళ్లచుట్టూ తిరుగుతూ కొంతమంది చిన్నపిల్లలూ కనిపించారు.

పుష్పవతి అయిన పదకొండేళ్ల పిల్లను పీట మీద కూర్చోబెట్టి కాళ్లకూ, చేతులకూ వసువు రాస్తున్నారు. ముసలివాళ్ళ చిన్నగొంతుతో ఏవో పాటలు పాడుతున్నారు. మొలకు చుట్టిన వస్త్రం తప్ప వాళ్ల ఒంటి మీద ఏ విధమైన ఆచ్ఛాదనా లేదు. పందిరి లేకుండా పెరిగే జాజితీగల్లా జుట్టు ఎలా పడితే అలా గాలికి ఎగురుతోంది. డొక్కల్లో నుంచి ఎముకలు బయటకు పొడుచుకొచ్చినట్లుగా కనిపిస్తున్నాయి.

పుష్పవతి అయిన పిల్ల వైపు చూసింది నంగేలీ. తనకు జరుగుతున్న వేడుక ఏంటో తెలియనట్లు అయోమయంగా అందరి వైపు చూస్తోంది. బురదలో పుట్టిన తామరపువ్వుల్లా మెరిసే కళ్లతో, దేహంలో అప్పుడప్పుడే కొత్తగా పుడుతున్న అవయవాలను చూసుకుంటూ బిడియం కలగలసిన చూపులతో అందరి వైపు చూస్తున్న ఆ పిల్లనలా చూడగానే నంగేలీ కళ్లల్లో నీళ్లు తిరిగాయి. ఈ వేడుక తర్వాత ఆ పిల్లకు జరగబోయే ‘మర్యాదలు’ ఎంత ఘనంగా ఉంటాయో, వయసు తారతమ్యం మరిచిన తోడేళ్ల గుంపు చేసే దాడి ఆ పసితనం మీద ఎంత దారుణమైన ముద్రవేస్తుందో తలచుకుంటున్న కొద్దీ నంగేలీ దేహం కంపించిపోతోంది.

పెళ్లై భర్త ఉన్న తనే నిత్యమూ ఏదో ఒక అవమానాన్ని ఎదుర్కొంటోంది. ఇష్టంతో పనిలేకుండా అవమానాల కాష్టాన్ని భరిస్తోంది. ఇక రేపటి నుంచి ఆ పిల్ల కూడా తమతో పాటే ఈ అవమానాల్ని ఎదుర్కోవడానికి సిద్ధం కావాలి. గుండెలోతుల్లోకి గుచ్చుకుపోయే ముళ్లను తొలగించుకుని నవ్వుకుంటూ బతకడం అలవాటు చేసుకోవాలి. ఎదురుతిరిగితే అవమానాలు భరించాలి. పెళ్లికాకపోతే తల్లిదండ్రుల ముందూ, పెళ్లైతే భర్త ముందూ చేసే అత్యాచారాల్ని సహించాలి. ఊరంతా తిప్పుతూ, కొడుతూ, తిడుతూ, ముఖాన ఊమ్మేస్తూ సాగించే క్రతువులో బలిపశువుగా తలొంచాలి. చిన్నపిల్లలా, పడుచువాళ్లా, ముసలివాళ్లా అనే తేడా లేదు. స్త్రీలైతే చాలు... పాలుతాగిన రొమ్ముల్లో నుంచి పన్నులు రాబట్టడానికి ఎగబడుతుంటారు!

ఆలోచన నుంచి బయటపడి సగం పూర్తైన వెదురుబుట్టను పక్కన పెట్టింది. దాన్ని చూస్తుంటే తనకూ, వెదురు బుట్టకూ

తేడా లేదనిపించి దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి పైకి లేచి నిలబడింది నంగేలి.

తనవంక నవ్వుతూ చూస్తున్న చిరుకందన్ కనిపించాడు. ఒక్క క్షణం నంగేలి తత్తరపడింది. “ఎంత సేపయింది వచ్చి” అంది అతని వంక చూస్తూ.

“రాణీగారి చూపులు దిక్కుల్ని గాలిస్తున్నప్పుడే వచ్చాను” అన్నాడు చిరుకందన్. నంగేలిని ఏడిపించడానికి అప్పుడప్పుడూ ఇలా మాట్లాడతాడని ఆమెకు తెలుసు. ఏమీ మాట్లాడకుండా అలాగే నిలబడింది.

“దేని గురించో ఆలోచిస్తున్నావు?” అన్నాడు. నంగేలి ఏమీ మాట్లాడకుండా వీక్కింటి వైపు చూసింది. చిరుకందన్ ఆమె మనసు గ్రహించాడు. దగ్గరగా చేరి “మనకూ ఢిక అమ్మాయి ఉంటే బాగుండేది కదా” అన్నాడు. అతడి వైపు విస్మయంగా చూసిన నంగేలి “ఒద్దొద్ద... ఆడపిల్లను కని రాబందులకు ఎరవేయడం కంటే పిల్లలేకుండా ఇలా ఉండడమే మేలు” అంది గుడిసెలోకి నడుస్తూ.

మౌనంగా ఆమెను అనుసరించాడు చిరుకందన్. భర్తకు అన్నం పెట్టి ఎదురుగా ఏమీ మాట్లాడకుండా కూర్చుంది నంగేలి. ఆమె మౌనం చిరుకందన్ భరించలేకపోతున్నాడు. ఏదైనా మాట్లాడితే బాగుండనిపించింది. కాసేపయ్యాక “నాకు కూడా జాకెట్ వేసుకోవాలని ఉంది” అంది నంగేలి భర్తవైపు చూస్తూ. తింటున్న ముద్ద గొంతులో ఇరుక్కున్నట్లుగా ఉక్కిరిబిక్కి రయ్యాడు చిరుకందన్. “ఆడదానికి మానం, అభిమానం రెండు కళ్లలాంటివి. ఏ కంటికి శుక్లం వచ్చినా చూపు మందగిస్తుంది. ఏది ఏమైనా నేను జాకెట్ వేసుకుంటాను” అంది స్థిరంగా నంగేలి.

“ఎదను కప్పుకోవాలన్న ఆలోచన వచ్చినప్పుడల్లా శ్రమను రెట్టింపు చేయాలి. జాకెట్టు వేసుకున్న ప్రతిసారీ ఆ శ్రమను

పన్నుగా చెల్లించాలి. ఆత్మాభిమానాన్ని కాపాడుకోవడం మంచిదే అయినా ఎదిరించి బతకడం ఎంత కష్టమో తెలిసిన దానివి. నీ నిర్ణయాన్ని నువ్వే పునరాలోచించుకోవాలి” అన్నాడు చిరుకందన్.

భర్తవంక బాధగా చూసింది నంగేలి. జాకెట్ ధరించి, పన్ను కట్టలేక వసూలు గుంపు చేతిలో అసువులు బాసిన ఆడవాళ్లు గుర్తొచ్చారు. గేలిచేస్తూ కర్రలతో కొడుతూ ఊరంతా తిప్పుతుంటే కళ్లలో నీళ్లు కళ్లలోనే కుక్కుకుని వాళ్లవంక జాలిగా చూడగలిగారే తప్ప ఎదిరించే సాహసం చేయలేక పోయారు. ఎదిరిస్తే తమకూ అదే గతి పడుతుందని తెలుసు. కళ్లముందు పుట్టి పెరిగిన వాళ్లా, కలిసి తిరిగినవాళ్లా, చిన్న చిన్న కోరికలు కూడా తీర్చుకోలేని దుర్భర బతుకులు బతికి మట్టిలో కలిసిపోయారు. ఈ హింసకు కారణమెవరైనా దాన్ని భరించేవాళ్లకే ఆ బాధ తెలుసు.

నంగేలి మనసులో ఆవేదన సుదులు తిరగసాగింది. కాసేపు ఆలోచనలతో నతమతమయింది. ఆ తర్వాత చిరుకందన్ను చూస్తూ “ఇలా ఎంతకాలం?” అంది.

“మన బొందిలో ప్రాణం ఉన్నంతకాలం, మనకీ భూమీద నూకలున్నంత కాలం” అన్నాడు.

“అంతకుమించి ఏమీ చేయలేమా?” అడిగింది నంగేలి.

“బలవంతుడు బాకు విసిరితే బలహీనుడు ఎంతదూరం పరిగెత్తగలడు? ఎంత దూరం పరిగెత్తినా అదే ఆకాశం... అదే ఆచారం! వాళ్ల భోగాల కోసం బొక్కసాలు నింపడమే మన బతుకులోని పరమార్థంగా మారిపోయింది. మట్టిలో కలిసిన మన పూర్వీకులంతా ఇలా సగం బట్టతోనే బతుకులు గడిపారు. ఈ వివక్ష మనతోనే ఆగిపోవచ్చు. లేదా పేర్లా, రూపాలూ మార్చుకుంటూ మన జాతిని

వెంటాడుతూనే ఉండొచ్చు. ఒక్కటి గుర్తుపెట్టుకో... నలుగురూ నడిచే దారిలో వెళ్తే తినే బియ్యం గింజల మీద మన పేరు రాసి ఉంటుంది. సొంత దారిలో వెళ్లాలనుకుంటే అవే బియ్యం గింజల్ని మన దేహంపైన చల్లుతారు.”

భర్తవంక విస్మయంగా చూసింది నంగేలి.

“చావుకీ వన్నుకీ భయపడి ఎంతకాలం తలవంచుతాం! బయటకి వెళ్తే అర్ధనగ్నంగా ఉన్న మా దేహాలపైన వాళ్లు చూపుల శూలాల్ని గుచ్చుతున్నారు. స్త్రీలు ఏ కులంలో పుట్టినా స్త్రీలే! పుట్టిన పసిబిడ్డకు కూడా నలుగురి ముందూ పాలివ్వాలంటే తల్లి ఎంతో సిగ్గుపడుతుంది. అలాంటిది మొలకు చిన్న వస్త్రాన్ని చుట్టుకుని ఎదభాగాన్ని వదిలేయడమంటే బతికుండగానే రాబందులు పీక్కుతిన్నట్లుగా ఉంది. తమ ఎదను కప్పుకోవడానికి ఉన్నత కులాల స్త్రీలకు అనుమతులిచ్చిన రాజులు, కింది కులాల ఆడవాళ్ల రొమ్ములపైన పన్నులు వేసి మనుగడ సాగించడం నీచకరం. నాకోసం కాకపోయినా నా తర్వాతి తరాల విముక్తి కోసమైనా ఏదో ఒకటి చేయాలి” నంగేలి మాటల్లో దుఃఖపు నుడులేవో తిరుగుతున్నాయి.

ఏమీ మాట్లాడకుండా చేయి కడుక్కోవడానికి బయటకు వెళ్తున్న భర్తను చూస్తూ కిందకు జారిన చీర చెంగును ఎదచుట్టూ కప్పుకుంది నంగేలి. చేతులకున్న మట్టిగాజులు గలగలమని చప్పుడు చేశాయి. నుదుట పెట్టుకున్న ఎర్రని తిలకం ఆమె ముఖానికి మరింత అందాన్నిచ్చింది. భూజాల మీదుగా ఎదచుట్టూ పైట కప్పుకోవటం ఆమెకెంతో ఆనందంగా ఉంది. అలా జీవితాంతం ఉండాలంటే - వచ్చే కూలీ మొత్తం పన్నుగా చెల్లించాలి. రోజంతా గొడ్డుచాకిరీ చేస్తున్నా వచ్చే కూలీ తక్కువ. దాన్ని తీసుకెళ్లి పన్నుగా చెల్లిస్తే

పూట గడవడం ఎంత కష్టమో ఆమెకు తెలుసు. లోపలికి వస్తున్న భర్తను చూస్తూ “ఇలా కప్పుకుంటే బాగున్నానా” అంది నంగేలి. ఆమె వైపు ఆశ్చర్యంగా చూసిన చిరుకందన్ కు అందం రంగులోనే కాదు, ఆత్మవిశ్వాసంలో కూడా ఉంటుంది అనిపించింది. ఒక్క క్షణం కన్నార్పకుండా ఆమె వంక చూసి “కట్టుకున్న వాడిని కనుక కప్పుకుంటే బాగున్నావని అనగలను. కానీ విప్పుకుని తిరగమని రాజాజ్ఞలు చెబుతుంటే మనస్ఫూర్తిగా ఆ మాటెలా అనగలను” అన్నాడు. నంగేలి కళ్లు జలపూరితాల యాయి. రెండు కన్నీటిబొట్లు ఆమె చెంపలపై జారాయి.

కప్పుకున్న పైటను కిందికి జారుస్తూ “ఆ భగవంతుడు స్త్రీలకు మానం, అభిమానం పెట్టకుండా ఉంటే బాగుండేది. భర్తకు మాత్రమే చూపించాల్సిన ఎదభాగాన్ని అందరికీ చూపిస్తూ తిరగాలంటే సిగ్గుతో చచ్చిపోవాలనిపిస్తుంది” అంది.

చిరుకందన్ ఆమెకు దగ్గరగా జరిగాడు. ఆమె తలను పైకెత్తి బుగ్గలపై కన్నీటిని తుడిచి తల నిమిరాడు.

“చూడు నంగేలీ... పాలకులు విషం చిమ్మే పాముల్లాంటివాళ్లు. అదనుచూసి కాటేస్తారు. మనలాంటి విధివంచితులు చెదలాంటి వాళ్లు. కుప్పలు కుప్పలుగా పుడుతుంటారు, చస్తుంటారు. ప్రపంచం తీరే అంత... కాటేసే పాముల్ని వదిలేసి చెద పురుగుల్ని చంపడం పైనే రాజుల దృష్టి ఉంటుంది. రాజ్యాల మనుగడ ఆధారపడి ఉంటుంది. నా ముందో నాలుగోడల మధ్యో నీకు నచ్చినట్టుగా ఉండు. గుమ్మం బయటకెళ్తే మాత్రం నీ ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రదర్శించకు. ఎందుకంటే అది వాళ్లకు గర్వంలా, అహంభావంలా కనిపిస్తుంది...” అన్నాడు చిరుకందన్.

“మనసులో ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రకటించుకోడానికే ఇంత భయపడు తున్నాం. గుండెల మీద ఏ ఆచ్ఛాదనా

లేకుండా అందరి ముందూ తిరగాలంటే నాకెంత అవమానంగా ఉంటుందో ఆలోచించారా” అంది నంగేలి.

“మనిషిగా గుర్తించని చోట మానాభిమానాల ప్రసక్తి ఎందుకు? అయినా నువ్వొక్కదానివే కాదుగా... కింది కులాల్లో పుట్టిన ఆడవాళ్లంతా అలాగే చేస్తున్నారు. బతుకుతూ చస్తున్నారు. జుట్టు, గెడ్డం పెరిగాయని మగవాళ్లంతా ‘తలక్కరం’ (పెరిగిన జుట్టు, గెడ్డం మీద విధించే పన్ను) కడుతుంటే, ఆడవాళ్లంతా ‘ములక్కరం’ చెల్లిస్తున్నారు. ఇదేంటని అడిగితే అమానుషాలు జరుగుతుంటాయి. నోరిప్పితే సమాధులు మొలుస్తుంటాయి. కళ్లముందు జరుగుతున్న వాటిని పట్టించుకోకుండా గుడ్డోళ్లుగా బతికితేనే ఈ దేశంలో మన కన్ను శాశ్వతంగా మూతపడకుండా ఉంటుంది” అన్నాడు చిరుకందన్.

‘అటువంటి దేహం ఉన్నా ఒకటే పోయినా ఒకటే’ నంగేలి మనసు లోలోపలే ఉడికిపోసాగింది. భర్త మాటలతో సమాధాన పడలేకపోయింది. అందరూ స్త్రీలే... అయినా కులాన్నిబట్టి హెచ్చుతగ్గులు, అంతన్నల్ని బట్టి హెచ్చుతగ్గులు, అవయవాలను బట్టి హెచ్చుతగ్గులు... తన కళ్లముందే తన జాతివాళ్లంతా ఎదను కప్పుకోకుండా మానాన్ని బహిర్గతం చేయడం నంగేలికి రుచించట్లేదు. నిమ్మకులాల స్త్రీలపట్ల అమానుషంగా ప్రవర్తిస్తూ అర్థంలేని పన్నులు వసూలు చేయడాన్ని ఆమె తట్టుకోలేకపోతోంది. తన బతుకు ఏవైనా నరే... జాకెట్ వేసుకోవాల్సిందే. చన్నుల మీద పన్నులు వేసి ఆనందిస్తున్న పాలకులకు గుణపాఠం నేర్పాల్సిందే!

ఆమెలో ఏదో పట్టుదల...!

మర్నాడు ఉదయమే లేచి పెందలకడే వనంతా పూర్తి చేసుకుంది నంగేలి. చిరుకందన్ పనికి వెళ్లగానే గుడిసెలోకి వెళ్లి తడికె దగ్గరగా వేసుకుంది. తెల్లటి వస్త్రాన్ని

తీసుకుని ఎదనిండుగా కప్పుకుని అద్దం ముందు నిలబడింది. సగం పగిలిన అద్దంలో రెండు ప్రతిరూపాలుగా కనిపిస్తున్న తన దేహాన్ని చూసి మురిసిపోయింది. బయటకి వచ్చి తడిక దగ్గరగా వేసి పొలం పనికి బయలుదేరింది.

రోజూ నడిచే దారే అయినా ఆ రోజెందుకో ఆ దారి నంగేలికి కొత్తగా ఉంది. దారి వెంట నడుస్తున్న మిగతా స్త్రీలందరూ నంగేలి వంక కొత్తగానూ, వింతగానూ వెరిసే కళ్లతోనూ చూడసాగారు. అవేమీ పట్టించుకునే స్థితిలో లేదు నంగేలి. ఆత్మన్యూనతను జయించాలన్న ఆత్మవిశ్వాసమేదో ఆమె అడుగుల్లో ప్రతిఫలించసాగింది.

ఉత్సాహంగా నడుస్తున్న నంగేలీ ఎదురుగా కనిపించిన పన్ను వసూలు అధికారిని చూసి ఒక్క క్షణం తడబడింది. పైనుంచి కిందకీ కింద నుంచి పైకీ చూస్తూ పాములా బున కొడుతున్న అతణ్ణి పట్టించుకోకుండా అడుగు ముందుకేసింది.

“ఏయ్... ఆగు... నువ్వు చేస్తున్న వనేమిటో నీకు తెలుస్తోందా?” గర్జించాడతను.

“మీ విధానాల మీద నిరసన ప్రకటిస్తున్నా.”

“అందుకు వన్ను చెల్లించాలి. ఒక్కోసారి ప్రాణాల్ని కూడా ఫణంగా పెట్టాలి.”

“ఏ జాతిలో మట్టినా స్త్రీకి ప్రాణంకంటే మానమే విలువైనది” అంది నంగేలి.

“రాజాజ్ఞను ధిక్కరిస్తున్నావు. అందుకు భారీ మూల్యం చెల్లించుకోవాలి.”

“రాజాజ్ఞలు ప్రజల్ని రక్షించాలి. బలహీనుల్ని దోచుకుంటూ స్త్రీల మానాల్ని హరించకూడదు” చెప్పి ముందుకు కదిలింది నంగేలి.

పన్ను వసూలు అధికారి అహం దెబ్బతింది. 'ఇంతకింతా అనుభవిస్తావ్' అని మనసులో అనుకుని... "సాయంత్రం ఇంటికి వస్తా. నువ్వు చేస్తున్న పనికి పన్ను ఎంత చెల్లించాలో అక్కడే చెబుతా" అన్నాడు వికృతంగా నవ్వుతూ.

నంగేలి వెనక్కి చూసింది. అతని చూపులో నిద్రలేచి బుసలు కొడుతున్న కోరికల అగ్నిగుండాలు కనిపించాయి. మాటువేసి మట్టుబెట్టే పెద్ద పులి నిశ్శబ్దం తాండవించింది. 'దేహం నాది కాదు' అనుకుంటే పన్ను రద్దవుతుంది. ఆత్మగౌరవాన్ని ప్రకటిస్తే ఊపిరి ఆగిపోతుంది! నంగేలి ఆలోచనలు ముళ్లకంచెలో చిక్కుకున్న వస్త్రపు చెంగులా చీరుకుపోతున్నాయి.

సూర్యుడు పడమటి కొండలవైపు నడక సాగించాడు. పెద్దగా మాట్లాడుకుంటూ గుంపును వెంటేసుకుని వస్తున్న పన్నుల వసూలు అధికారిని చూడగానే పల్లె గడవల్లో కలవరం బయల్దేరింది. అమాయకుల ముఖాల్లో ఆందోళన తొంగిచూసింది. వాళ్ల అడుగుల ధాటికి పైకిలేస్తున్న ధూళి కళ్లల్లో పడకుండా చేతుల్ని అడ్డు పెట్టుకుంటూ వాళ్లు వెళ్తున్న వైపు చూడసాగారు.

నంగేలి గుడిసె ముందు ఆగి తడికెమీద దబదబమని కొడుతూ, "నంగేలీ... బయటకురా" పిలిచాడు అధికారి.

తడికె తెరిచి బయటకి చూసింది నంగేలి. జింకను వేటాడ్డానికొచ్చిన పులుల గుంపులా కనిపించారు. చేయి ముందుకు చాపి "పన్ను డబ్బులు..." గర్జించాడు అధికారి.

"ఒక్క నిమిషం" లోవలికి వెళ్లబోయింది నంగేలి.

"అప్పుడేనా... రొమ్ములు పట్టి చూడాలి కదా, కొలత వెయ్యకుండా ఎంత

పన్ను కట్టాలో ఎలా తెలుస్తుంది" అన్నాడు వెకిలిగా నవ్వుతూ.

అధికారితో వచ్చిన కళ్ల జతలన్నీ కోరికతో కాలిపోతూ నంగేలి దేహం వైపు దృష్టి సారించాయి. అవమానం, ఆక్రోశం, అసహ్యభావన... అన్నీ కలగలసిన వైరాగ్యవేదో ఆమెను నిలుపునా దహించసాగింది. గుండె గట్లను దాటుకుని కళ్లల్లో పొంగి ప్రవహిస్తున్న బాధను పంటి బిగువున భరించింది. ఏదో చేయాలన్న కోపం వేడివేడి ఉచ్చాస నిశ్వాసాలుగా బయటకు రాసాగింది. ఏమీ చేయలేని నిస్సహాయత పదునైన కత్తిగా మారి గుండెల్ని ముక్కలు ముక్కలుగా కోస్తున్నట్లుగా అనిపించింది.

ఏదో చేయాలి... ఈ దేగ చూపుల నుంచీ, ఉక్కు పిడికిళ్ల నుంచీ శాశ్వతంగా విముక్తి పొందడానికి ఏదో ఒక మార్గాన్ని అన్వేషించాలి. ఇన్నేళ్లుగా భరిస్తున్న శారీరక, మానసిక రంపపుకోతకు ఈనాటితో సమాధి కట్టాలి. పరిపరి విధాలుగా ఆలోచిస్తూ మెల్లగా నడుస్తూ అధికారి ముందుకు వచ్చింది నంగేలి.

తనివితీరా తడిమి చూసి తన అహాన్ని సంతృప్తి పరుచుకోవాలని ఎదురుచూస్తూ చుట్టూ ఉన్న గుంపును చూసి మీసాన్ని మెలేశాడు అధికారి.

ఎదపైనున్న వస్త్రాన్ని విప్పినట్లే విప్పి ఒక్క ఉదుటున గుడిసె లోపలికి వచ్చి తడిక వేసేసింది నంగేలి. ఊహించని ఈ హఠాత్పరిణామానికి ఆ అధికారి బిత్తరపోయాడు. చుట్టూ చేరి చూస్తున్న వాళ్లముందు తల కొట్టేసినట్లయింది. దవడలు బిగుసుకున్నాయి. కోపంగా తడిక మీద కొట్టాడు.

కాసేపటికి తడిక తెరుచుకుని బయటకి వచ్చింది నంగేలి. ఆమె చేతుల్లో అరిటాకు, అందులో రక్తంతో నిండిన రెండు మాంసం ముద్దలు కనిపించాయి.

కొండనుంచి దూకుతున్న జలపాతాల్లా ఆమె వక్షోజాల నుంచి స్రవిస్తున్న రక్తధారల్ని చూసి పన్ను వసూలు గుంపు భీతిల్లిపోయింది.

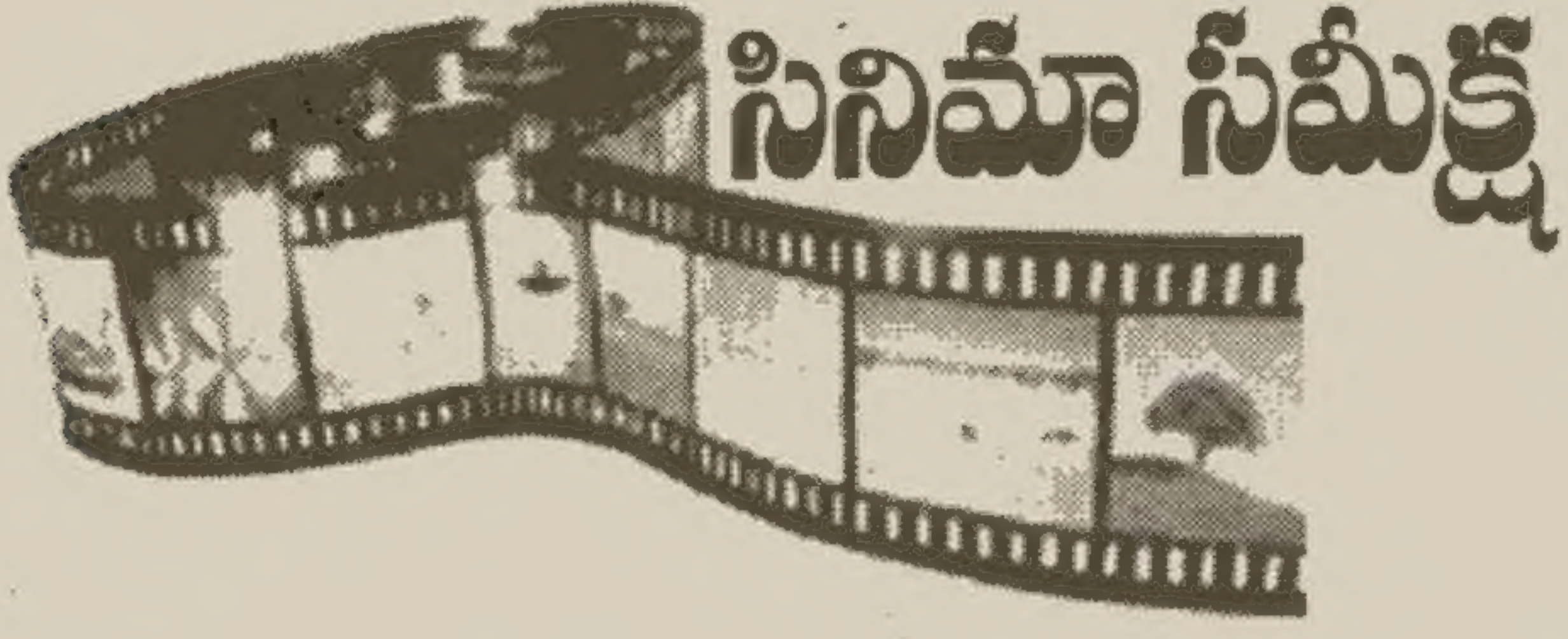
ఆ దృశ్యాన్ని చూడలేక కళ్లకు చేతుల్ని అడ్డుపెట్టుకుంటూ పారిపోతున్న వాళ్లను పిలుస్తూ "బాబూ... రండి... వీటికోసమేగా వచ్చింది. తీసుకెళ్లి కొలత వేయండి. వచ్చిన డబ్బులతో మీ రాజ్యానికి రత్నాల తొడుగూ, మీ రాజుకి ముత్యాల గొడుగూ పట్టండి. ఇన్ని దారుణాలకు సాక్షిగా ఉన్న ఆ దేవుడికి రక్తాభిషేకం చేయించండి. విభజించి పాలిస్తూ ఆడదాన్నీ మానాన్నీ అభిమానాన్నీ అర్థనగ్నంగా నిలబెట్టి పన్నులు వసూలు చేస్తున్న మీ రాజుకి ఇవి నా బహుమతిగా చెల్లించండి. అమ్మ పాలు తాగి పెరిగిన మీరు రాక్షసుల్లా మారకండి. కొంచెం మానవత్వాన్ని చూపించండి. ఎదను కప్పుకున్నందుకు ఏడుస్తూ పన్ను కడుతున్న మా దయనీయ బడుగుజాతి స్త్రీల మానాభిమానాలతో ఆడుకునే దాష్టీకాన్ని ఆపమని చెప్పండి..."

నేలకు వాలిన మహావృక్షంలా పడిపోయింది నంగేలి. ఎదనుండి పొంగి దేహమంతటా వ్యాపిస్తున్న రక్తం-చుట్టూచేరిన స్త్రీల కళ్లల్లో ఎరుపుజీరగా మారింది. ములక్కరానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడి విజయం సాధించేలా చేసింది. నంగేలి త్యాగాన్ని చరిత్రలో లిఖితం చేసింది. భార్యపై అవ్యాజమైన ప్రేమతో ఆమె చితిలోకి దూకి ప్రాణత్యాగం చేసిన మొదటి 'పతీ సహగమనాన్ని' నమోదు చేసింది.

(18వ శతాబ్ది ప్రారంభంలో- కేరళలోని ట్రావెన్కోర్ సంస్థానాధీశులు విధించిన అసంబద్ధమైన, అమానవీయమైన 'రొమ్ముపన్ను'కు వ్యతిరేకంగా చైతన్యగళాన్ని వినిపించి ప్రాణత్యాగం చేసిన 'నంగేలి' వ్యధ... ఇది చరిత్ర చెప్పిన కథ...!)

(ఈనాడు దినపత్రిక నుండి సేకరణ)

రైతు ఇతి వృత్తమే 'లాభం'

విలక్షణమైన సినిమాలు, వైవిధ్య పాత్రల్లో నటించి తమిళంలో పాటు తెలుగులోనూ తనకంటూ ఓ గుర్తింపు తెచ్చున్నారు విజయ సేతుపతి. ఆయన కథా నాయకుడిగా నటించిన తాజా చిత్రం 'లాభం'. రైతు సమస్యలు, ఉమ్మడి వ్యవసాయం, రైతు సంఘాల ఎన్నికలు ఇతివృత్తంతో ఈ సినిమా తెరకెక్కింది. దేశంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం

ప్రవేశపెట్టిన చట్టంపై రైతులు నెలల తరబడి పోరాటం చేస్తున్న ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో విజయ సేతుపతి 'లాభం' చిత్రంలో ఏ అంశాలను ప్రధానంగా ప్రస్తావించారు?

ఆరేళ్ల ముందు ఊరు వదిలి వెళ్లి పోయిన బద్రి.. మళ్లీ పండూరు గ్రామంలోకి ప్రవేశించడంతో అందరూ ఆశ్చర్యపోతారు. వ్రత్యర్థులు అతన్ని చంపేయాలని నిర్ణయించుకుంటారు. అప్పటికే చాలామంది వ్యవసాయం చేయలేక గ్రామాన్ని విడిచి వెళ్లిపోతుంటారు. తాను ఈ ఆరేడేళ్లు దేశమంతా తిరిగి వ్యవసాయం ప్రాముఖ్యత తెలుసుకున్నానని, వ్యవసాయం ఎలా చేయాలో చెబుతానని గ్రామ ప్రజలకు భరోసా ఇస్తాడు బద్రి. చాలామంది రైతులు అండగా నిలబడతారు. వచ్చి రాగానే తనపై దాడి

చేయాలని కొందరు ప్రయత్నిస్తే.. వారిని బద్రి తన్ని తరిమేస్తాడు. రైతు సంఘాన్ని తన చెప్పు చేతల్లో పెట్టుకుని ఆ ఊరు భూములపైనా, రైతులపైనా అధికారాన్ని చెలాయిస్తున్న వ్యాపారవేత్త నాగభూషణం (జగపతిబాబు). అదే గ్రామంలో రైతు సంఘం ప్రెసిడెంట్ గా కూడా కొనసాగుతాడు. నాగభూషణం స్నేహితులపై తన స్నేహితులతో కలిసి రైతు సంఘం ఎన్నికల్లో బద్రి పోటీ చేసి అధ్యక్షుడి గా ఎన్నికవుతాడు. నాగభూషణం స్నేహితులకి బద్రి ఒక పట్టాన మింగుడుపడదు.

కొడుకుతో కలిసి బయోడీజిల్ కంపెనీ పెట్టాలనుకున్న నాగభూషణానికి బద్రి అడ్డుగా నిలుస్తాడు. ఎలాగైనా బద్రిని దెబ్బ కొట్టాలని పన్నాగం పన్నుతారు. బద్రి మాత్రం తన స్నేహితులైన కొద్దిమంది యువకులతో కలిసి కొత్తతరహా సేద్యానికి నడుం బిగిస్తాడు. ఉమ్మడి వ్యవసాయం గొప్పతనమేమిటో చాటి చెబుతాడు. అదే క్రమంలో కొద్దిమంది చేతుల్లో ఉన్న ఈనాం భూముల్ని తీసుకుని ఊరి జనానికి పంచి పెడతారు. అయితే నాగభూషణం అతని మనుషులు వేసిన ఓ పన్నాగంలో బద్రి ఇరుక్కుంటాడు. పోలీసులకు చిక్కకుండా తప్పించుకుని తిరుగుతుంటాడు. చివరకు తనపై వచ్చిన అపవాదుని తను ఎలా తొలగించు కుంటాడు?

దేశంలో వ్యవసాయానికి ఎంతో ప్రాముఖ్యత ఉంది. రైతుని భారతదేశానికి వెన్నెముక అంటుంటారు. అలాంటి రైతు ఇప్పుడు ఎలాంటి పరిస్థితుల్లో ఉన్నాడో చెప్పడానికి తెరకెక్కించిన చిత్రమే 'లాభం'. రైతుల సమస్యను, పారిశ్రామికవేత్తల దోపిడీని కూడా తెలిపే సినిమా ఇది. రైతులు

నంపుటితమైన నంఫాలను ఏర్పాటు చేసుకోపోతే, దోపిడీకి గురికాక తప్పదని దర్శకుడు ఎన్.పి.జనన్నాథన్ తెలిపే ప్రయత్నం చేశారు. కార్ల మార్ఫ్ ప్రవచించిన 'లాభం' అనే అంశం గురించి సినిమా ప్రారంభం నుండి ముగింపు వరకూ కథానాయకుడు చెబుతూనే ఉంటాడు. రైతులు శ్రమదోపిడీకి ఎలా గురవుతున్నారో సోదాహరణలతో వివరిస్తాడు. రైతులు తాము పండించే ఉత్పత్తులకు గిట్టుబాటు ధరను తామే నిర్ణయించుకోవాలని భావిస్తాడు. ఇది రైతులను, రైతు సంఘాలను బలపరిచే చిత్రం. అభివృద్ధి పేరుతో పారిశ్రామికవేత్తలు చేస్తున్న దారుణాలను ఎండగట్టే చిత్రం. కొన్ని పాత్రల్ని తీర్చిదిద్దిన విధానం, ఇందులో చెప్పిన కొన్ని విషయాలు ఆకట్టుకునేలా ఉంటాయి.. ఈనాం భూముల వెనుక చరిత్ర, రైతులు ఇంకా పేదవాళ్లుగా మిగిలిపోవడానికి కారణాలను చెప్పిన విధానం నగటు ప్రేక్షకుడిని ఆలోచింపజేస్తుంది.

విజయ సేతుపతి తనదైన శైలిలో చాలా సన్నివేశాలను నటనాశైలితో రక్తికట్టించారు. శృతిహాసన్ పాత్ర పరిమితంగా మధ్యలో వచ్చి మధ్యలోనే వెళ్లిపోతుంది. జగపతిబాబు పెట్టుబడి దారుడిగా కనిపిస్తారు. సాంకేతికంగా సినిమా ఫర్వాలేదు. డి.ఇమాప్ అందించిన సంగీతం, నేపథ్య సంగీతం మెప్పిస్తాయి. రామ్ జీ సినిమాటోగ్రఫీ బావుంది. దర్శకుడు జగన్నాథన్ మరణానంతర వచ్చిన సినిమా ఇది. ఆయన ఎంచుకున్న అంశం మెచ్చుకోదగ్గది.

***

సెప్టెంబర్ 27 భారత్ బండ్ దృశ్యమాలిక

మీంజాద్

కేరళ

హిందూపురం

కడప

సోమశివలి

పార్వతిపురం

విజయనగరం

భీమవరం

మొచిలీపట్నం

వి.రాఘవపట్నం

కారినాథ

విజయవాడ రైల్వే స్టేషన్

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	KLVOIA557
పుస్తకం పేరు	సాంకేతికత
తారీఖు	28-08-23
ముందు లభి	YES
వెనుక లభి	YES
మొత్తం పేజీలు	37
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Ch. Manasa
పేజీలు విడదీసినది	Manasa
స్కాన్ చేసినది	Mounika
పరీక్ష చేసినది	AMRUTHA
పేజీలు పరిశీలించినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యబడినది	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	GOOD